

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

Č. j.: 2015/22164-411

**Věc: Analýza vývoje zaměstnanosti a nezaměstnanosti  
v roce 2014**

Obsah:

- I. Hlavní tendence ve vývoji zaměstnanosti a nezaměstnanosti
- II. Zaměstnanost
- III. Nezaměstnanost
- IV. Politika zaměstnanosti
- V. Mezinárodní srovnání zaměstnanosti a nezaměstnanosti
- VI. Očekávání ve vývoji zaměstnanosti a nezaměstnanosti

Červen 2015

## **Analýza vývoje zaměstnanosti a nezaměstnanosti v roce 2014**

<b>I. Hlavní tendence ve vývoji zaměstnanosti a nezaměstnanosti ....</b>	<b>2</b>
<b>II. Zaměstnanost .....</b>	<b>7</b>
1. Stav a vývoj zaměstnanosti .....	7
2. Struktura zaměstnanosti v sektorech, odvětvích a podle zaměstnání.....	14
3. Vzdělanostní struktura zaměstnanosti .....	16
4. Regionální zaměstnanost .....	18
5. Insolvence.....	22
<b>III. Nezaměstnanost .....</b>	<b>24</b>
1. Stav a vývoj nezaměstnanosti .....	24
2. Toky nezaměstnanosti .....	31
3. Struktura uchazečů o zaměstnání.....	33
4. Regionální nezaměstnanost .....	43
<b>IV. Politika zaměstnanosti .....</b>	<b>48</b>
1. Zaměření politiky zaměstnanosti.....	48
2. Výdaje na politiku zaměstnanosti.....	49
3. Aktivní politika zaměstnanosti realizovaná ÚP ČR.....	50
4. Plán ke zvýšení zaměstnanosti.....	57
5. Systém investičních pobídek .....	59
6. Projekty financované z prostředků Evropského sociálního fondu .....	61
7. Vyhodnocení realizace aktivní politiky zaměstnanosti .....	77
<b>V. Mezinárodní srovnání zaměstnanosti a nezaměstnanosti .....</b>	<b>78</b>
<b>VI. Očekávání ve vývoji zaměstnanosti a nezaměstnanosti.....</b>	<b>85</b>

Metodické poznámky  
Seznam použitých zkratk

Přílohy

Zdroj dat: MPSV (pokud není uvedeno jinak)

## I. Hlavní tendence ve vývoji zaměstnanosti a nezaměstnanosti

- **V roce 2014** dosáhl podle výsledků Výběrového šetření pracovních sil ČSÚ (VŠPS) průměrný **počet zaměstnaných** ve všech sférách národního hospodářství **4 974,3 tis. osob**. Jejich počet meziročně **vzrostl** absolutně **o 37,2 tis.**, v relativním vyjádření **o 0,8 %**. Podle výsledků za jednotlivá čtvrtletí představoval meziroční nárůst v 1. čtvrtletí 0,8 %, ve 2. čtvrtletí zpomalil na 0,2 %, ve 3. čtvrtletí zrychlil na 0,8 % a ve 4. čtvrtletí dokonce na 1,2 %.
- **Na zvýšení zaměstnanosti** se podíleli především **muži**, jejich počet **se zvýšil** o 22,9 tis. **na 2 817,0 tis.**, počet zaměstnaných **žen se zvýšil** o 14,3 tis. **na 2 157,3 tis.** **Zastoupení mužů (56,6 %) a žen (43,4 %) mezi zaměstnanými se proti roku 2013 nezměnilo.**
- Zaměstnanost v **primárním sektoru** po přechodném mírném nárůstu v roce 2013 meziročně **poklesla o 12,9 tis. na 136,7 tis. osob.** **Podíl** tohoto sektoru na celkové zaměstnanosti **se snížil (o 0,3 p. b.) na 2,7 %.**
- Na celkovém nárůstu zaměstnanosti se podílel především **sekundární sektor** (průmysl vč. stavebnictví), v němž **zaměstnanost** meziročně **vzrostla o 40,2 tis. na 1 892,1 tis. osob.** **Podíl** tohoto sektoru **vzrostl (o 0,5 p. b.) na 38,0 %.** **Na nárůstu se podílel průmysl**, kde se **zvýšil** počet zaměstnaných osob **o 46,6 tis. na 1 478,2 tis.**, **podíl průmyslu** na celkové zaměstnanosti **vzrostl (o 0,7 p. b.) na 29,7 %.** Zaměstnanost ve **stavebnictví klesla o 6,4 tis. na 413,9 tis. osob.** **Podíl stavebnictví** na celkové zaměstnanosti se snížil (o 0,2 p. b.) na **8,3 %.**
- Zaměstnanost v **terciárním sektoru vzrostla o 9,8 tis. na 2 945,4 tis. osob.** **Podíl terciárního sektoru** na celkové zaměstnanosti vlivem pomalejšího růstu (o 0,3 %) **poklesl (o 0,3 p. b.) na 59,2 %.**
- **Největší meziroční nárůst zaměstnanosti** v absolutním vyjádření byl zaznamenán **ve Středočeském (o 7,2 tis.), Pardubickém (o 5,4 tis.), Jihočeském (5,1 tis.) a Moravskoslezském kraji (o 5,0 tis. osob).** **Zaměstnanost** meziročně mírně **poklesla ve čtyřech krajích**, nejvíce **ve Zlínském kraji (o 2,0 tis.) a Hl. m. Praze (o 1,4 tis.).**

- Počet **zaměstnanců**, kteří tvoří **nejpočetnější skupinu zaměstnaných**, a to **82,0 %**, vzrostl o **24,1 tis. na 4 079,3 tis.**, vzrostly pouze počty žen (o 26,9 tis. na 1 880,2 tis.), počet mužů se snížil (o 2,8 tis. na 2 199,1 tis.).
- **Nárůst zaměstnanosti ovlivnili také podnikatelé, jejich celkový počet** (včetně pomáhajících rodinných příslušníků) na rozdíl od předchozího roku **vzrostl o 13,1 tis. na 895,0 tis.**, zejména díky nárůstu počtu podnikatelů bez zaměstnanců (o 24,4 tis.). **Nárůst počtu podnikatelů se zaměstnanci byl mírnější** (o 6,0 tis.). Kategorie pomáhajících rodinných příslušníků poklesla (o 17,3 tis.). **Podíl podnikatelů včetně pomáhajících rodinných příslušníků na celkové zaměstnanosti se meziročně zvýšil o 0,1 p. b. na 18,0 %.**
- Počet **zaměstnanců s pracovními úvazky na dobu neurčitou se snížil o 0,9 tis. na 3 662,7 tis. osob**, počet zaměstnanců pracujících na dobu **určitou včetně práce dočasné, příležitostní a sezónní a dalších časově omezených smluv, vzrostl o 23,9 tis. na 414,7 tis.**
- Výrazně - **o 46,9 tis. vzrostl počet osob pracujících na plnou pracovní dobu**, a to **na 4 657,7 tis. osob**, zároveň se (na rozdíl od posledních dvou let) **snížil počet pracujících na kratší dobu o 9,8 tis. na 316,4 tis. osob**, počet žen poklesl o 10,6 tis. na 224,8 tis., počet mužů spíše stagnoval (nárůst pouze o 0,8 tis.).
- S absolutním nárůstem zaměstnanosti **rostla i míra zaměstnanosti (MZ)**. Celková MZ osob **ve věku 15+ se zvýšila** o 0,5 p. b. **na 55,7 %**, osob ve věku **15 – 64 let** o 1,3 p. b. **na 69,0 %**.
- V návaznosti na hlavní cíle **Strategie Evropa 2020** si **ČR** do roku 2020 stanovila **národní cíle v oblasti zaměstnanosti**, a to zvýšení celkové míry zaměstnanosti ve věkové skupině 20 – 64 let na 75 %, zvýšení MZ žen v této věkové skupině na 65 % a MZ starších pracovníků (55 – 64 let) na 55 %. MZ obyvatelstva **ve věku 20 - 64 let** se v roce 2014 meziročně **zvýšila** o 1,0 p. b. **na 73,5 %**, MZ žen ve stejném věku **vzrostla** o 0,9 p. b. **na 64,7 %** (MZ mužů v tomto věku vzrostla o 1,2 p. b. na 82,2 %), MZ ve věkové skupině **55 – 64 let vzrostla** o 2,4 p. b. **na 54,0 %**.
- **Počet ekonomicky aktivních osob (EAO)**, tj. zaměstnaných a nezaměstnaných **se snížil o 8,1 tis. na 5 297,9 tis.** Zlepšující se vývoj ekonomiky se na trhu práce projevil zejména **poklesem nezaměstnaných o 45,3 tis.** (podle VŠPS - metodika

ILO), který byl výraznější než nárůst počtu zaměstnaných (nárůst o 37,2 tis.).

- Malé snížení počtu EAO se na celkové **míře ekonomické aktivity (MEA) obyvatel starších 15 let** neprojevilo, **zůstalo na stejné úrovni 59,3 %** jako v roce 2013. MEA ve věkové kategorii **15 – 64 let** meziročně **vzrostla** (o 0,6 p. b.) na **73,5 %**. MEA u osob ve věku **20 – 64 let** se zvýšila na **78,2 %** (o 0,4 p. b.).
- Obecná míra nezaměstnanosti (metodika ILO) v roce 2014 v důsledku poklesu nezaměstnaných o 45,3 tis. dosáhla 6,1 % a meziročně se snížila o 0,9 p. b.
- **Podíl nezaměstnaných osob**, tj. počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15 – 64 let (podle evidence na ÚP ČR) k obyvatelstvu stejného věku (který počínaje lednem 2013 nahradil míru registrované nezaměstnanosti) **v roce 2014** zůstal na hodnotě z předchozího roku a **činil 7,7 %**. K **31. 12. 2014** dosáhl **7,5 %** a proti prosinci 2013 byl **nižší o 0,7 p. b.**
- **Průměrný počet** uchazečů o zaměstnání v hodnoceném období **poklesl** o 3,0 tis. na **561,4 tis.**, na konci prosince jich bylo evidováno **541,9 tis.**, o 54,9 tis. méně než před rokem.
- Do evidence ÚP ČR se v roce 2014 **nově zaregistrovalo 643,4 tis. osob**, tj. **o 28,9 tis. více** než v roce 2013. Z evidence odešlo **698,3 tis. uchazečů o zaměstnání**, tj. **o 135,3 tis. než před rokem**, přičemž **do zaměstnání se prokazatelně umístilo 463,5 tis.**, jejich počet byl v důsledku zlepšující se nabídky práce meziročně **vyšší o 174,2 tis. osob.**
- **Počty nahlášených volných pracovních míst se** v roce 2014 plynule mírně zvyšovaly, na konci **prosince** jejich počet dosáhl **58,7 tis.** a byl o 23,5 tis. meziročně vyšší. Jejich **průměrná hodnota v roce 2014** činila **48,7 tis.**
- Počet **uchazečů o zaměstnání** připadající na **1 volné pracovní místo (11,5)** byl ve srovnání s rokem 2013 (14,5) **nižší**. Díky zrychlení nárůstu VPM a poklesu **uchazečů o zaměstnání** byl **rozdíl** hodnot tohoto ukazatele na konci roku 2014 (**9,2**) ve srovnání s koncem roku 2013 (17,0) **výraznější**.
- **Podporu v nezaměstnanosti (PvN)** k **31. 12. 2014** pobíralo **115,7 tis. uchazečů** o zaměstnání, tj. o 4,3 tis. méně než před rokem. **Průměrný počet uchazečů o zaměstnání s nárokem na PvN v roce 2014** meziročně **mírně poklesl** (o 2,0 tis.) na **115,9 tis.**

- **Průměrný podíl** uchazečů o zaměstnání **s Pvn** na celkové registrované nezaměstnanosti **představoval 20,6 %** (proti 20,9 % v roce 2013). Jejich podíl na konci roku **vzrostl na 21,4 %** (k 31. 12. 2013 činil 20,1 %).
- **Výdaje ze státního rozpočtu** související s výplatou **podpor v nezaměstnanosti v roce 2014** dosáhly **9 279 634 tis. Kč** a byly ve srovnání s výdaji v roce 2013 (9 674 752 tis. Kč) **o 395 118 tis. Kč, tj. o 4,1% nižší.**
- **K 31. 12. 2014** bylo v evidenci ÚP ČR **61,1 tis.** uchazečů o zaměstnání – **osob se zdravotním postižením (OZP)**, tj. o 1,6 tis. **méně** než před rokem. **Podíl OZP** na celkovém počtu nezaměstnaných se na konci roku 2014 vlivem pomalejšího poklesu meziročně **zvýšil** (z 10,5 %) **na 11,3 %.**
- **Počet** uchazečů o zaměstnání ve věku **50 a více let** na konci roku meziročně **poklesl** celkem o 4,0 tis. **na 158,1 tis.** (ve věku 60 a více let však vzrostl o 3,0 tis.). Jejich **podíl** na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání **se zvýšil** o 2,0 p. b. **na 29,2 %.**
- Mezinárodně sledovaná věková kategorie uchazečů o zaměstnání **do 25 let** zaznamenala pokles **o 20,1 tis.**, k 31. 12. 2014 jich bylo evidováno **79,9 tis.** Jejich **podíl** na celkovém počtu nezaměstnaných představoval **14,7 %** a byl ve srovnání s koncem prosince 2013 **nižší o 2,1 p. b.**
- Vývoj počtu uchazečů o zaměstnání v mladších věkových kategoriích ovlivňují především **absolventi škol** všech stupňů vzdělání **a mladiství** po ukončení základní školy. **K 31. 12. 2014** jich bylo evidováno **27,5 tis.**, což je **o 12,0 tis. méně** než před rokem. Jejich **podíl** na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání **se** meziročně **snížil** z 6,6 % **na 5,1 %.**
- **Průměrný počet** evidovaných **žen v roce 2014** dosáhl **280,4 tis.**, o 3,0 tis. více, **mužů bylo evidováno** v průměru **281,1 tis.**, o 6,0 tis. méně než v roce 2013. Průměrný **podíl žen** na celkovém počtu registrovaných nezaměstnaných **vzrostl na 49,9 %** (v roce 2013 – 49,1 %). **K 31. 12. 2014** dosáhl **počet mužů** v evidenci ÚP ČR **273,0 tis.** a **počet žen 268,9 tis.**
- **Počet uchazečů** o zaměstnání evidovaných **déle než 12 měsíců se** meziročně **téměř nezměnil a činil 237,2 tis.**, ale jejich **podíl** na celkové nezaměstnanosti se

**zvýšil** z 39,7 % na **43,8 %**. Na nárůstu se podíleli především **nezaměstnaní déle než 24 měsíců**, jejichž **počet se zvýšil** o 15,7 tis. na **146,5 tis.**

- K 31. 12. 2014 byl zaznamenán **nejvýraznější meziroční pokles uchazečů o zaměstnání vyučených (o 32,3 tis.)**, se středním odborným vzděláním s maturitou (o 16,4 tis.) a se základním vzděláním vč. bez ukončeného vzdělání (o 14,0 tis.). **Relativně nejvyšší nárůst** zaznamenaly **méně početné kategorie** (střední vzdělání bez maturity, vyučení s maturitou, gymnázium).
- **Nejpočetnějšími skupinami** uchazečů o zaměstnání stále zůstávají **vyučení (208,6 tis.)**, jejich **podíl** na celkové nezaměstnanosti **se snížil na 38,5 %**, a uchazeči **se základním vzděláním (147,1 tis. osob)**, jejich **podíl 27,1 %** se meziročně téměř nezměnil.
- **Podíl nezaměstnaných osob poklesl ve všech krajích, vyšší než celorepublikový průměr (7,5 %) byl k 31. 12. 2014 zaznamenán v šesti krajích, nejvyšší byl v Ústeckém (10,7 %) a Moravskoslezském kraji (9,8 %).**
- Národní cíle Strategie Evropa 2020 stanovily také **snížení míry nezaměstnanosti mladých osob (15 – 24 let) o třetinu a míry nezaměstnanosti osob s nízkou kvalifikací** (stupeň ISCED 0 - 2 klasifikace vzdělání) **o čtvrtinu oproti roku 2010** (kdy dosáhly 18,3 % resp. 25,0 %). Podle předběžných údajů dosáhla **v roce 2014** (podle metodiky ILO) **míra nezaměstnanosti mladých 15,9 %** (meziroční pokles o 3,0 p. b.) a **míra nezaměstnanosti osob s nízkou kvalifikací 22,1 %** (meziroční pokles o 3,5 p. b.).

## II. Zaměstnanost

### 1. Stav a vývoj zaměstnanosti

Část II.1 až II.3 je zpracována na základě údajů z Výběrových šetření pracovních sil (VŠPS - ČSÚ)<sup>1</sup>. Hodnoty za rok 2013 a 2014 jsou spočteny jako průměry jednotlivých čtvrtletí. Všechny údaje z výběrového souboru VŠPS jsou převažovány na věkovou strukturu obyvatelstva podle demografické statistiky.

**Ekonomická aktivita obyvatel ČR ve věku 15 a více let** tab. č. 1

	2013			2014			rozdíl 2014 - 2013			index14/13
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem
	v tis.			v tis.			v tis.			(%)
<b>Populace 15+ celkem</b>	<b>8951,5</b>	<b>4362,1</b>	<b>4589,4</b>	<b>8932,6</b>	<b>4352,3</b>	<b>4580,2</b>	-18,9	-9,7	-9,1	<b>99,8</b>
z toho: 15 – 64 let	7154,0	3623,9	3530,1	7081,2	3588,0	3493,3	-72,8	-36,0	-36,8	99,0
20 – 64 let	6659,1	3370,2	3288,9	6610,3	3346,6	3263,7	-48,8	-23,6	-25,2	99,3
<b>Ekonomicky aktivní celkem (zaměst.+nezam.)</b>	<b>5306,0</b>	<b>2969,3</b>	<b>2336,7</b>	<b>5297,9</b>	<b>2968,3</b>	<b>2329,6</b>	-8,1	-1,0	-7,1	<b>99,8</b>
z toho: 15 – 64 let	5213,4	2916,8	2296,6	5205,9	2914,3	2291,6	-7,5	-2,5	-5,0	99,9
20 – 64 let	5184,0	2898,9	2285,1	5171,7	2893,4	2278,4	-12,3	-5,6	-6,7	99,8
55 – 64 let	796,3	465,0	331,3	808,1	468,6	339,4	11,8	3,7	8,1	101,5
<b>Zaměstnaní v NH</b>	<b>4937,1</b>	<b>2794,0</b>	<b>2143,0</b>	<b>4974,3</b>	<b>2817,0</b>	<b>2157,3</b>	37,2	22,9	14,3	<b>100,8</b>
z toho: 15 – 64 let	4845,9	2742,1	2103,8	4883,5	2763,5	2119,9	37,6	21,4	16,1	100,8
20 – 64 let	4829,2	2731,4	2097,8	4861,9	2750,1	2111,8	32,7	18,7	14,0	100,7
55 - 64 let	750,0	439,8	310,2	768,3	447,2	321,1	18,2	7,4	10,9	102,4
<b>Nezaměstnaní</b>	<b>368,9</b>	<b>175,3</b>	<b>193,6</b>	<b>323,6</b>	<b>151,3</b>	<b>172,3</b>	-45,3	-24,0	-21,4	<b>87,7</b>
z toho: 15 – 64 let	367,5	174,7	192,9	322,4	150,7	171,7	-45,1	-23,9	-21,2	87,7
20 – 64 let	354,9	167,5	187,3	309,9	143,3	166,6	-45,0	-24,3	-20,8	87,3
55 - 64 let	46,3	25,2	21,1	39,8	21,5	18,3	-6,5	-3,7	-2,7	86,0
<b>Ekonomicky neaktivní</b>	<b>3645,4</b>	<b>1392,7</b>	<b>2252,7</b>	<b>3634,7</b>	<b>1384,0</b>	<b>2250,7</b>	-10,7	-8,7	-2,1	<b>99,7</b>
z toho: 15 – 64 let	1940,6	707,2	1233,4	1875,3	673,7	1201,6	-65,3	-33,5	-31,8	96,6
20 – 64 let	1475,1	471,2	1003,8	1438,6	453,2	985,4	-36,5	-18,0	-18,5	97,5
55 - 64 let	656,5	238,6	417,8	614,3	221,3	393,0	-42,2	-17,3	-24,9	93,6
důchodci v předčas. důchodu	38,1	19,6	18,5	28,2	14,7	13,5	-10,0	-4,9	-5,0	73,8
důchodci v řádném důchodu	2202,1	840,1	1362,1	2227,2	855,7	1371,6	25,1	15,6	9,5	101,1
invalidní důchodci	228,3	117,3	111,1	230,1	117,1	112,9	1,8	-0,1	1,9	100,8
žáci na 2. stupni zákl.školy	54,8	29,3	25,4	57,1	31,8	25,2	2,3	2,5	-0,2	104,2
učení bez maturity	68,9	46,0	22,9	70,6	44,8	25,8	1,7	-1,2	2,9	102,5
střední škola (vč.nástavb. a pomat.studia)	358,5	172,1	186,4	326,0	155,4	170,6	-32,5	-16,7	-15,8	90,9
vysokoškolské studium	299,9	132,2	167,7	293,7	127,3	166,4	-6,2	-4,9	-1,3	97,9
doktorské studium	5,3	2,9	2,4	4,9	2,0	2,9	-0,4	-0,9	0,5	93,3

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

<sup>1</sup> Některé údaje nemusí odpovídat hodnotám obdobných ukazatelů z jiných statistických zdrojů. Např. údaje o ekonomicky neaktivních přesně nekorespondují s údaji podle statistiky MŠMT, resp. MPSV – ČSSZ zejména proto, že žáci, studenti nebo důchodci, kteří v referenčním týdnu splňovali kritérium pro zařazení mezi osoby v zaměstnání nebo nezaměstnané, nejsou vykazováni jako ekonomicky neaktivní (viz Metodické poznámky).

Poznámka: Případné odchylky součtu osob v jednotlivých kategoriích od celkového počtu souvisejí se zaokrouhlováním hodnot na jedno desetinné místo.



**Počet obyvatel starších 15 let** v roce 2014 **meziročně poklesl o 18,9 tis.** (o 0,2 %) **na 8 932,6 tis.** **Ve věkové skupině 15 – 64 let,** rozhodující pro zaměstnanost, **poklesl až o 72,8 tis. na 7 081,2 tis.** **Pokles** byl zaznamenán v mladších věkových skupinách **15 až 39 let** - celkem **o 94,7 tis.**, především ve věku 15 – 24 let a 30 – 34 let, kde pokles činil 42,7 tis., resp. 33,1 tis. Vzrostl pouze ve věku 40 až 44 let zahrnující větší část silné populační vlny ze 70. let minulého století (o 45,9 tis.) a ve věku 50 – 54 let (o 16,0 tis.). Počet obyvatel **se snížil** i ve skupině **55 až 64 let** - celkem o 30,4 tis. Pokles v této kategorii a nárůst počtu obyvatel ve věku **65+ let** (o 54,0 tis.) je důsledkem postupného přesunu silné poválečné vlny do poproduktivního věku, a také prodlužující se délky života.

### Věková struktura obyvatelstva 15+ (v tis.)

tab. č. 2

Věkové skupiny	2013			2014			rozdíl 2014 – 2013			index 14/13 (%)
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	
15 - 24	1148,3	587,4	561,0	1105,6	565,7	540,0	-42,7	-21,7	-21,0	96,3
25 - 39	2440,1	1254,7	1185,4	2388,1	1226,5	1161,6	-52,0	-28,2	-23,8	97,9
40 - 54	2112,8	1078,3	1034,6	2165,2	1105,8	1059,3	52,4	27,5	24,7	102,5
55 - 64	1452,8	703,6	749,1	1422,4	690,0	732,4	-30,4	-13,6	-16,7	97,9
65+	1797,4	738,1	1059,3	1851,4	764,4	1087,0	54,0	26,3	27,7	103,0
<b>15+</b>	8951,5	4362,1	4589,4	8932,6	4352,3	4580,2	-18,9	-9,8	-9,2	99,8
<b>15 - 64</b>	7154,0	3623,9	3530,1	7081,2	3588,0	3493,3	-72,8	-35,9	-36,8	99,0
<b>20 - 64</b>	6659,1	3370,2	3288,9	6610,3	3346,6	3263,7	-48,8	-23,6	-25,2	99,3

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

**Počet ekonomicky aktivních osob (EAO),** tj. souhrn zaměstnaných a nezaměstnaných se **snížil o 8,1 tis. na 5 297,9 tis.** Na jeho poklesu se podílely především ženy (pokles o 7,1 tis., počet ekonomicky aktivních mužů poklesl pouze o 1,0 tis.). Zlepšující se vývoj ekonomiky se na trhu práce projevilo zejména **poklesem nezaměstnaných o 45,3 tis.**, který byl výraznější než nárůst počtu zaměstnaných (o 37,2 tis.). K nárůstu zaměstnanosti ale i poklesu nezaměstnanosti přispěli po dlouhé době **více muži.**

Celkový **počet ekonomicky neaktivních poklesl o 10,7 tis. na 3 634,7 tis.** (snížil se zejména počet mužů).

V nejmladších věkových skupinách produktivního věku poklesly počty osob **připravujících se na povolání** (o 35,1 tis.). V této skupině se nejvíce snížily počty ekonomicky neaktivních studujících střední školu (o 32,5 tis.). Čím vyšší je úroveň

formálního vzdělávání, tím vyšší je zastoupení dívek. Podíl dívek dosahuje u studentů středních škol 52,3 %, na vysokých školách 56,7 % a na úrovni doktorského studia dokonce 59,3 %. Chlapci převažují na středním studiu bez maturity (63,5 %).

**Pokles** ekonomicky neaktivních **ve věkové skupině 55 – 64 let** (o 42,2 tis.) souvisí s prodlužující se věkovou hranicí odchodu do důchodu. Počet ekonomicky neaktivních **ve věku 65 let a více vzrostl o 54,6 tis.** a byl nepatrně vyšší (o 0,7 tis.) než nárůst celkového počtu obyvatel tohoto věku, zaměstnanost v tomto věku na rozdíl od předchozího období mírně poklesla.

Ve skupině všech neaktivních **důchodců** vzrostl počet řádných starobních důchodců o 25,1 tis., počet invalidních důchodců vzrostl o 1,8 tis., počet předčasných důchodců poklesl o 10,0 tis. Výraznější nárůst počtu řádných starobních důchodců (kromě demografického vývoje – silná generace narozená po 2. světové válce postupně přechází mezi seniory) a pouze mírný nárůst invalidních důchodců částečně souvisí s automatickým přeřazením invalidního důchodu na starobní při dosažení 65 let.

Snížení počtu EAO se na celkové **míře ekonomické aktivity (MEA) obyvatel starších 15 let** neprojevovalo, **zůstala na stejné úrovni 59,3 %** jako v roce 2013. MEA ve věkové kategorii **15 – 64 let** meziročně **vzrostla** (o 0,6 p. b.) **na 73,5 %**. Na **78,2 %** (o 0,4 p. b.) se zvýšila MEA u osob ve věku **20 – 64 let**.

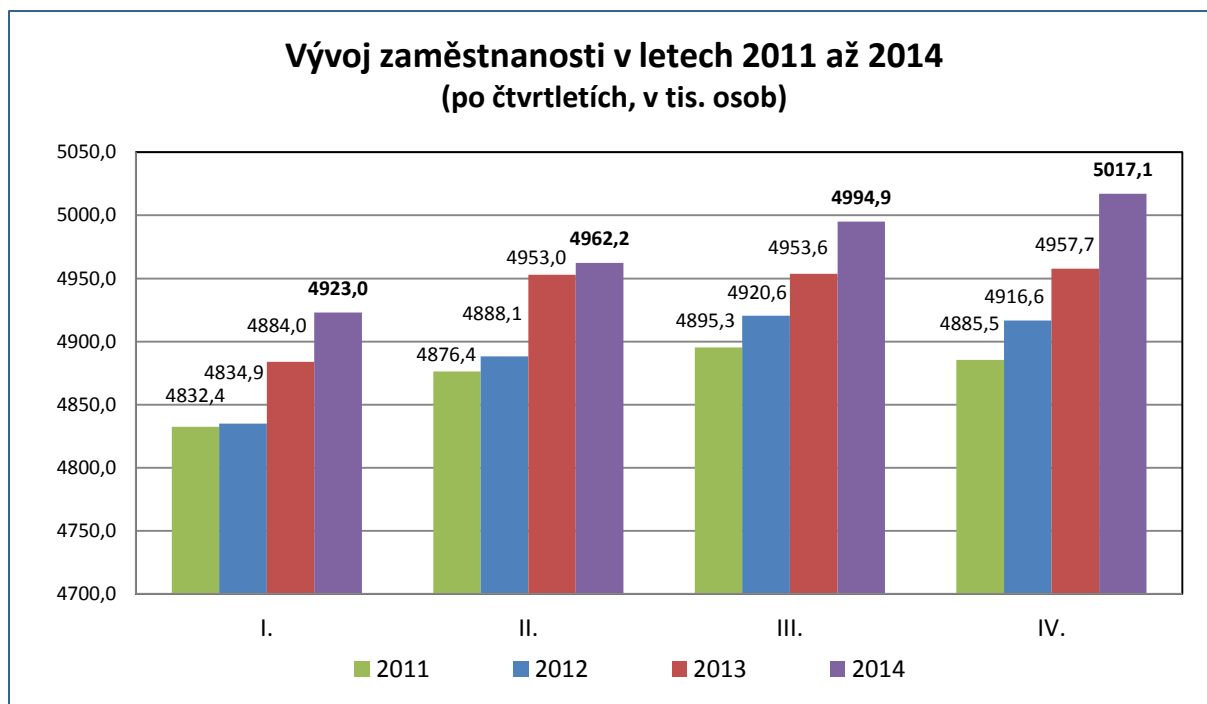
#### Míra ekonomické aktivity podle věku (v %)

tab. č. 3

Věkové skupiny	2013			2014		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
15-24	31,5	36,8	26,1	32,2	38,1	26,1
25-39	84,9	95,8	73,4	84,4	95,8	72,4
40-54	93,9	95,9	91,7	93,6	95,5	91,6
55-64	54,8	66,1	44,2	56,8	67,9	46,3
<b>15+</b>	59,3	68,1	50,9	59,3	68,2	50,9
<b>15 - 64</b>	72,9	80,5	65,1	73,5	81,2	65,6
<b>20 - 64</b>	77,8	86,0	69,5	78,2	86,5	69,8

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Průměrný **počet zaměstnaných** ve všech sférách národního hospodářství **v roce 2014** dosáhl **4 974,3 tis. osob**. Jejich počet meziročně **vzrostl** absolutně **o 37,2 tis.**, v relativním vyjádření **o 0,8 %**.



Po zpomalení meziročního růstu (z 0,8 % v 1. čtvrtletí na 0,2 % ve 2. čtvrtletí) ve 3. čtvrtletí nárůst zaměstnanosti zrychlil na 0,8 % a ve 4. čtvrtletí dokonce na 1,2 %. Celková zaměstnanost překonala hranici 5 mil. naposledy ve 2. – 4. čtvrtletí 2008.

### Věková struktura zaměstnaných (v tis.)

tab. č. 4

Věkové skupiny	2013			2014			rozdíl 2014 - 2013			index 14/13 (%)
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	
<b>celkem</b>	4937,1	2794,0	2143,0	4974,3	2817,0	2157,3	37,2	23,0	14,3	100,8
15 - 24	293,5	175,8	117,8	299,6	182,9	116,6	6,1	7,1	-1,2	102,1
25 - 39	1925,3	1137,0	788,3	1886,8	1116,6	770,2	-38,5	-20,4	-18,1	98,0
40 - 54	1877,1	989,5	887,5	1928,9	1016,8	912,0	51,8	27,3	24,5	102,8
55 - 64	750,0	439,8	310,2	768,3	447,2	321,1	18,3	7,4	10,9	102,4
65+	91,2	52,0	39,2	90,8	53,4	37,4	-0,4	1,4	-1,8	99,6
<b>15 - 64</b>	4845,9	2742,1	2103,8	4883,5	2763,5	2119,9	37,6	21,4	16,1	100,8
<b>20 - 64</b>	4829,2	2731,4	2097,8	4861,9	2750,1	2111,8	32,7	18,7	14,0	100,7

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Počet pracujících **ve věku 55 – 64 let** meziročně **vzrostl o 18,3 tis.**, přestože se celkový počet osob v tomto věku snížil. Tento vývoj souvisí s **delším setrváním v zaměstnání** v souvislosti s prodlužující se věkovou hranicí pro odchod do důchodu (u mužů byl patrný nárůst zaměstnanosti ve věku 60 – 64 let o 9,9 tis., u žen ve věku

55 – 59 let o 6,9 tis., ale také 60 – 64 let o 4,0 tis.). Pozitivní vývoj celkové zaměstnanosti byl pouze z malé části korigován malým snížením počtu pracujících důchodců. V roce 2014 pracovalo 164,5 tis. důchodců v řádném starobním důchodu, tj. o 5,5 tis. méně než v roce 2013.

Zatímco v letech 2011 – 2013 se **na růstu zaměstnanosti** podílely především ženy, **v roce 2014** byl její nárůst ovlivněn především **růstem zaměstnanosti mužů**. Jejich počet **se zvýšil o 22,9 tis. na 2 817,0 tis.**, počet zaměstnaných žen **se zvýšil o 14,3 tis. na 2 157,3 tis.** **Zastoupení mužů (56,6 %) a žen (43,4 %) mezi zaměstnanými se proti roku 2013 nezměnilo<sup>2</sup>.**

**Zaměstnaní představovali 55,7 % obyvatel ČR** starších 15 let, což znamená meziroční **nárůst o 0,5 p. b.** Podíl zaměstnaných mužů se zvýšil (o 0,6 p. b.) na 64,7 % a podíl zaměstnaných žen (o 0,4 p. b.) na 47,1 %.

Souběžně s absolutním nárůstem zaměstnanosti rostla i **míra zaměstnanosti (MZ)**. Celková **MZ osob ve věku 15+ se zvýšila (o 0,5 p. b.) na 55,7 %**, osob ve věku **15 – 64 let (o 1,3 p. b.) na 69,0 %**.

V návaznosti na hlavní cíle **Strategie Evropa 2020** (která nahradila Lisabonskou strategii) si **ČR stanovila do roku 2020** dosažení těchto **národních cílů**: zvýšení celkové míry zaměstnanosti ve věkové skupině 20 – 64 let na 75 %, zvýšení MZ žen v této věkové skupině na 65 % a MZ starších pracovníků (55 – 64 let) na 55 %.

#### Míra zaměstnanosti podle věku (v %)

tab. č. 5

Věkové skupiny	2013			2014		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
15 - 24	25,6	29,9	21,0	27,1	32,3	21,6
25 - 39	78,9	90,6	66,5	79,0	91,0	66,3
40 - 54	88,8	91,8	85,8	89,1	92,0	86,1
55 - 64	51,6	62,5	41,4	54,0	64,8	43,8
<b>15+</b>	55,2	64,1	46,7	55,7	64,7	47,1
<b>15 - 64</b>	67,7	75,7	59,6	69,0	77,0	60,7
<b>20 - 64</b>	72,5	81,0	63,8	73,5	82,2	64,7

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

MZ obyvatelstva **ve věku 20 - 64 let** se v roce 2014 meziročně **zvýšila** o 1,0 p. b. **na 73,5 %**, ke stanoveným cílům se přiblížila také MZ **žen** ve stejném věku, která **vzrostla** o 0,9 p. b. **na 64,7 %** (MZ mužů v tomto věku vzrostla o 1,2 p. b. na 82,2 %). Na postupném naplňování stanovených cílů se v souvislosti

<sup>2</sup> Podrobnější údaje o struktuře zaměstnaných mužů a žen jsou v příloze č. 4

s prodlužující se hranicí pro odchod do důchodu podílela především věková skupina **55 – 64 let**, jejíž MZ **vzrostla o 2,4 p. b. na 54,0 %**. V rámci této skupiny nejrychleji rostla MZ u osob ve věku 55 – 59 let, a to celkem o 3,4 p. b. (u mužů o 2,2 p. b. a žen o 4,5 p. b.), ve věku 60 – 64 let se zvýšila celkem o 2,1 p. b. (u mužů o 3,0 p. b. a u žen o 1,2 p. b.).

Poslední dostupné údaje o míře zaměstnanosti za členské státy EU podle údajů EUROSTATu jsou uvedeny v části V. Mezinárodní srovnání.

Podobně jako v letech 2011 až 2013 pokračoval mírný **nárůst počtu osob pracujících na dobu neurčitou** (zaměstnanců s pracovními úvazky na dobu neurčitou nebo podnikatelů). V roce 2014 se jejich počet **zvýšil o 12,2 tis. na 4 557,7 tis. osob** (počet mužů se zvýšil o 5,7 tis., počet žen o 6,5 tis.), ovšem pouze díky růstu počtu podnikatelů, počet zaměstnanců zaměstnaných na dobu neurčitou mírně poklesl (o 0,9 tis. na 3 662,7 tis.).

#### Počty zaměstnaných ve vybraných skupinách

tab. č. 6

Zaměstnaní v NH	2013		2014		rozdíl 14-13 (tis.)	index 14/13 (%)
	v tis.	%	v tis.	%		
<b>Celkem</b>	<b>4 937,1</b>	<b>100,0</b>	<b>4 974,3</b>	<b>100,0</b>	<b>37,2</b>	<b>100,8</b>
v tom:						
- mající druhé (další) zaměstnání	110,6	2,2	109,0	2,2	-1,6	98,6
- úvazek na dobu neurčitou nebo jako podnikatel	4 545,5	92,1	4 557,7	91,6	12,2	100,3
- úvazek na dobu určitou	390,8	7,9	414,7	8,3	23,9	106,1
- na plnou pracovní dobu	4 610,8	93,4	4 657,7	93,6	46,9	101,0
- na kratší pracovní dobu	326,2	6,6	316,4	6,4	-9,8	97,0
- podzaměstnaní	70,8	1,4	63,4	1,3	-7,4	89,5

Zdroj: ČSÚ - VŠPS

**Výraznější byl nárůst počtu osob pracujících na dobu určitou** včetně práce dočasné, příležitostní a sezónní a dalších časově omezených smluv. Jejich počet **se zvýšil o 23,9 tis. na 414,7 tis.** (a to nárůstem počtu mužů o 16,3 tis. a žen o 7,7 tis.). Vývoj zaměstnanosti **nejvíce ovlivnil nárůst počtu osob pracujících na plnou pracovní dobu**, jejich počet se **zvýšil o 46,9 tis. na 4 657,7 tis. osob**, muži i ženy se na tomto nárůstu podíleli podobně (nárůst počtu mužů o 22,0 tis., žen o 24,9 tis.). **Počet osob pracujících na kratší pracovní dobu** po období prudkého růstu v minulém roce se mírně **snížil o 9,8 tis. na 316,4 tis. osob**, a to vlivem **poklesu počtu žen** (o 10,6 tis.), počet mužů prakticky stagnoval.

Jako **podzaměstnaní** (jimiž jsou podle metodiky ILO všechny osoby, které pracují ve svém hlavním zaměstnání na částečný úvazek nebo méně než 40 hodin týdně, přejí si pracovat vyšší počet hodin než ve stávajících zaměstnáních a jsou schopny vykonávat větší počet hodin) bylo klasifikováno **63,4 tis. osob**, tj. **o 7,4 tis. méně** než v roce 2013. Počet podzaměstnaných **mužů** vzrostl o 0,9 tis., počet podzaměstnaných **žen** poklesl o 8,3 tis.

Nárůst počtu **zaměstnanců**, kteří tvoří **nejpočetnější skupinu zaměstnaných**, a to **82,0 %**, nebyl tak výrazný jako v roce 2013 (o 65,7 tis.). Jejich počet se zvýšil o 24,1 tis. na **4 079,3 tis.**, **zvýšily se pouze počty žen** (o 26,9 tis. na 1 880,2 tis.), **počet mužů se snížil** (o 2,8 tis. na 2 199,1 tis.).

### Počty zaměstnaných podle postavení v hlavním zaměstnání

tab. č. 7

Zaměstnaní v NH	2013		2014		rozdíl 14-13 (tis.)	index 14/13 (%)
	v tis.	%	v tis.	%		
<b>Celkem</b>	<b>4937,1</b>	<b>100,0</b>	<b>4974,3</b>	<b>100,0</b>	<b>37,2</b>	<b>100,8</b>
z toho:						
zaměstnanci	4055,2	82,1	4079,3	82,0	24,1	100,6
podnikatelé bez zaměstnanců	669,1	13,6	693,5	13,9	24,4	103,6
podnikatelé se zaměstnanci	166,0	3,4	172,0	3,5	6,0	103,6
pomáhající rodinní příslušníci	46,8	0,9	29,5	0,6	-17,3	63,0

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Po přechodném poklesu **celkového počtu podnikatelů** v roce 2013 jejich počet v roce 2014 **vzrostl o 13,1 tis. na 895,0 tis.** **Nárůst podnikatelů se zaměstnanci byl mírný**, a to o 6,0 tis. na **172,0 tis.**, **výrazněji, o 24,4 tis. na 693,5 tis.**, **vzrostl počet podnikatelů bez zaměstnanců.** Nárůst kategorie podnikatelů byl provázen **poklesem počtu pomáhajících rodinných příslušníků**, jejichž počet **se snížil o 17,3 tis. na 29,5 tis.** Na nárůstu celkového počtu podnikatelů se podíleli hlavně muži. Jejich celkový počet vzrostl o 25,7 tis., především v kategorii podnikatelů bez zaměstnanců (o 21,0 tis.). Celkový počet podnikajících žen poklesl o 12,6 tis., a to zejména v postavení pomáhajících rodinných příslušníků (o 11,1 tis.), ale i podnikatelek se zaměstnanci.

**Podíl podnikatelů** včetně pomáhajících rodinných příslušníků na celkové zaměstnanosti se meziročně zvýšil o 0,1 p. b. na **18,0 %** a zůstává ve srovnání s jinými zeměmi vysoký (viz část V. Mezinárodní srovnání).

Z hlediska odvětvové příslušnosti byl **vysoký podíl podnikatelů** (na celkové zaměstnanosti v rámci odvětví) v odvětvích činnosti v oblasti nemovitosti (52,2 %)

a profesní, vědecké a technické činnosti (48,8 %), a ve velkém odvětví **stavebnictví (44,5 %)**. Ve srovnání s rokem 2013 se ve výše uvedených odvětvích také podíly podnikatelů nejvýrazněji zvýšily (o 6,3 p. b., 5,0 p. b., resp. 3,7 p. b.).

Souběžně s hlavním zaměstnáním pracovalo **ve druhém (dalším) zaměstnání 109,0 tis. osob** (pokles proti roku 2013 o 1,6 tis. osob). Mezi těmito pracujícími mírně převažují muži (53,2 %).

**Postavení osob v druhém zaměstnání je odlišné** od struktury v hlavním zaměstnání. **Převažovali mezi nimi podnikatelé** včetně pomáhajících rodinných příslušníků (58,8 %).

## 2. Struktura zaměstnanosti v sektorech, odvětvích a podle zaměstnání

Nárůst **zaměstnanosti v primárním sektoru** v roce 2013 byl vystřídán jejím **poklesem**. Zaměstnanost v tomto sektoru se v roce 2014 meziročně **snížila o 12,9 tis. na 136,7 tis. osob**. **Podíl** tohoto sektoru na celkové zaměstnanosti se snížil o 0,3 p. b. na **2,7 %**.

### Sektorová struktura zaměstnanosti

tab. č. 8

Zaměstnaní v NH	2013		2014		rozdíl 14-13 (tis.)	index 14/13 (%)
	v tis.	%	v tis.	%		
<b>Celkem</b>	<b>4 937,1</b>	<b>100,0</b>	<b>4 974,3</b>	<b>100,0</b>	<b>37,2</b>	<b>100,8</b>
I. sektor	149,6	3,0	136,7	2,7	-12,9	91,4
II. sektor	1 851,9	37,5	1 892,1	38,0	40,2	102,2
<i>v tom stavebnictví</i>	420,3	8,5	413,9	8,3	-6,4	98,5
III. sektor *)	2 935,6	59,5	2 945,4	59,2	9,8	100,3

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

\*) vč. nezjištěné sektorové příslušnosti

Zlepšení ekonomické situace se projevilo **růstem zaměstnanosti v sekundárním sektoru** (průmysl vč. stavebnictví). **Zaměstnanost v tomto sektoru meziročně vzrostla o 40,2 tis. na 1 892,1 tis. osob**. **Podíl** tohoto sektoru se zvýšil o 0,5 p. b. na **38,0 %**.

Pro vývoj celkové zaměstnanosti měl rozhodující význam **nárůst zaměstnanosti v průmyslu**, kde vzrostl počet zaměstnaných osob **o 46,6 tis. na 1 478,2 tis.**, **podíl průmyslu** na celkové zaměstnanosti **se zvýšil** (o 0,7 p. b.) na **29,7 %**. **K nárůstu přispěl zejména zpracovatelský průmysl** (nárůst o 44,6 tis. na

1 329,8 tis. osob), zaměstnanost se naopak snížila v sekci těžba a dobývání (o 5,4 tis. na 35,7 tis.).

Zaměstnanost ve **stavebnictví klesla o 6,4 tis. na 413,9 tis. osob. Podíl stavebnictví** na celkové zaměstnanosti poklesl (0,2 p. b.) na **8,3 %**.

**Podíl sekundárního sektoru v ČR** je vysoký a nadále **dosahuje nejvyšší hodnoty ze všech států EU** (viz část V. Mezinárodní srovnání).

**V terciárním sektoru služeb**, který v předchozích letech pozitivně ovlivňoval celkový vývoj zaměstnanosti, se počet pracujících **zvýšil pouze mírně**, a to **o 9,8 tis. na 2 945,4 tis. osob**. Zaměstnanost **vzrostla** zejména v sekci **ubytování stravování a pohostinství** (o 16,7 tis.), **zdravotní a sociální péče** (o 14,3 tis.) a **informačních a telekomunikačních činností** (o 9,0 tis.). Nejvýraznější **pokles** zaznamenala **sekce peněžnictví a pojišťovnictví** (o 15,8 tis.), poklesla také v sekci činností v oblasti nemovitostí (o 2,6 tis.).

**Podíl terciárního sektoru** na celkové zaměstnanosti **se** v důsledku pomalejšího růstu **snížil** (o 0,3 p. b.) na **59,2 %**.

**ČR patří stále ke státům s nejnižším podílem tohoto sektoru na celkové zaměstnanosti v rámci EU** (viz část V. Mezinárodní srovnání).

Změny v sektorové struktuře zaměstnanosti ovlivnily i strukturu zaměstnanosti podle **vykonávaného zaměstnání** (klasifikace zaměstnání CZ-ISCO). Nejvíce vzrostl počet zaměstnaných ve třídě 2 – **specialisté (o 30,3 tis.)**, třídě 7 – **řemeslníci a opraváři** (o 22,2 tis.) a třídě 8 – **obsluha strojů a zařízení** (o 10,5 tis.), nejvíce pak **klesla** ve třídě 1 – **zákonodárci a řídicí pracovníci** (o 14,8 tis.) a třídě 4 – **úředníci** (o 10,3 tis.).

Struktura zaměstnanosti podle vykonávaného zaměstnání se však výrazněji nezměnila. Nejvíce osob pracovalo **ve třídě 3** – techničtí a odborní pracovníci – **17,7 %**. **Nejvíce mužů** (27,7 % z celkového počtu zaměstnaných mužů) bylo zařazeno v druhé nejpočetnější **třídě 7** - řemeslníci a opraváři. Naopak **nejvíce žen** (22,5 % z celkového počtu zaměstnaných žen) bylo zařazeno v **třídě 5** - pracovníci ve službách a prodeji.



## Struktura zaměstnanosti podle klasifikace zaměstnání (CZ-ISCO)

tab. č. 9

Zaměstnaní v NH	2013		2014		rozdíl 14-13 (tis.)	index 14/13 (%)
	v tis.	%	v tis.	%		
<b>Celkem</b>	4 937,1	100,0	4 974,3	100,0	37,2	100,8
z toho:						
1   Zákonodárci a řídící pracovníci	271,3	5,5	256,6	5,2	-14,8	94,6
2   Specialisté	715,7	14,5	746,0	15,0	30,3	104,2
3   Techničtí a odborní pracovníci	879,3	17,8	880,3	17,7	0,9	100,1
4   Úředníci	475,8	9,6	465,5	9,4	-10,3	97,8
5   Pracovníci ve službách a prodeji	746,3	15,1	752,7	15,1	6,4	100,9
6   Kvalifikovaní dělníci v zemědělství	64,4	1,3	59,9	1,2	-4,5	93,0
7   Řemeslníci a opraváři	851,0	17,2	873,2	17,6	22,2	102,6
8   Obsluha strojů a zařízení	641,7	13,0	652,2	13,1	10,5	101,6
9   Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	274,8	5,6	270,1	5,4	-4,7	98,3

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

### 3. Vzdělanostní struktura zaměstnanosti

V roce 2014 meziročně vzrostl (mezi zaměstnanými ve věku 15 – 64 let) počet zaměstnaných **se středním vzděláním s maturitou (o 37,5 tis., tj. o 2,1 %)** a **s vysokoškolským (o 33,5 tis., tj. o 3,1 %)**. Zaměstnanost se **snížila u osob se středním vzděláním bez maturity o 31,5 tis. (o 1,8 %)** a **u osob se základním vzděláním a bez vzdělání o 2,0 tis. (o 1,0 %)**.

#### Vzdělanostní struktura zaměstnaných (15-64 let)

tab. č. 10

Zaměstnaní v NH	2013		2014		rozdíl 14-13 (tis.)	index 14/13 (%)
	v tis.	%	v tis.	%		
<b>Celkem</b>	4 845,9	100,0	4 883,5	100,0	37,6	100,8
v tom:						
základní a bez vzdělání	202,7	4,2	200,7	4,1	-2,0	99,0
střední bez maturity	1 767,8	36,5	1 736,3	35,6	-31,5	98,2
střední s maturitou	1 804,0	37,2	1 841,5	37,7	37,5	102,1
vysokoškolské	1 070,9	22,1	1 104,4	22,6	33,5	103,1

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

**Podíl vysokoškolsky vzdělaných osob na celkové zaměstnanosti osob ve věku 15 – 64 let se sice v ČR zvyšuje (v roce 2011 to bylo 19,5 %, v roce 2012 20,7 %, v roce 2013 22,1 %), v porovnání s ostatními státy EU 28 však patří v ČR mezi nejnižší. Podle posledních dostupných údajů EUROSTATu za 3. čtvrtletí 2014 byl nejvyšší podíl**

vysokoškoláků (úrovně 5 – 8 klasifikace vzdělání ISCED 2011 - krátký cyklus terciárního vzdělávání, bakalářské, magisterské a doktorské nebo jim odpovídající úrovně vzdělání) mezi zaměstnanými v tomto věku v Lucembursku (50,4 %), v Irsku (44,2 %), na Kypru (43,8 %) a Litvě (42,9 %), průměr EU 28 představuje 32,5 %. Nižší hodnotu než v ČR (23,0 %) mělo pouze Slovensko (22,6 %), Itálie (19,8 %) a Rumunsko (17,8 %).

Z údajů o věkové struktuře zaměstnaných s vysokoškolským vzděláním je patrné, že ve věkových kategoriích nad 25 let se jejich podíl s rostoucím věkem snižuje.

Při podrobnějším zkoumání vzdělanostní struktury zaměstnaných je patrné, že nejvyšší podíl vysokoškolsky vzdělaných osob mají věkové skupiny od 25 – 29 let (32,0 %) a 30 – 34 let (28,2 %), když podíl těchto věkových skupin na celkové zaměstnanosti představuje 10,6 %, resp. 11,8 %. Naproti tomu ve věkových kategoriích 35 – 39 let a 40 – 44 let, do nichž spadají populačně silné ročníky ze 70. let minulého století, je jejich podíl na celkové zaměstnanosti vyšší (15,6 % a 14,6 %). Vysokoškolské vzdělání má v těchto skupinách pracujících pouze 23,4 % resp. 19,4 %. Prohlubuje se tak rozpor mezi populačně silnými ročníky starších třicátníků a čtyřicátníků s nižším podílem vyššího stupně vzdělání a početně slabšími mladšími ročníky s vysokým podílem vysokoškolského vzdělání. Přitom populačně silná generace třicátníků a čtyřicátníků bude významně ovlivňovat celkovou zaměstnanost v příštích 25 - 30 letech. Je tedy zřejmé, že v tomto smyslu je nutné posílit také roli celoživotního vzdělávání.

**Vzdělanostní struktura zaměstnané populace 15+ podle věku v roce 2014 (v %)**

tab. č. 11

Věk	Zaměstnaní celkem	Vzdělání			
		základní a bez vzdělání	střední		vysokoškolské
			bez maturity	s maturitou	
15-24 let	100,0	8,6	33,3	49,4	8,7
25-39 let	100,0	3,2	30,5	39,0	27,3
40-54 let	100,0	3,3	38,6	37,5	20,6
55-64 let	100,0	6,7	41,1	30,5	21,7
65+ let	100,0	4,7	24,1	37,8	33,4

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Vyšší zastoupení vysokoškolsky vzdělaných osob mezi osobami ve věkové kategorii 65letých a starších (33,4 %) souvisí s charakterem vykonávaného zaměstnání.

#### 4. Regionální zaměstnanost

**Největší** meziroční **nárůst zaměstnanosti** v absolutním vyjádření byl v roce 2014 zaznamenán **ve Středočeském** (o 7,2 tis.), **Pardubickém** (o 5,4 tis.), **Jihočeském** (5,1 tis.) a **Moravskoslezském kraji** (o 5,0 tis. osob). Počet pracujících se meziročně o málo **snížil ve čtyřech krajích**, nejvíce **ve Zlínském kraji**.

#### Zaměstnanost a míra zaměstnanosti v jednotlivých krajích ČR

tab. č. 12

	Zaměstnanost 15+ (v tis.)			Míra zaměstnanosti 20 - 64 (v %)		
	2013	2014	rozdíl 14-13 (tis.)	2013	2014	rozdíl 14-13 (p. b.)
<b>Celkem</b>	<b>4 937,1</b>	<b>4 974,3</b>	<b>37,2</b>	<b>72,5</b>	<b>73,5</b>	<b>1,0</b>
Hl. m. Praha	649,4	648,0	-1,4	77,8	78,7	0,9
Středočeský kraj	626,2	633,5	7,2	74,8	75,4	0,7
Jihočeský kraj	295,6	300,6	5,1	72,1	73,8	1,7
Plzeňský kraj	280,5	279,9	-0,6	75,6	75,9	0,3
Karlovarský kraj	141,1	141,0	-0,1	71,3	71,8	0,5
Ústecký kraj	363,7	366,5	2,8	68,4	69,6	1,2
Liberecký kraj	196,0	200,8	4,8	69,4	71,3	1,9
Královéhradecký kraj	252,4	255,9	3,5	71,9	73,4	1,5
Pardubický kraj	241,0	246,5	5,4	73,2	74,9	1,7
Kraj Vysočina	236,4	238,5	2,1	72,1	73,6	1,5
Jihomoravský kraj	556,4	557,5	1,1	73,5	73,9	0,5
Olomoucký kraj	278,2	282,3	4,2	68,2	70,0	1,8
Zlínský kraj	276,1	274,1	-2,0	73,2	73,3	0,1
Moravskoslezský kraj	544,1	549,1	5,0	68,7	69,9	1,2

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

**Míry zaměstnanosti** (vypočtené jako podíl zaměstnaných ve věku 20 - 64 k bydlícím obyvatelům ve věku 20 - 64 let – ukazatel Strategie Evropa 2020) **vyšší než je průměrná míra zaměstnanosti za ČR (73,5 %)**, dosáhlo **sedm krajů**. **Nejvyšší** byla **v Hl. m. Praze (78,7 %)**, Plzeňském (75,9 %) a Středočeském kraji (75,4 %), **nejnižší v Ústeckém** (69,6 %), Moravskoslezském (69,9 %) a Olomouckém kraji (70,0 %). Meziročně **vzrostla ve všech krajích**, nejvíce

v **Libereckém (1,9 p. b.)**, Olomouckém (o 1,8 p. b.), Jihočeském a Pardubickém kraji (o 1,7 p. b.), v Kraji Vysočina a Královéhradeckém kraji (v obou o 1,5 p. b.).

Rozpětí regionální míry zaměstnanosti na úrovni krajů se díky tomuto vývoji meziročně snížilo z 9,4 p. b. na 9,1 p. b.

**Počet zaměstnanců se zvýšil v osmi krajích, nejvíce v Jihočeském (o 10,1 tis.)**, Moravskoslezském (o 6,8 tis.), Jihomoravském (o 6,6 tis.) a Královéhradeckém kraji (o 6,5 tis.). Jejich počet se naopak **snížil** v šesti krajích, **největší pokles zaznamenal Ústecký** (o 5,6 tis.) a Plzeňský kraj (3,9 tis.), Hl. m. Praha (o 3,6 tis.) a Zlínský kraj (o 3,0 tis.).

**Pokles počtu zaměstnanců** byl v řadě krajů kompenzován nárůstem počtu podnikatelů (včetně pomáhajících rodinných příslušníků). V Libereckém a Pardubickém kraji počty zaměstnaných v obou kategoriích vzrostly. **Počet podnikatelů poklesl v šesti krajích**, především v Jihomoravském (o 5,6 tis.) a Jihočeském kraji (o 5,0 tis.). Naopak velký **nárůst počtu podnikatelů** byl zaznamenán zejména v **Ústeckém (o 8,4 tis.)** a Středočeském kraji (o 7,4 tis.).

Krajem s **nejvyšším podílem podnikatelů** se v roce 2014 stal **Středočeský kraj (22,7 %** z celkové zaměstnanosti) a dostal se před Hl. m. Prahu (22,4 %). Naopak **Olomoucký kraj** má relativně **nejvíce zaměstnaných v postavení zaměstnanců (86,1 %)** následovaný Moravskoslezským (85,4 %) a Karlovarským krajem (85,1 %).

**Zaměstnanost ve zpracovatelském průmyslu** se nejvíce zvýšila v **Moravskoslezském** (nárůst o 13,5 tis.), **Olomouckém** (o 12,4 tis.) a **Jihomoravském kraji** (o 11,4 tis.). Ve všech třech krajích se přitom projevil nárůst zaměstnaných řemeslníků a opravářů, ale také obsluhy strojů a zařízení (Jihomoravský a Olomoucký kraj) a technických a odborných pracovníků (Jihomoravský a Moravskoslezský kraj).

**Pokles zaměstnanosti ve stavebnictví** byl zaznamenán v **osmi krajích, největší v Olomouckém a Ústeckém kraji** (o 2,7 tis.), naopak **největší nárůst zaznamenal Pardubický kraj** (o 2,8 tis.).

Nárůst v terciárním sektoru výrazněji ovlivnilo zvýšení zaměstnanosti v **odvětví zdravotní a sociální péče**, z regionálního pohledu bylo největší v **Hl. m. Praze** (o 5,7 tis.) a **Moravskoslezském kraji** (o 3,1 tis.).

Přes rozdílný vývoj v jednotlivých krajích se **sektorová struktura zaměstnanosti** významněji **nezměnila**. **Nejvyšší podíl primárního sektoru zůstal v Kraji Vysočina (6,6 %)**, naopak **zanedbatelný byl v Hl. m. Praze**. **V Hl. m. Praze** byl nejnižší také podíl sekundárního sektoru (18,9 %), ale **nejvyšší podíl sektoru terciárního (80,9 %)**. **Sekundární sektor byl nejvíce zastoupen ve Zlínském kraji (48,4 %)** a dostal se tak v pomyslném žebříčku před Liberecký kraj (47,6 %). Zlínský kraj patří spolu s Krajem Vysočina a Pardubickým krajem ke krajům s nejnižším podílem terciárního sektoru, viz příloha č. 3a.

### Podíl počtu pracujících podle klasifikace zaměstnání v krajích (v %)

tab. č. 13

CZ-ISCO	celkem	ISCO 1	ISCO 2	ISCO 3	ISCO 4	ISCO 5	ISCO 7	ISCO 8	ISCO 9
<b>celkem</b>	<b>100,0</b>	<b>5,2</b>	<b>15,0</b>	<b>17,7</b>	<b>9,4</b>	<b>15,1</b>	<b>17,6</b>	<b>13,1</b>	<b>5,4</b>
Hl. m. Praha	100,0	7,3	28,3	20,1	12,3	13,0	10,7	4,1	3,7
Středočeský	100,0	7,1	14,7	17,6	10,5	16,0	16,0	12,7	4,1
Jihočeský	100,0	3,5	11,6	16,5	8,0	16,4	19,2	15,8	6,1
Plzeňský	100,0	4,5	12,4	18,2	8,1	14,4	18,7	17,4	4,7
Karlovarský	100,0	4,6	9,6	13,2	9,1	19,9	21,4	14,9	6,7
Ústecký	100,0	3,5	9,8	17,5	8,7	18,9	19,1	14,3	6,9
Liberecký	100,0	4,0	12,2	17,1	7,3	14,2	20,0	19,2	4,7
Královehradecký	100,0	6,0	13,8	17,9	8,9	14,6	17,2	13,4	6,6
Pardubický	100,0	4,2	10,9	19,8	8,8	14,3	19,0	15,0	6,1
Kraj Vysočina	100,0	3,2	11,1	16,3	6,6	15,9	21,7	17,3	4,9
Jihomoravský	100,0	5,6	17,8	19,4	9,3	13,2	17,2	11,0	4,7
Olomoucký	100,0	3,6	13,0	14,7	9,2	15,5	20,3	13,8	7,7
Zlínský	100,0	4,8	13,1	15,6	8,2	14,5	20,5	15,9	6,0
Moravskoslezský	100,0	4,8	11,9	17,4	9,6	15,4	18,2	14,6	6,6

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Vysvětlivky:

CZ-ISCO1 - Zákonnodárci a řídící pracovníci

2 - Specialisté

3 - Techničtí a odborní pracovníci

4 - Úředníci

5 - Pracovníci ve službách a prodeji

6 - Kvalifikovaní dělníci v zemědělství (vzhledem k četnosti není uvedeno)

7 - Řemeslníci a opraváři

8 - Obsluha strojů a zařízení, montéři

9 - Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci

**Hl. m. Praha** má nejvyšší zastoupení ve skupinách zaměstnání spadajících do **třídy 1 – 4** (zákonodárci a řídící pracovníci, specialisté, techničtí a odborní pracovníci, úředníci), v podílu zaměstnaných ve skupině zaměstnání spadajících do **třídy 1** (zákonodárci a řídící pracovníci) se jí přibližuje **Středočeský kraj**. To může být ovlivněno skutečností, že se z Prahy do Středočeského kraje stěhují často osoby ve vyšším postavení, které za práci dojíždějí do města. I nadále je v **Kraji Vysočina**

nejvyšší podíl zaměstnaných ve skupinách zaměstnání **třídy 7** (řemeslníci a opraváři), v **Libereckém kraji v třídě 8** (obsluha strojů a zařízení, montéři). **Karlovarský kraj** má ze všech krajů nejvyšší zastoupení zaměstnaných ze skupiny zaměstnání spadajících do **třídy 5** (pracovníci ve službách a prodeji) a **Olomoucký kraj** do **třídy 9** (pomocní a nekvalifikovaní pracovníci).

Odvětvová a profesní struktura zaměstnanosti je úzce spojená se **vzdělaností** obyvatelstva. Největší podíl zaměstnaných **se základním vzděláním** na celkové zaměstnanosti v regionu stále zůstává v **Karlovarském a Ústeckém kraji** (9,4 %, resp. 7,3 %). Naopak **podíl zaměstnaných s vysokoškolským vzděláním** byl v roce 2014 **nejvyšší v Hl. m. Praze** (40,4 %) a Jihomoravském kraji (27,2 % všech pracujících). S tím souvisí i vysoký podíl zaměstnaných ve třídách 5, 7, 8 a 9 (vyžadujících nižší stupeň formálního vzdělávání) v Karlovarském (62,9 %) a Ústeckém kraji (59,2 %), naopak vysoký podíl ve třídách 1 až 4 byl v Hl. m. Praze (68,0 %) a Jihomoravském kraji (52,0 %).

#### Vzdělanostní struktura zaměstnané populace 15+ ČR v roce 2014 v krajském členění v %

tab. č. 14

Kraj	Vzdělání			
	základní a bez vzdělání	střední		vysokoškolské
		bez maturity	s maturitou	
<b>Celkem</b>	4,1	35,3	37,7	22,8
Hl. m. Praha	2,1	17,5	39,9	40,4
Středočeský	3,4	34,5	39,2	22,9
Jihočeský	5,0	39,2	37,1	18,7
Plzeňský	4,8	37,8	39,3	18,0
Karlovarský	9,4	41,6	36,1	12,8
Ústecký	7,3	39,6	36,0	17,1
Liberecký	5,4	40,4	36,1	18,1
Královéhradecký	3,9	37,7	39,5	18,9
Pardubický	3,6	40,7	36,4	19,3
Kraj Vysočina	3,2	43,3	36,3	17,2
Jihomoravský	3,3	32,3	37,2	27,2
Olomoucký	4,2	40,3	34,9	20,6
Zlínský	3,0	42,2	35,4	19,3
Moravskoslezský	4,5	37,9	38,7	18,9

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

## 5. Insolvency

Podle zákona č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, mohou zaměstnanci zaměstnavatele, který je v platební neschopnosti, požádat kteroukoliv krajskou pobočku Úřadu práce nebo kontaktní pracoviště krajské pobočky Úřadu práce, o uspokojení splatných mzdových nároků, které jim nebyly zaměstnavatelem vyplaceny. Ve smyslu výše zmíněného zákona je zaměstnavatel v platební neschopnosti dnem následujícím po dni, kdy na něho bylo vyhlášeno moratorium před zahájením insolvenčního řízení, nebo po dni, kdy byl na něho podán insolvenční návrh. Mzdové nároky zaměstnancům přiznávají krajské pobočky Úřadu práce ČR. Zaměstnanci mohou požádat o uspokojení mzdových nároků odpovídající maximálně 3 měsíčním mzdám. V období od 1. 5. 2014 do 30. 4. 2015 mohla být zaměstnanci vyplacena za 1 měsíc maximálně částka 37 692 Kč.

Zatímco v roce 2013 bylo podáno 8 031 žádostí a vyřízeno bylo 8 202 žádostí, **v roce 2014 bylo podáno 6 094 žádostí** týkajících se zaměstnanců 693 zaměstnavatelů, **vyřízeno bylo** (včetně žádostí z předchozího roku) **6 830 žádostí zaměstnanců 669 firem.**

**Nejvíce žádostí bylo podáno u ÚP ČR – krajské pobočce pro hl. m. Prahu – 1 504 žádostí**, další v pořadí je krajská pobočka v Brně – 1 044, krajská pobočka v Příbrami – 756, krajská pobočka v Ostravě – 729 a krajská pobočka v Ústí nad Labem kraj – 503 podaných žádostí. **Nejméně žádostí bylo podáno u krajské pobočky v Karlových Varech – 112.**

U **vyřízených žádostí** bylo pořadí krajských poboček UP ČR podle jejich počtu stejné, největší objem připadal v roce 2014 na pobočku pro **hl. m. Prahu – 1 738**, následovala krajská pobočka v Brně – 829, v Ostravě – 810, Příbrami - 735 a Ústí nad Labem – 506 vyřízených žádostí.

**Největšími firmami v konkurzu** v roce 2014 byly Příbramská uzenina, a.s. (259), BRANALDI, s.r.o., Brandýs nad Labem (190), TOPGEO BRNO, spol. s r.o. (167), EURECA SHOPS s.r.o., Praha (164), Plynostav Pardubice a.s. (140), SCHOELLER LITVÍNOV k.s. (137) a Slezský kámen a.s., Jeseník (115 podaných žádostí).

**Počty žádostí a objem vyplacených prostředků  
v důsledku platební neschopnosti**

tab. č. 15

	2007	2008	2009 <sup>3</sup>	2010	2011	2012	2013	2014
<b>Podané žádosti</b>	5 983	3 973	16 281	9 998	7 100	9 101	8 031	6 094
<b>Vyřízené žádosti</b>	6 888	5 055	19 451	11 028	8 253	7 694	8 202	6 830
<b>Vyplacené fin. prostředky (tis.Kč)</b>	196 033	150 330	844 033	497 837	389 142	451 799	333 208	391 856

Výše výdajů ze státního rozpočtu na insolvenční řízení, které **v roce 2014** dosáhly **391 856 tis. Kč**, byly oproti předchozímu roku (333 208 tis. Kč) **o 58 648 tis. Kč**, tj. **o 17,6 %, vyšší. Nejvyšší objem finančních prostředků** byl v roce 2014 vyplacen v **hl. m. Praze** (83 342 tis. Kč), v Jihomoravském (64 770 tis. Kč), Středočeském (47 478 tis. Kč) a Moravskoslezském kraji (40 252 tis. Kč).

**V roce 2014** bylo do příjmů státního rozpočtu přijato vymožené **plnění za předchozí výplaty insolvenční** z minulých let ve výši **109 227 tis. Kč. Celkem** bylo za dobu účinnosti tohoto zákona žadatelům za jejich zaměstnavatele **vyplaceno cca 4 483,3 mil. Kč**. Do státního rozpočtu bylo od roku 2002 **postupně vráceno celkem 891,6 mil. Kč**, tj. **19,9 % z celkových prostředků vyplacených ÚP ČR za zaměstnavatele.**

<sup>3</sup> Zákonem č. 217/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, byl novelizován zákon č. 118/2000 Sb. novou úpravou rozhodného období (výhodnější pro zaměstnance), za které zaměstnanci mohli uplatnit mzdové nároky a zároveň mohli dodatečně uplatnit mzdové nároky za 2. pololetí 2008, které v roce 2008 nemohli uplatnit z důvodu tehdy platného znění zákona č. 118/2000 Sb.



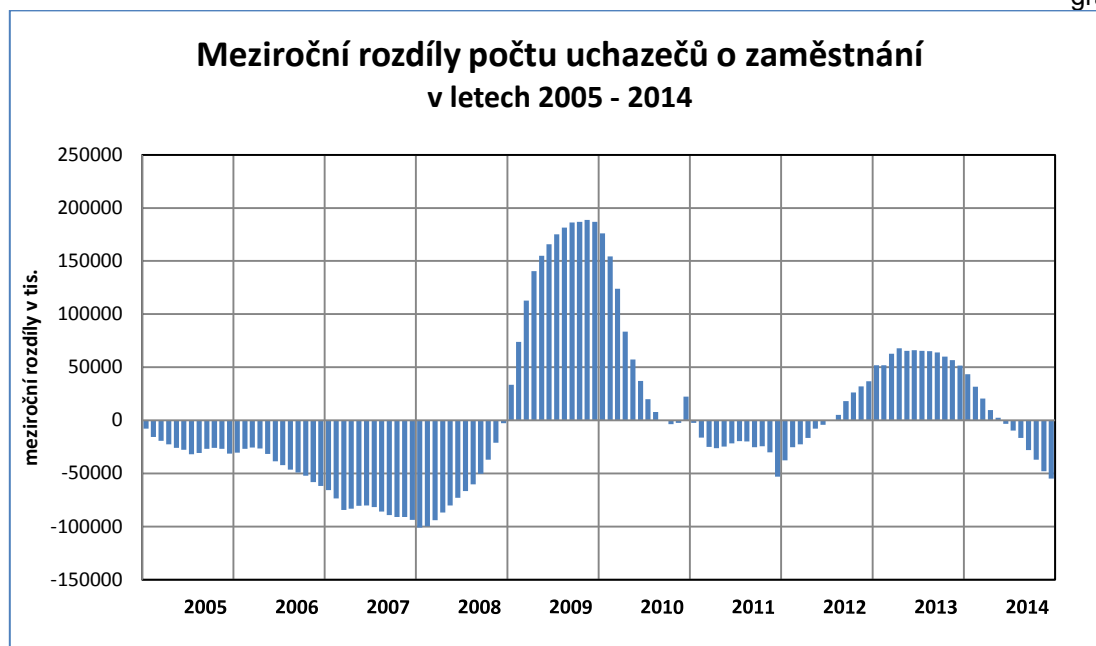
### III. Nezaměstnanost

#### 1. Stav a vývoj nezaměstnanosti

Změna trendu vývoje ekonomiky (meziroční růst HDP zaznamenaný počínaje 4. čtvrtletí 2013) se vzhledem ke zpoždování vývoje na trhu práce výrazněji projevila až v polovině roku 2014, kdy poprvé od poloviny roku 2012 byly počty uchazečů o zaměstnání registrovaných na pracovištích Úřadu práce ČR (ÚP ČR) meziročně nižší. Zatímco k 30. 6. 2013 bylo na pracovištích ÚP ČR evidováno 540,5 tis. uchazečů o zaměstnání, na konci 1. pololetí 2014 dosáhl jejich počet 537,2 tis. a dostal se o 3,3 tis. pod hodnotu v polovině roku 2013. Meziroční rozdíly se v průběhu 2. pololetí postupně dále zvětšovaly. Na konci roku bylo evidováno pouze 541,9 tis. uchazečů o zaměstnání, meziročně již o 54,9 tis. méně (na konci roku 2013 evidováno 596,8 tis. osob).

**Průměrný počet** uchazečů o zaměstnání v roce 2014 poklesl (vzhledem k vysokým hodnotám v 1. čtvrtletí) pouze o 3,0 tis. na 561,4 tis., průměrný počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15 – 64 let, rozhodující pro výpočet podílu nezaměstnaných osob<sup>4</sup>, o 4,0 tis. na 545,8 tis. (a představoval 97,2 % všech uchazečů o zaměstnání).

graf č. 2



<sup>4</sup> Podíl nezaměstnaných osob, tj. počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15 – 64 let k obyvatelstvu stejného věku, počínaje lednem 2013 nahradil míru registrované nezaměstnanosti, viz Metodické poznámky; důvody změny ukazatele a zpětně spočtená časová řada od roku 2005 je na adrese [http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/zmena\\_metodiky](http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/zmena_metodiky)

**Podíl nezaměstnaných osob (PNO)** měl obdobný vývoj jako počet uchazečů o zaměstnání. V 1. pololetí 2014 se po nárůstu na přelomu let 2013 a 2014 postupně snížil až na 7,4 % k 30. červnu 2014, oproti červnu 2013 byl vyšší o 0,1 p. b. Pokles pokračoval i ve 2. pololetí. Meziměsíční nárůst byl zaznamenán až v prosinci, kdy se **k 31. 12. 2014 dostal na hodnotu 7,5 %, v meziročním srovnání byl však nižší o 0,7 p. b.** (k 31. 12. 2013 činil 8,2 %). **Průměrný PNO za rok 2014 zůstal na stejné úrovni jako v roce 2013, tj. 7,7 %.**

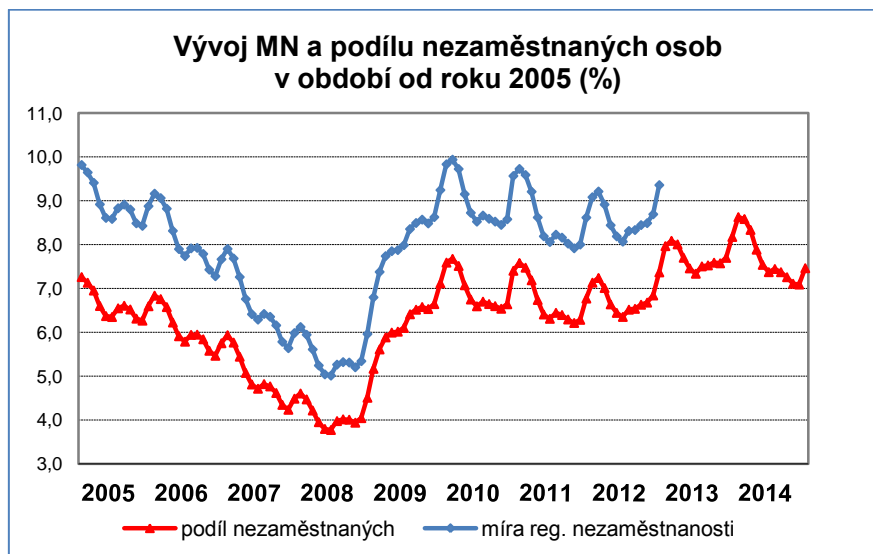
*Při srovnávání vývoje nezaměstnanosti v 2014 z VŠPS podle metodiky ILO (meziroční pokles nezaměstnaných o 45,3 tis., pokles míry nezaměstnanosti o 0,9 p. b. na 6,1 %) a registrované nezaměstnanosti (meziroční pokles průměrného počtu uchazečů o zaměstnání o 3,0 tis., PNO beze změny) se projeví rozdíly vyplývající z definice těchto ukazatelů (viz Metodické poznámky). V případě absolutní hodnoty nezaměstnanosti byl rozdíl ovlivněn zejména uchazeči o zaměstnání s tzv. nekolidujícím zaměstnáním (v rámci VŠPS jsou považováni za zaměstnané) nebo uchazeči z řad studentů soustavně se připravujících na budoucí povolání (v případě VŠPS jsou ekonomicky neaktivní).*

### Uchazeči o zaměstnání, volná místa a podíl nezaměstnaných osob

tab. č. 16

	rok 2013	2014					rok 2014
	průměr	31.12.	31.3.	30.6.	30.9.	31.12.	průměr
<b>Uchazeči o zaměstnání (v tis.)</b>	<b>564,4</b>	<b>596,8</b>	<b>608,3</b>	<b>537,2</b>	<b>529,1</b>	<b>541,9</b>	<b>561,4</b>
z toho - ženy	277,4	289,5	290,2	273,2	275,1	268,9	280,4
- muži	287,1	307,3	318,1	264,0	254,0	273,0	281,1
- ženy (v %)	49,1	48,5	47,7	50,9	52,0	49,6	49,9
- muži (v %)	50,9	51,5	52,3	49,1	48,0	50,4	50,1
<b>- dosažitelní ve věku 15-64 let</b>	<b>549,8</b>	<b>582,5</b>	<b>592,7</b>	<b>522,1</b>	<b>512,6</b>	<b>526,0</b>	<b>545,8</b>
- ženy	269,6	281,8	281,7	265,0	265,9	260,3	271,8
- muži	280,2	300,6	311,0	257,0	246,7	265,6	274,0
<b>Pobírající PvN (v tis.)</b>	<b>117,9</b>	<b>120,0</b>	<b>137,3</b>	<b>100,0</b>	<b>96,8</b>	<b>115,7</b>	<b>115,9</b>
z toho – ženy	57,8	59,2	60,7	54,8	55,5	56,2	59,0
– muži	60,1	60,9	76,6	45,2	41,3	59,5	57,0
<b>Pobírající PvN na celkovém počtu uchazečů (v %)</b>	<b>20,9</b>	<b>20,1</b>	<b>22,6</b>	<b>18,6</b>	<b>18,3</b>	<b>21,4</b>	<b>20,6</b>
- ženy (v %)	20,8	20,4	20,9	20,1	20,2	20,9	21,0
- muži (v %)	21,0	19,8	24,1	17,1	16,2	21,8	20,3
<b>Průměrná výše Pvn (v Kč)</b>	<b>6 284</b>	<b>6 343</b>	<b>5 690</b>	<b>6 000</b>	<b>6 106</b>	<b>6 039</b>	<b>5 958</b>
– ženy	5 731	5 775	5 214	5 317	5 441	5 451	5 368
– muži	6 813	6 900	6 067	6 829	7 000	6 595	6 567
<b>Volná pracovní místa (v tis.)</b>	<b>39,0</b>	<b>35,2</b>	<b>40,8</b>	<b>49,5</b>	<b>56,6</b>	<b>58,7</b>	<b>48,7</b>
<b>Počet uchazečů na 1 VPM</b>	<b>14,5</b>	<b>17,0</b>	<b>14,9</b>	<b>10,9</b>	<b>9,4</b>	<b>9,2</b>	<b>11,5</b>
<b>Podíl nezaměstnaných osob (v %)</b>	<b>7,7</b>	<b>8,2</b>	<b>8,3</b>	<b>7,4</b>	<b>7,3</b>	<b>7,5</b>	<b>7,7</b>
– ženy	7,6	8,0	8,0	7,6	7,6	7,5	7,8
– muži	7,7	8,3	8,6	7,2	6,9	7,4	7,6

Pozn.: drobné odchylky součtu osob v jednotlivých kategoriích od uvedeného celkového počtu souvisí se zaokrouhlením hodnot na jedno desetinné místo



**Podporu v nezaměstnanosti (PvN) k 31. 12. 2014 pobíralo 115,7 tis. uchazečů o zaměstnání, pouze o 4,3 tis. méně než před rokem, což souviselo především s tím, že i při klesající nezaměstnanosti byl pohyb na trhu práce intenzivní a počet nově hlášených uchazečů o zaměstnání vyšší (viz dále). Počet uchazečů s PvN ovlivnil také nárůst podílu věkově starších uchazečů o zaměstnání s delší podpůrnou dobou. Vzhledem k rychlejšímu poklesu celkového počtu uchazečů o zaměstnání se **podíl uchazečů o zaměstnání s PvN** k tomuto datu **meziročně zvýšil o 1,3 p. b. na 21,4 %** (k 31. 12. 2013 činil 20,1 %).**

**Průměrný počet uchazečů o zaměstnání s nárokem na PvN v roce 2014** meziročně **poklesl** pouze o 2,0 tis. **na 115,9 tis.** a **průměrný podíl** na celkové registrované nezaměstnanosti za celý rok **představoval 20,6 %** (proti 20,9 % v roce 2013).

**Průměrná výše PvN za rok 2014 poklesla o 326 Kč** (o 5,2 %) **na 5 958 Kč.** Průměrná podpora k 31. 12. 2014 činila **6 039 Kč** a byla **meziročně nižší o 304 Kč** (o 4,8 %). Vzhledem k rozdílům v úrovni výdělků byla průměrná podpora v nezaměstnanosti k tomuto datu **u žen** (5 451 Kč) **nižší** (o 17,3 %) než mužů (6 595 Kč). **Maximální PvN ve výši 0,58 násobku průměrné mzdy** (v národním hospodářství za 1. - 3. čtvrtletí kalendářního roku předcházejícího kalendářnímu roku, ve kterém byla podána žádost o PvN) pobíralo v prosinci 2014 méně uchazečů o zaměstnání (4,5 tis.) než před rokem (7,0 tis.). **Jejich podíl** na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání pobírajících PvN **se meziročně snížil z 5,8 % v prosinci 2013 na 3,9 %.**

## Rozdělení počtu uchazečů o zaměstnání podle výše PvN

tab.č.17

	k 31. 12. 2013		k 31. 12. 2014		meziroční rozdíl	
	v tis.	v %	v tis.	v %	v tis.	v %
<b>Uchazeči s Pvn</b>	<b>120,0</b>	<b>100,0</b>	<b>115,7</b>	<b>100,0</b>	<b>-4,3</b>	<b>-3,6</b>
<b>z toho:</b>						
do 1500 Kč	0,5	0,4	0,4	0,3	-0,1	-20,0
1501 - 2500 Kč	1,9	1,6	2,0	1,7	0,1	5,3
2501 - 3500 Kč	17,4	14,5	28,9	25,0	11,5	66,1
3501 - 4500 Kč	27,2	22,7	14,6	12,6	-12,6	-46,3
4501 - 5500 Kč	12,8	10,7	14,6	12,6	1,8	14,1
5501 - 6500 Kč	13,0	10,8	13,3	11,5	0,3	2,3
6501 - 7500 Kč	11,3	9,4	11,1	9,6	-0,2	-1,8
7501 - 8500 Kč	8,9	7,4	8,8	7,6	-0,1	-1,1
8501 - 9500 Kč	6,8	5,7	5,9	5,1	-0,9	-13,2
9501 - 10500 Kč	5,1	4,3	4,5	3,9	-0,6	-11,8
10501 - 11500 Kč	3,6	3,0	3,0	2,6	-0,6	-16,7
11501 Kč a více	11,8	9,8	8,7	7,5	-3,1	-26,3

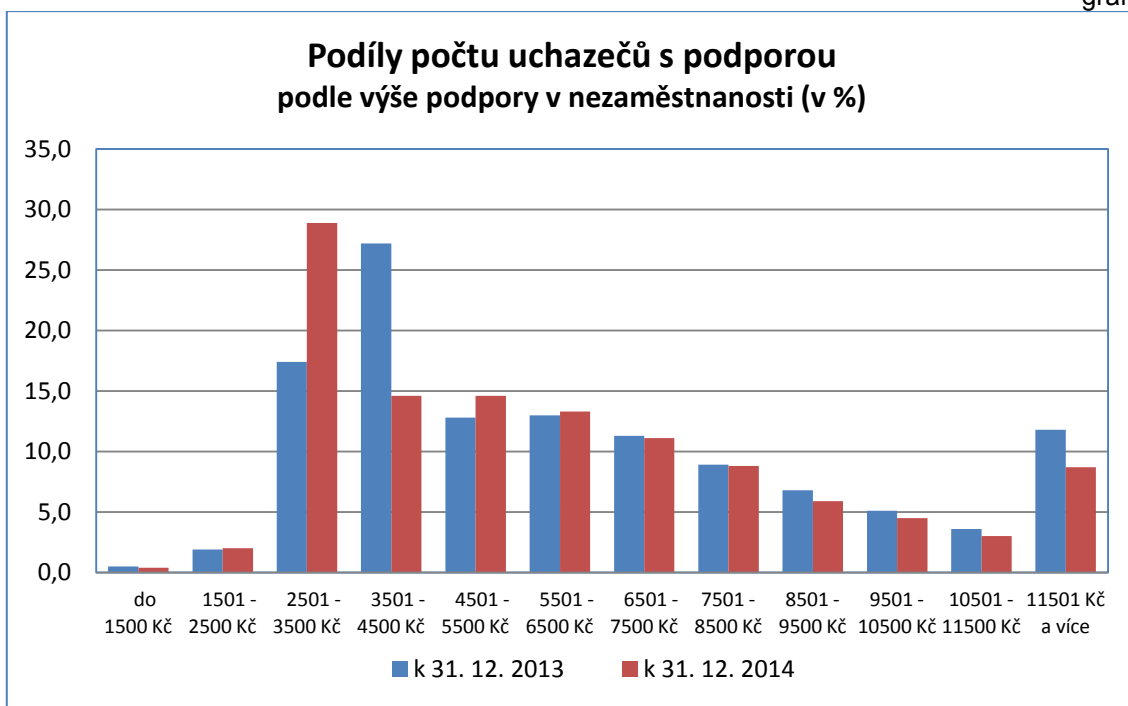
*Pozn.: drobné odchylky součtu osob v jednotlivých kategoriích od uvedeného celkového počtu souvisí se zaokrouhlením hodnot na jedno desetinné místo*

Pokles průměrné výše podpory souvisel s nárůstem **podílu uchazečů o zaměstnání starších 50 let** (s delší podpůrčí dobou, ale ve snížené procentní výměře), ale také tím, že **přibývá uchazečů o zaměstnání, kteří ukončili pracovní poměr sami, bez vážných důvodů** a v případě nároku na podporu v nezaměstnanosti jim je od počátku podpůrčí doby vyplácena **ve snížené procentní výši** (45 % místo 65 %, resp. 55 %). **Průměrnou podporu snižují také** uchazeči o zaměstnání – **studenti**. Osoby, které se soustavně připravují na povolání, mají nárok na podporu v nezaměstnanosti, pokud splní podmínku na vznik nároku na podporu v nezaměstnanosti (tj. pokud získala v rozhodném období zaměstnáním nebo jinou výdělečnou činností dobu důchodového pojištění v délce alespoň 12 měsíců), v jejich případě se často jedná o práci na kratší úvazek a tedy o nižší výpočtový základ.

Přibývá osob, převážně žen, vracejících se po rodičovské dovolené, jejich podpora v nezaměstnanosti je nízká, vypočítává se jako 0,15, 0,12, resp. 0,11 násobek průměrné mzdy v národním hospodářství (za 1. – 3. čtvrtletí předchozího roku). Jak je patrné z grafu č. 4, průměrnou výši podpory nejvíce ovlivnily kategorie 2 501 – 3 500 Kč a 3 501 – 4 500 Kč, kam převážně tyto osoby

spadají (přesun mezi těmito kategoriemi souvisí s přechodem na nižší procentní sazbu podpory od třetího resp. pátého měsíce podpůrní doby).

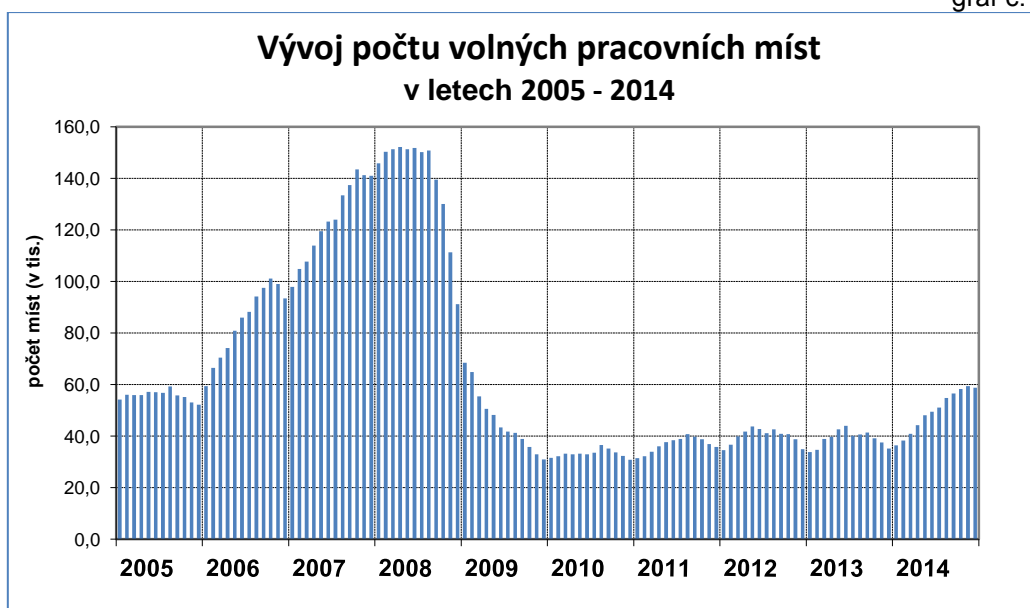
graf č. 4



Jak je zřejmé z uvedeného grafu, vyšší průměrné podpory ovlivnil také pokles podílu osob v kategoriích výše podpory nad 6500 Kč.

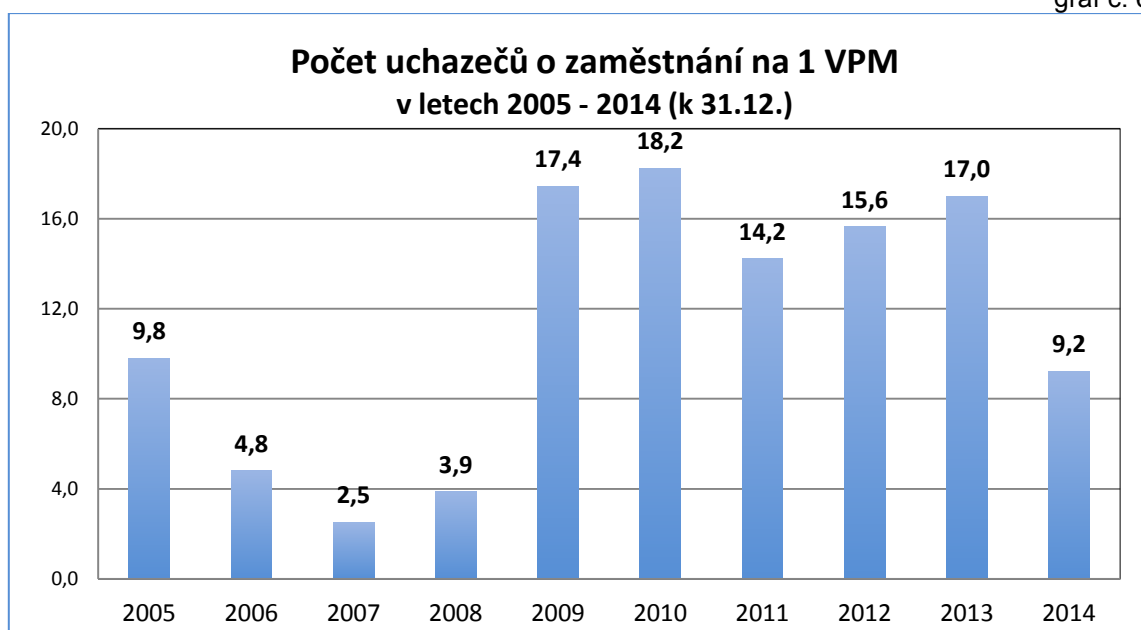
Podíl uchazečů s **podprůměrnou podporou v nezaměstnanosti** se meziročně téměř nezměnil, podporu v nezaměstnanosti nižší než průměr pobíralo přibližně **58,5 %** uchazečů o zaměstnání (na konci roku 2013 to bylo 58,6 %).

graf č. 5



Po obvyklém sezónním poklesu na přelomu let se **počty volných pracovních míst (VPM) nahlášených na ÚP ČR v roce 2014 plynule zvyšovaly** a na rozdíl od předchozího roku tento trend pokračoval i ve 2. pololetí (viz graf č. 5). Ke konci června 2014 evidoval ÚP ČR celkem 49,5 tis. VPM, tj. o 5,5 tis. více než před rokem, na konci roku jich bylo 58,7 tis., tj. již o 23,5 tis. více než na konci roku 2013. **Průměrný roční počet 48,7 tis.**, byl proti roku 2013 **vyšší o 9,7 tis.**

graf č. 6



Vzhledem k nárůstu počtu VPM a poklesu počtu uchazečů o zaměstnání se **zmírnila převaha nabídky pracovní síly nad poptávkou** po ní. Počet **uchazečů o zaměstnání připadající na 1 volné pracovní místo se snížil ze 14,5 v roce 2013 na 11,5 v roce 2014**. Hodnota tohoto ukazatele **na konci roku 2014** (vzhledem ke zrychlení poklesu nezaměstnanosti a nárůstu VPM) **dosáhla 9,2**, zatímco v prosinci 2013 byla výrazně vyšší – 17,0 uchazeče na jedno VPM. Současná hodnota tohoto ukazatele, stejně i počet VPM se přiblížily k hodnotám dosahovaným v 1. pololetí 2009.

V nabídce volných pracovních míst v evidenci ÚP ČR na konci roku 2014 představovala místa určená pro řemeslníky a opraváře, obsluhu strojů a zařízení a montéry (**CZ-ISCO hlavní třídy 7 – 8**), celkem **39,1 %**. Jejich počet se ve srovnání s koncem roku 2013 více než zdvojnásobil. Převažovala volná místa pro kováře a nástrojáře, řidiče nákladních automobilů, autobusů a tramvají, montážní dělníky, slévače a svářeče, pracovníky obsluhy pojízdných zařízení, řemeslníky

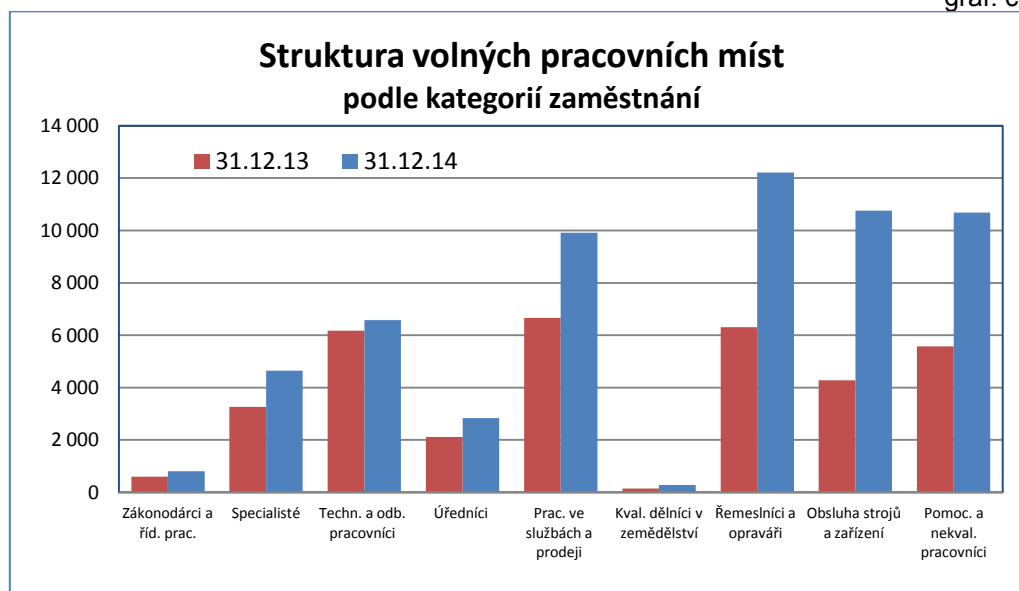
a kvalifikované pracovníky hlavní stavební výroby, výrobce oděvů, výrobků z kůží a kožešin.

Podíl volných pracovních míst pro řídicí pracovníky, specialisty, technické a odborné pracovníky, úředníky (**CZ-ISCO hlavní třída 1 - 4**) činil **25,3 %**. Nejvýznamnější podíl v rámci těchto tříd byl zaznamenán u místa pro techniky ve fyzikálních a průmyslových oborech, odborné pracovníky v oblasti pojišťovnictví, obchodní zástupce, nákupčí a obchodní makléře, pracovníky informačních služeb, zprostředkovatele služeb, analytiku a vývojáře softwaru a počítačových aplikací.

Místa pro **pracovníky ve službách a prodeji (CZ-ISCO 5)** tvořila v celkovém počtu volných míst **16,9 %**, šlo zejména o místa pro pracovníky v oblasti ochrany a ostrahy, provozovatele maloobchodních a velkoobchodních prodejen, prodavače v prodejnách, čišníky, servírky a barmany, kadeřníky a kosmetiky.

U volných míst pro **pomocné a nekvalifikované pracovníky (CZ-ISCO 9)** tento podíl činil **18,2 %**, poptávka byla po pomocných pracovnících ve výrobě, v oblasti těžby a stavebnictví, po uklízečích a pomocnících v domácnostech, hotelích, administrativních a průmyslových objektech a pomocných pracovnících v zemědělství, lesnictví a rybářství.

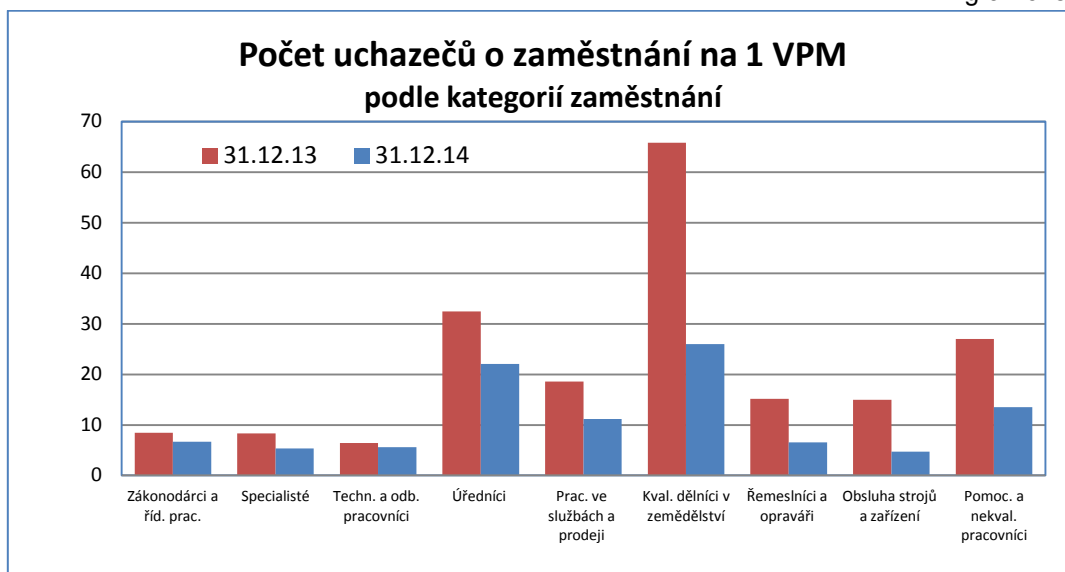
graf. č. 7



Meziročně se zvýšily počty VPM ve všech třídách, **významněji v třídě 8 - obsluha strojů a zařízení** (o 6,5 tis. na 10,8 tis.), ve třídě 7 – řemeslníci a opraváři (o 5,9 tis. na 12,2 tis., která se tak stala nejpočetnější třídou) a ve třídě 9 – pomocní a nekvalifikovaní pracovníci (o 5,1 tis. na 10,7 tis.). Naopak zanedbatelný nárůst

počtu VPM zaznamenaly málo početné třídy 1 – zákonodárci a řídící pracovníci a třída 6 – kvalifikovaní dělníci v zemědělství.

graf. č. 8

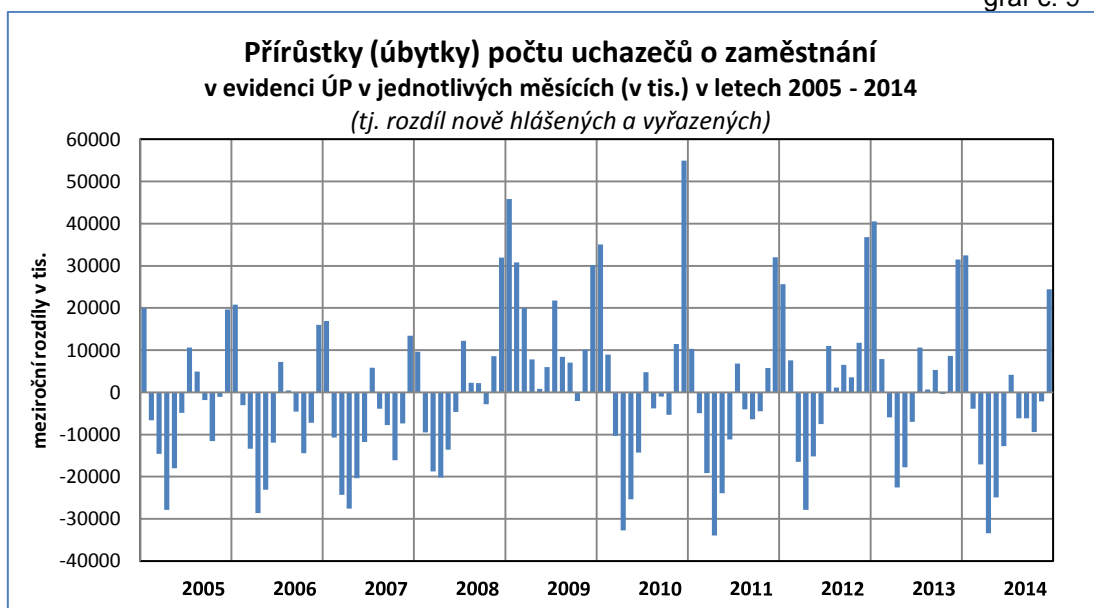


**Nejvyšší převis nabídky práce** nad poptávkou po pracovnících je patrný v nejméně početné třídě **6 – kvalifikovaní dělníci v zemědělství (26,0)** a dále ve třídě **4 – úředníci (22,1 UoZ na 1 VPM)**.

## 2. Toky nezaměstnanosti

Vývoj přírůstků a úbytků uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP ČR v období let 2008 – 2014 znázorňuje následující graf.

graf č. 9





V roce 2014 se do evidence ÚP ČR nově zaregistrovalo 643,4 tis. osob, tj. o 28,9 tis. více než v roce 2013. Na nárůstu se podílely především ženy, jejichž počet se zvýšil o 22,6 tis. Vyšší nárůst počtu nově hlášených žen ve srovnání s muži je patrný v letním v období, u mužů spíše v období utlumování poptávky v sezónně orientovaných odvětvích, především na přelomu let.

V roce 2014 převýšil počet nově hlášených uchazečů z řad žen počet mužů v červnu až září. Zvláště vysoký podíl nově příchozích mužů do evidence ÚP ČR byl patrný v prosinci (65,2 %), ovšem absolutně nejvyšší byl jejich počet v lednu (49,4 tis.), kdy se přihlásilo do evidence i nejvíce uchazečů o zaměstnání (celkem 81,4 tis.).

### Toky evidované nezaměstnanosti (v tis. osob)

tab. č. 18

	rok 2013	rok 2014	I. pololetí 2014			II. pololetí 2014		
			Celkem	I. Q	II.Q	Celkem	III.Q	IV.Q
<b>nově evidovaní</b>	<b>614,5</b>	<b>643,4</b>	<b>313,8</b>	<b>179,6</b>	<b>134,1</b>	<b>329,6</b>	<b>165,6</b>	<b>164,0</b>
z toho ženy	280,8	303,4	144,9	78,1	66,7	158,6	88,4	70,1
muži	333,7	339,9	168,9	101,5	67,4	171,0	77,2	93,8
<b>vyřazení celkem</b>	<b>563,0</b>	<b>698,3</b>	<b>373,4</b>	<b>168,2</b>	<b>205,3</b>	<b>324,9</b>	<b>173,7</b>	<b>151,1</b>
z toho:								
umístění ÚP ČR	32,1	84,9	37,9	9,6	28,4	46,9	23,0	23,9
umístění jinak	257,2	378,6	221,4	101,8	119,6	157,2	85,8	71,3
vyřazení pro nespolutpráci	68,0	83,1	38,9	17,5	21,4	44,2	22,2	22,0
<b>vyřazení - ženy</b>	<b>257,3</b>	<b>324,0</b>	<b>161,2</b>	<b>77,4</b>	<b>83,8</b>	<b>162,8</b>	<b>86,5</b>	<b>76,3</b>
z toho:								
umístěné ÚP ČR	15,5	43,8	18,3	5,1	13,2	25,5	12,2	13,3
umístěné jinak	115,1	174,6	92,3	46,1	46,1	82,4	44,9	37,5
vyřazené pro nespolutpráci	21,3	24,7	11,5	5,4	6,1	13,2	6,5	6,7
<b>vyřazení - muži</b>	<b>305,7</b>	<b>374,3</b>	<b>212,2</b>	<b>90,8</b>	<b>121,5</b>	<b>162,1</b>	<b>87,2</b>	<b>74,9</b>
z toho:								
umístění ÚP ČR	16,6	41,0	19,6	4,5	15,1	21,4	10,8	10,6
umístění jinak	142,2	204,0	129,2	55,7	73,5	74,8	41,0	33,8
vyřazení pro nespolutpráci	46,7	58,4	27,4	12,1	15,2	31,0	15,7	15,3

Pozn.: drobné odchylky součtu osob v jednotlivých kategoriích od uvedeného celkového počtu souvisí se zaokrouhlením hodnot na jedno desetinné místo

K postupnému snižování meziročních rozdílů počtu uchazečů o zaměstnání přispěli zejména vyřazení<sup>5</sup> uchazeči o zaměstnání, jejichž počet (698,3 tis.) byl vyšší oproti předchozímu roku o 135,3 tis., k tomuto nárůstu přispěli muži i ženy téměř stejně (o 68,6 tis., resp. 66,7 tis.).

<sup>5</sup> Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti rozlišuje v § 29 ukončení evidence a v § 30 vyřazení z evidence. V tomto materiálu jsou pod pojmem vyřazení z evidence považovány obě formy odchodu z evidence.

V hodnoceném období se prokazatelně **umístilo do zaměstnání 463,5 tis. nezaměstnaných**, jejich počet byl v důsledku zlepšující se nabídky práce meziročně **vyšší celkem o 174,2 tis. osob**, zvýšil se zejména počet těch, kteří si **našli práci sami nebo začali podnikat bez podpory ÚP ČR (nárůst o 121,4 tis.)**, ale i těch, kteří se uplatnili na trhu práce **pomocí ÚP ČR (nárůst o 52,8 tis.)**. Ve větší míře se na trhu práce uplatnili muži (245,0 tis., tj. 52,9 % celkového počtu umístěných).

Vzhledem k výše uvedenému **podíl umístěných** z celkového počtu těch uchazečů o zaměstnání, kteří odešli z evidence ÚP ČR, meziročně **vzrostl z 51,4 % na 66,4 %**.

Uchazečů **vyřazených pro nespolupráci**<sup>6</sup> s ÚP ČR bylo 83,1 tis. (24,7 tis. žen a 58,4 tis. mužů), tj. meziročně více o 15,1 tis. (v roce 2013 se však jednalo pouze o případy, u nichž bylo do konce roku 2013 uzavřeno správní řízení, tudíž jejich počet mohl být vyšší na úkor vyřazených z ostatních důvodů). **Vyřazeno z ostatních důvodů**<sup>7</sup> bylo **151,7 tis. osob** (80,9 tis. žen a 70,9 tis. mužů).

### 3. Struktura uchazečů o zaměstnání

V roce 2014 se z osob, kterým je věnována zvýšená péče při zprostředkování zaměstnání, výrazněji zhoršila situace věkově starších a dlouhodobě nezaměstnaných. Vyšší absolutní nárůst i zvýšení podílu byl zaznamenán u uchazečů o zaměstnání starších 50 let, a to zejména nárůstem počtu osob ve věku 60 – 64 let, a dále u dlouhodobě nezaměstnaných, zejména nezaměstnaných déle než 24 měsíců. Mírně se zvýšil podíl zdravotně postižených osob a podíl a počet uchazečů o zaměstnání bez vzdělání. U ostatních kategorií uchazečů o zaměstnání byl zaznamenán pokles nezaměstnanosti. V evidenci ÚP ČR bylo na konci hodnoceného období méně žen i mužů než před rokem, počet mužů poklesl více.

---

<sup>6</sup> např. odmítnutí nástupu vhodného zaměstnání, dohodnuté rekvalifikace, neposkytnutí součinnosti při vypracování individuálního akčního plánu, jeho neplnění, odmítnutí vykonávat veřejnou službu, odmítnutí podrobit se vyšetření zdravotního stavu, maření součinnosti s krajskou pobočkou ÚP ČR (§30 (2), §31 zákona o zaměstnanosti).

<sup>7</sup> tj. uchazeči o zaměstnání, kteří písemně požádali o ukončení evidence na ÚP ČR (např. z důvodu nástupu na rodičovskou dovolenou nebo odchodu do důchodu), vyřazení z důvodu nástupu na soustavnou přípravu na povolání, vykonávající nelegální práci, ve vazbě po dobu delší než 6 měsíců nebo nastoupili výkon trestu odnětí svobody, stali se plně invalidními podle § 39 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, písemně požádali o ukončení evidence na ÚP ČR, změnili trvalé bydliště, dále přirozený úbytek, apod.

## ➤ Uchazeči o zaměstnání se zdravotním postižením

K **31. 12. 2014** bylo v evidenci ÚP ČR **61,1 tis.** uchazečů o zaměstnání – osob se zdravotním postižením (OZP), tj. o 1,6 tis. méně než před rokem.

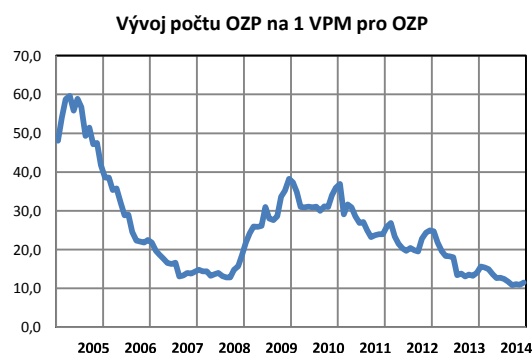
Zatímco celkový počet uchazečů o zaměstnání meziročně poklesl o 9,2 %, počet OZP v evidenci ÚP ČR byl meziročně nižší o 2,6 %. **Podíl OZP** na celkovém počtu nezaměstnaných se proto na konci prosince 2014 meziročně **zvýšil** o 0,8 p. b. na **11,3 %** (viz graf č. 10).

**Počet volných pracovních míst** vhodných pro OZP měl podobně jako v předchozích letech rostoucí tendenci. Na rozdíl od předchozího roku byl však jejich nárůst pomalejší než nárůst celkového počtu VPM. K **31. 12. 2014** jich bylo nahlášeno **5,3 tis.**, tj. o 0,8 tis. více než na konci roku 2013. Ze všech volných míst hlášených na ÚP představovala 9,0 % (před rokem 12,7 %).

graf č. 10



graf č. 11



Průměrný měsíční počet uchazečů – OZP v roce 2013 dosáhl 62,2 tis., v roce 2014 poklesl na 61,2 tis., průměrný počet volných míst vhodných pro tuto kategorii vzrostl z 3,8 tis. na 4,8 tis. V důsledku nárůstu počtu volných míst pro OZP a poklesu počtu uchazečů o zaměstnání – OZP připadalo v **roce 2014 na jedno volné pracovní místo** určené pro tuto skupinu **průměrně 12,7 OZP, což je méně než** v roce 2013 (v průměru 16,5 OZP). Tento podíl se tak přiblížil k podílu celkového počtu uchazečů o zaměstnání k celkovému počtu VPM (11,5). Meziroční pokles tohoto ukazatele **na 11,5 k 31. 12. 2014** nebyl tak výrazný, ke stejnému datu v roce 2013 dosáhl hodnoty 14,0 - viz graf č. 11.

## ➤ Věková struktura uchazečů o zaměstnání

Z hlediska věku jsou nejvíce ohroženými skupinami nejmladší a nejstarší věkové kategorie.

**Počet** uchazečů ve věku **50 a více let** se na konci roku meziročně **snížil** celkem **o 4,0 tis. osob.** (o 2,5 %) **na 158,1 tis.,** a to díky poklesu ve věkové skupině 50 – 59 let (celkem o 7,1 tis.). Naopak v kategorii **60 – 64 let** došlo k nárůstu o 2,8 tis., tj. o 13,1 % (z toho mužů o 1,8 tis., počet žen vzrostl vzhledem k nižší hranici pro odchod do důchodu méně, a to o 1,1 tis.). Nepatrný nárůst (o 0,2 tis. osob) byl zaznamenán i v kategorii 65 a více let. **Podíl** uchazečů **50 a více let** na celkovém počtu uchazečů se zvýšil o 2,0 p. b. na **29,2 %.**

### Struktura uchazečů o zaměstnání podle věku

tab. č. 19

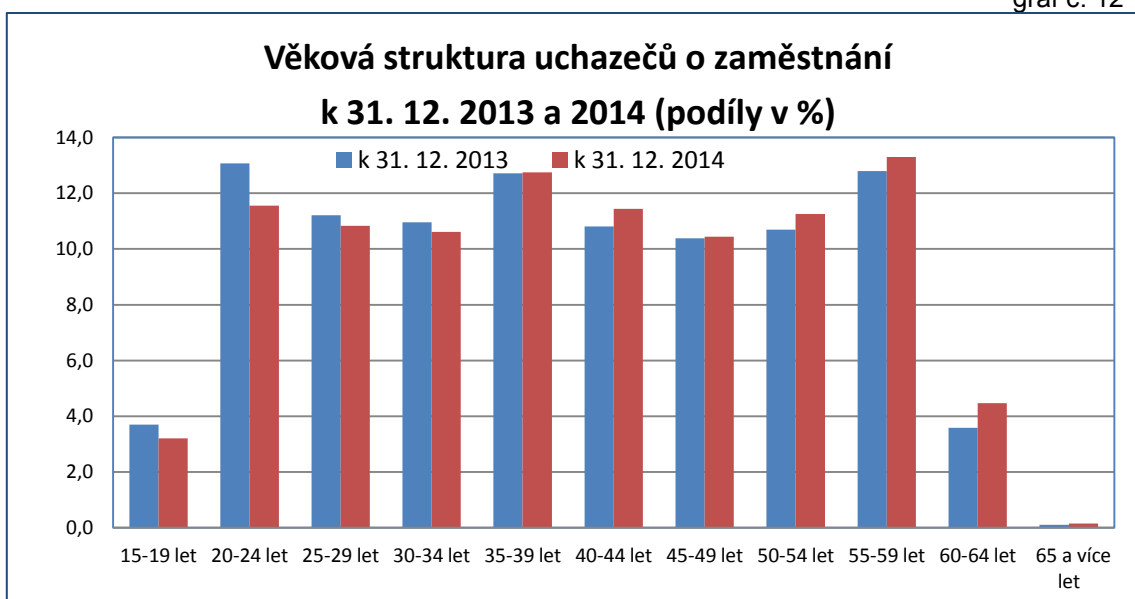
	k 31. 12. 2013		k 31. 12. 2014		meziroční rozdíl	
	v tis.	v %	v tis.	v %	v tis.	v %
<b>Celkem</b>	<b>596,8</b>	<b>100,0</b>	<b>541,9</b>	<b>100,0</b>	<b>-54,9</b>	<b>-9,2</b>
15 - 19 let	22,1	3,7	17,4	3,2	-4,7	-21,3
20 - 24 let	78,0	13,1	62,6	11,6	-15,4	-19,7
<b>do 25 let</b>	<b>100,0</b>	<b>16,8</b>	<b>79,9</b>	<b>14,7</b>	<b>-20,1</b>	<b>-20,1</b>
25 - 29 let	66,9	11,2	58,7	10,8	-8,2	-12,3
30 - 34 let	65,4	11,0	57,5	10,6	-7,9	-12,1
35 - 39 let	75,9	12,7	69,1	12,8	-6,8	-9,0
40 - 44 let	64,5	10,8	62,0	11,4	-2,5	-3,9
45 - 49 let	62,0	10,4	56,6	10,4	-5,4	-8,7
50 - 54 let	63,8	10,7	61,0	11,3	-2,8	-4,4
55 - 59 let	76,4	12,8	72,1	13,3	-4,3	-5,6
60 - 64 let	21,4	3,6	24,2	4,5	2,8	13,1
65 a více let	0,6	0,1	0,8	0,1	0,2	33,3
<b>50 a více let</b>	<b>162,1</b>	<b>27,2</b>	<b>158,1</b>	<b>29,2</b>	<b>-4,0</b>	<b>-2,5</b>

*Pozn.: drobné odchylky součtu osob v jednotlivých kategoriích od uvedeného celkového počtu souvisí se zaokrouhlením hodnot na jedno desetinné místo*

Počet uchazečů o zaměstnání **mladších 20 let** meziročně **poklesl o 4,7 tis.** na 17,4 tis. (o 21,3 %), jejich **podíl** na celkovém počtu nezaměstnaných evidovaných na ÚP ČR (3,2 %) **poklesl o 0,5 p. b.** Počet uchazečů o zaměstnání v kategorii **20 - 24 let** se meziročně **snížil na 62,6 tis.,** pokles jejich počtu byl ve srovnání s poklesem celkového počtu UoZ rychlejší (představoval 15,4 tis., tj. 19,7 %), **podíl této kategorie se snížil z 13,1 % na 11,6 %.**

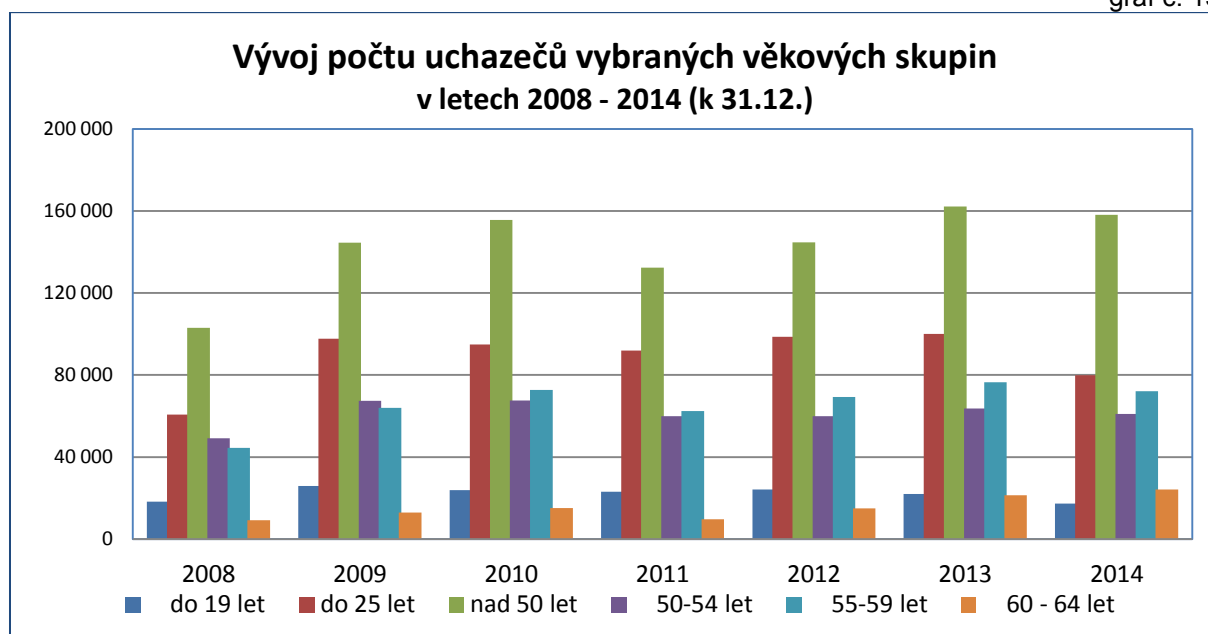
Celkově tak věková kategorie uchazečů o zaměstnání **do 25 let** zaznamenala pokles o **20,1 tis.**, k 31. 12. 2014 jich bylo evidováno **79,9 tis.** Její **podíl** na celkovém počtu nezaměstnaných **14,7 %** byl ve srovnání s koncem roku 2013 **nižší o 2,1 p. b.** Pokles této kategorie byl (kromě realizovaných programů určených pro mladé) ovlivněn i demografickým vývojem (počet obyvatel ve věku 15 – 24 let se mezi prosincem 2013 a 2014 snížil o 3,6 %).

graf č. 12



**Nadprůměrný meziroční pokles** byl patrný u uchazečů o zaměstnání **v kategoriích 25 – 29 let a 30 – 34 let**, a to o 12,3 %, resp. 12,1 % (jedná se o početně slabší ročníky, silná populační vlna ze 70. let minulého století se postupně posouvá do vyšší věkové kategorie).

graf č. 13



**Specifické podíly nezaměstnaných osob podle jednotlivých věkových skupin na obyvatelstvu stejného věku** jsou uvedeny v příloze č. 6.

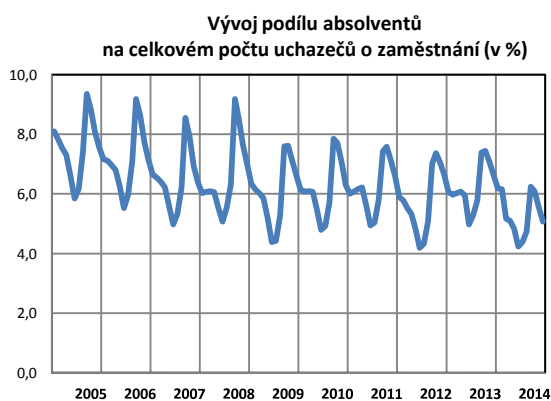
U mezinárodně sledované věkové kategorie mladých **do 25 let** dosáhl k 31. 12. 2014 specifický PNO hodnoty **7,3 %** a (na rozdíl od celkového PNO, jež meziročně poklesl o 0,7 p. b.) poklesl o 1,4 p. b., v kategorii **55 – 64 let** činil PNO **6,6 %**, stejně jako před rokem.

**Nadprůměrnou hodnotu** tohoto ukazatele (více než 7,5 %) vykazují kategorie **20 – 29 let a 45 – 59 let. PNO se liší i podle pohlaví. U žen je** ve srovnání s muži **nižší** ve věku **15 – 29 let** (v tomto věku jsou ženy ekonomicky neaktivní z důvodu studia – mezi osobami připravujícími se na povolání je mírná převaha žen, a z důvodů péče o dítě) **a ve věku 60 let a více** (z důvodu dřívějších odchodů žen do důchodu nebo z důvodu jejich péče o osobu blízkou).

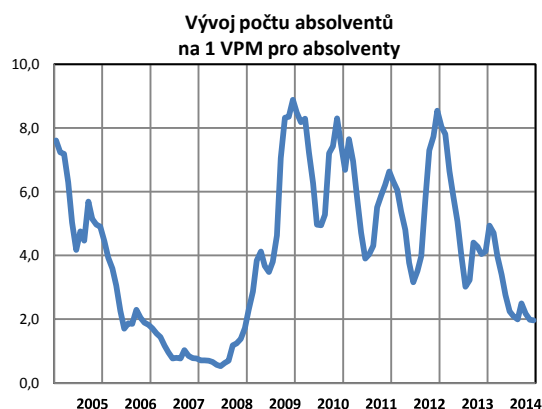
**Nově zavedený ukazatel PNO** vztažený k obyvatelstvu lépe koresponduje s absolutními počty uchazečů o zaměstnání, resp. jejich podíly na celkovém počtu uchazečů. **Původně** vykazované **specifické míry nezaměstnanosti** poměřované k ekonomicky aktivnímu obyvatelstvu (pracovní síle) z příslušné věkové kategorie vykazovaly vysoce nadprůměrnou hodnotu tohoto ukazatele u mladších věkových kategorií (z důvodu nízkého počtu ekonomicky aktivních mladých lidí), naopak mírně snižovaly jeho hodnotu u uchazečů o zaměstnání vyšších věkových kategorií (vzhledem k jejich vysoké ekonomické aktivitě).

Vývoj počtu uchazečů o zaměstnání v mladších věkových kategoriích ovlivňují také **absolventi škol** všech stupňů vzdělání **a mladiství** po ukončení základní školy (dále „absolventi“). K **31. 12. 2014** jich bylo evidováno **27,5 tis.**, což je **o 12,0 tis. méně** než před rokem. **Jejich podíl** na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání **se meziročně snížil** ze 6,6 % na **5,1 %**. **Průměrný počet absolventů** v evidenci ÚP ČR **v roce 2014** meziročně **poklesl** o 4,8 tis. na **30,3 tis.**

graf č. 14



graf č. 15



Příznivější je i situace v nabídce **volných míst** pro tuto skupinu uchazečů. Podobně jako v roce 2013 jejich počet dále rostl, **ke konci prosince 2014** dosáhl hodnoty **14,0 tis.**, proti prosinci 2013 o 4,4 tis. více. **Na jedno volné pracovní místo** vhodné i pro absolventy škol a mladistvé připadali v průměru **pouze 2 uchazeči** o zaměstnání této kategorie, což je **méně** než před rokem (prosinec 2013 – 4,1).

Vývoj věkové struktury se odrazil ve **zvýšení průměrného věku uchazečů** o zaměstnání z 39,4 **na 40,6 let** (u žen z 39,2 na 40,4 a u mužů z 39,6 na 40,9 let).

### ➤ **Struktura uchazečů o zaměstnání podle délky nezaměstnanosti**

I když hlášených volných pracovních míst přibýlo, jejich počet je ve srovnání se situací v předkrizovém období a vzhledem k počtu uchazečů o zaměstnání stále nízký. Délka setrvání v evidenci ÚP ČR se stále prodlužuje. Počet uchazečů o zaměstnání evidovaných **déle než 12 měsíců** jako celek **k 31. 12. 2014** meziročně sice **vzrostl** pouze o 0,2 tis. **na 237,2 tis.**, ale jejich **podíl** na celkové nezaměstnanosti **se zvýšil** z 39,7 % **na 43,8 %**. **Výrazně** však vzrostl počet **nezaměstnaných déle než 24 měsíců, a to o 15,7 tis.** (o 12,0 %) **na 146,5 tis.**, jejich podíl na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání vzrostl z 21,9 % až **na 27,0 %**. **Tato kategorie** představuje již **61,8 % všech dlouhodobě nezaměstnaných** (před rokem to bylo 55,2 %).

### **Struktura uchazečů o zaměstnání podle délky nezaměstnanosti**

tab. č. 20

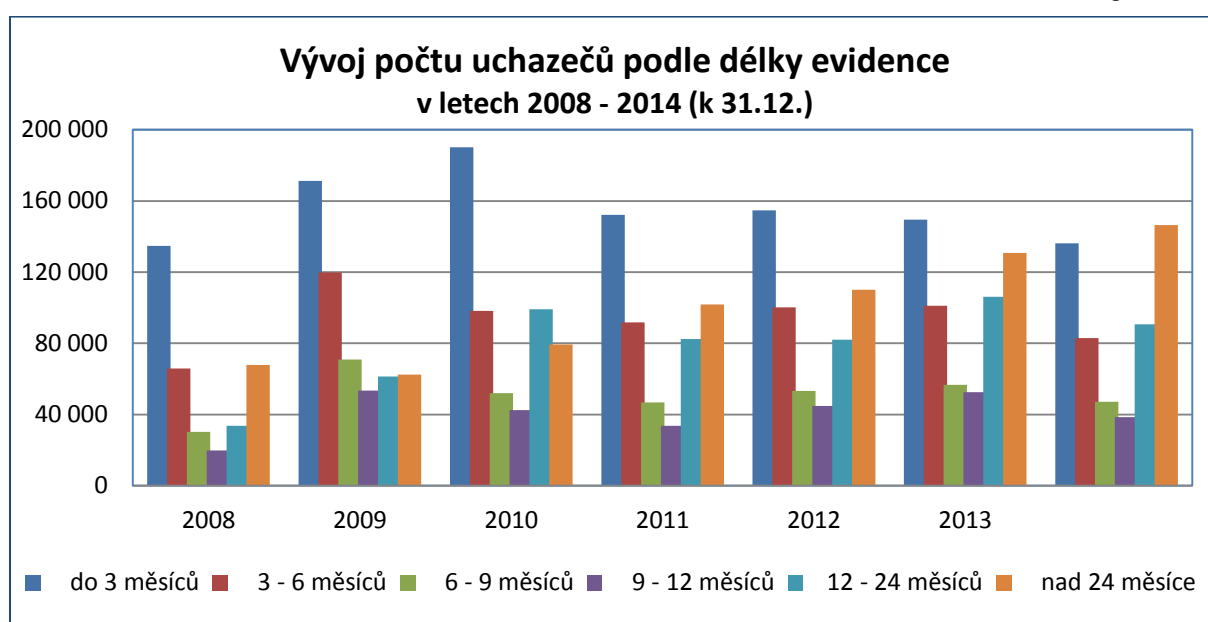
	k 31. 12. 2013		k 31. 12. 2014		meziroční rozdíl	
	v tis.	v %	v tis.	v %	v tis.	v %
<b>Uchazeči celkem</b>	<b>596,8</b>	<b>100,0</b>	<b>541,9</b>	<b>100,0</b>	<b>-54,9</b>	<b>-9,2</b>
<b>z toho:</b>						
do 3 měsíců	149,5	25,0	136,2	25,1	-13,3	-8,9
3 - 6 měsíců	101,1	16,9	83,0	15,3	-18,1	-17,9
6 - 9 měsíců	56,6	9,5	47,2	8,7	-9,4	-16,6
9 - 12 měsíců	52,6	8,8	38,4	7,1	-14,2	-27,0
12 - 24 měsíců	106,2	17,8	90,7	16,7	-15,5	-14,6
nad 24 měsíců	130,8	21,9	146,5	27,0	15,7	12,0
<b>nad 5 měsíců</b>	<b>371,5</b>	<b>62,2</b>	<b>345,1</b>	<b>63,7</b>	<b>-26,4</b>	<b>-7,1</b>
<b>nad 6 měsíců</b>	<b>346,2</b>	<b>58,0</b>	<b>322,8</b>	<b>59,6</b>	<b>-23,4</b>	<b>-6,8</b>
<b>nad 12 měsíců</b>	<b>237,0</b>	<b>39,7</b>	<b>237,2</b>	<b>43,8</b>	<b>0,2</b>	<b>0,1</b>

*Pozn.: drobné odchylky součtu osob v jednotlivých kategoriích od uvedeného celkového počtu souvisí se zaokrouhlením hodnot na jedno desetinné místo*

**Kategorie nezaměstnaných déle než 12 měsíců** (a zvláště déle než 24 měsíců) **vykazuje dlouhodobě rostoucí tendenci**. Po výrazném poklesu v letech 2007 - 2008 v důsledku účinnosti zákonů v sociální oblasti se jejich podíl na celkové nezaměstnanosti vrátil přibližně na úroveň z počátku roku 2007 (ovšem jejich absolutní počet byl výrazně nižší, pohyboval se na úrovni cca 130 tis.).

Zlepšující se situace na trhu práce zaznamenaná od poloviny roku 2013 je patrná na poklesu všech kategorií uchazečů evidovaných méně 12 měsíců.

graf č. 16



V souladu s novelou zákona o zaměstnanosti od 1. 1. 2009 a instrukcí MPSV k realizaci aktivní politiky zaměstnanosti věnoval ÚP ČR zvýšenou péči uchazečům o zaměstnání, kteří byli v evidenci **déle než 5 měsíců**. **Na konci prosince 2014** jich bylo evidováno **345,1 tis.**, což znamená meziroční pokles o 26,4 tis. osob, tj. o 7,1 %. Jejich **podíl** na celkovém počtu nezaměstnaných ovšem meziročně **vzrostl** o 1,5 p. b. **na 63,7 %**.

#### ➤ **Délka evidence uchazečů o zaměstnání**

Nárůst počtu dlouhodobě nezaměstnaných se projevil v prodloužení délky evidence. Průměrná **délka průběžné evidence** (tj. délka evidence uchazečů o zaměstnání, kteří byli k 31. 12. 2014 registrovaní na ÚP ČR) se prodloužila z 563 dní na konci prosince 2013 na **639 dní**.



Větší šanci najít uplatnění na trhu práce mají ti, kteří jsou evidováni na ÚP ČR kratší dobu. Ve 4. čtvrtletí 2013 průměrná **délka ukončené evidence** (tj. délka nezaměstnanosti těch, kteří z evidence odešli) představovala 335 dní, **v prosinci 2014 se zkrátila na 305 dní** <sup>8</sup>.

➤ **Struktura uchazečů o zaměstnání a volných pracovních míst podle vzdělání**

Meziroční pokles uchazečů o zaměstnání k 31. 12. 2014 byl zaznamenán ve všech početnějších kategoriích uchazečů o zaměstnání podle dosaženého vzdělání. V početně méně zastoupených skupinách **bez ukončeného vzdělání, středoškoláků bez maturity, vyučených s maturitou a absolventů gymnázií se počet uchazečů o zaměstnání zvýšil.**

**Struktura uchazečů o zaměstnání podle vzdělání**

tab. č. 21

	k 31. 12. 2013		k 31. 12. 2014		meziroční rozdíl	
	v tis.	v %	v tis.	v %	v tis.	v %
<b>Uchazeči celkem</b>	596,8	100,0	541,9	100,0	-54,9	-9,2
<b>z toho:</b>						
bez vzdělání	3,0	0,5	3,2	0,6	0,2	6,7
základní vzdělání	161,3	27,0	147,1	27,1	-14,2	-8,8
vyučen	240,9	40,4	208,6	38,5	-32,3	-13,4
středoškol. bez mat.	12,9	2,2	18,5	3,4	5,6	43,4
vyučen s mat.	20,9	3,5	24,6	4,5	3,7	17,7
gymnázium	13,0	2,2	14,6	2,7	1,6	12,3
SOŠ s mat.	102,8	17,2	86,4	15,9	-16,4	-16,0
vyšší vzdělání	5,0	0,8	4,5	0,8	-0,5	-10,0
vysokoškolské	36,9	6,2	34,4	6,3	-2,5	-6,8

*Pozn.: drobné odchylky součtu osob v jednotlivých kategoriích od uvedeného celkového počtu souvisí se zaokrouhlením hodnot na jedno desetinné místo*

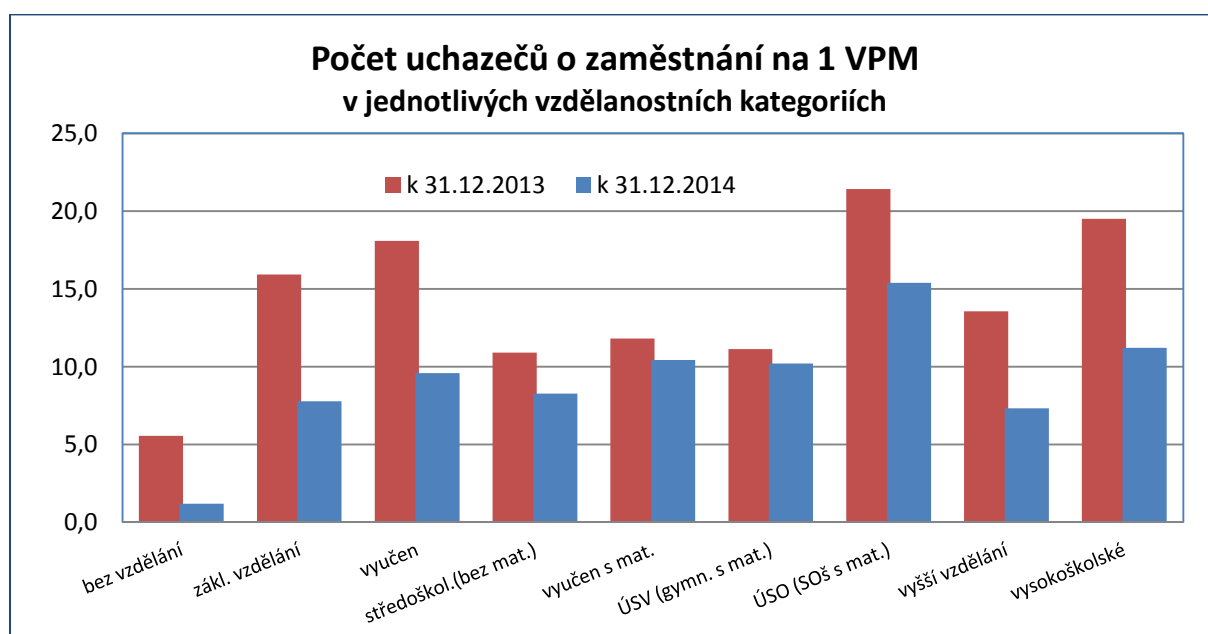
**Výrazný pokles** byl viditelný u kategorie **vyučených** (o 32,3 tis., tj. o 13,4 %) **na 208,6 tis.**, která i nadále **s podílem 38,5 %** zůstala nejpočetnější kategorií. Počet uchazečů **se základním vzděláním** se snížil (o 14,2 tis., tj. 8,8 %) na **147,1 tis.**, ovšem podíl této kategorie se téměř nezměnil a činil **27,1%**. Výraznější pokles byl zaznamenán také u uchazečů o zaměstnání **se středním odborným vzděláním s maturitou** (o 16,4 tis., tj. 16,0 %) **na 86,4 tis.**, jejich podíl se snížil na **15,9 %**. Zastavil se mírný nárůst z předchozích let v kategorii vysokoškolského vzdělání.

<sup>8</sup> Vzhledem k tomu, že se údaje o délce nezaměstnanosti od roku 2014 sledují měsíčně, tyto údaje nejsou zcela srovnatelné, délka ukončené evidence za 4. čtvrtletí 2014 by byla ještě kratší (cca 293 dní).

Rozdíly mezi kvalifikační strukturou uchazečů o zaměstnání a kvalifikačními požadavky zaměstnavatelů vyjádřené **počtem uchazečů o zaměstnání na 1 volné pracovní místo** se v jednotlivých kategoriích lišily.

**Nesoulad** mezi nabídkou a poptávkou na trhu práce se oproti prosinci 2013 **zmírnil ve všech kategoriích**, nejvíce v kategoriích **vyučených, se základním vzděláním, vysokoškoláků a u středoškolského vzdělání s maturitou**. V případě této kategorie je ovšem podíl uchazečů připadajících na 1 VPM **nejméně příznivá (15,4 UoZ na 1 VPM)**. **Nejpříznivější** poměr nabídky a poptávky (nižší než celkový průměr 9,2) je v **nejméně početných kategoriích** osob bez ukončeného vzdělání (1,2), uchazečů s vyšším vzděláním (7,3), se základním vzděláním (7,8) a středoškoláků bez maturity (8,3 UoZ na 1 VPM).

graf č. 17



Potřeba snížení vysoké míry nezaměstnanosti některých skupin obyvatel se odrazila i ve stanovení národních cílů České republiky v oblasti zaměstnanosti v souvislosti s hlavními cíli Strategie Evropa 2020. Konkrétně se jedná o **snížení míry nezaměstnanosti mladých osob (15 – 24 let) o třetinu a míry nezaměstnanosti osob s nízkou kvalifikací (stupeň ISCED 0 - 2 klasifikace vzdělání) o čtvrtinu oproti roku 2010** (viz část V. Mezinárodní srovnání zaměstnanosti a nezaměstnanosti)<sup>9</sup>.

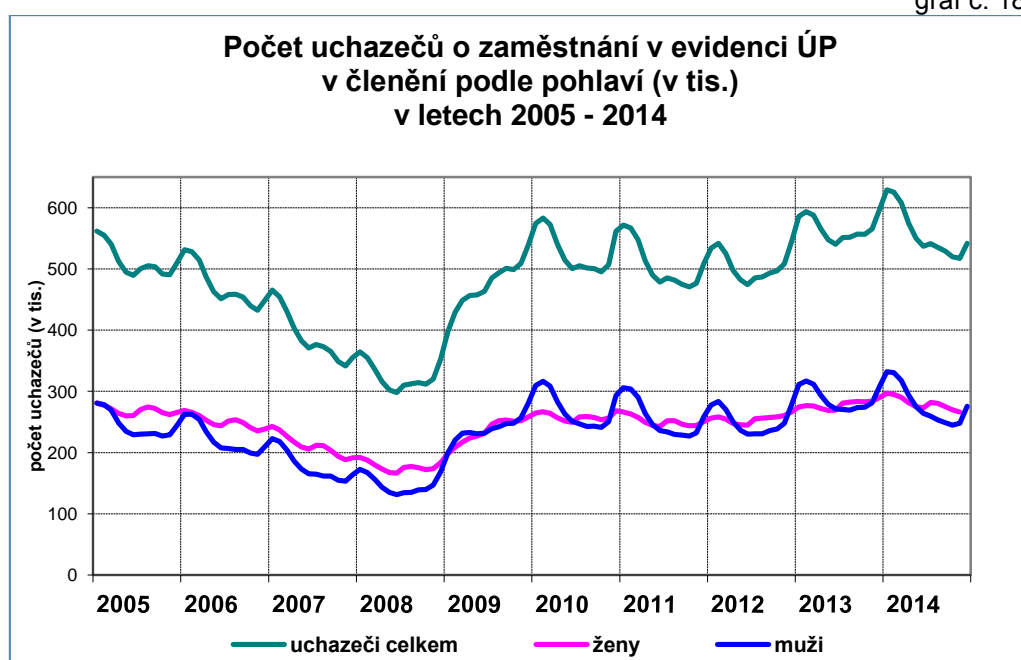
<sup>9</sup> Vzhledem k tomu, že k vyhodnocení se používají mezinárodně srovnatelná data EUROSTATu z VŠPS/LFS podle metodiky ILO, konkrétní hodnoty v této části nejsou uvedeny.

## ➤ Ženy v evidenci ÚP ČR

V předkrizovém období v evidenci ÚP ČR převažovaly ženy. Ekonomická krize postihla především odvětví s vyšší zaměstnaností mužů, což se v následujících letech projevilo převahou evidovaných nezaměstnaných mužů. V roce 2014, podobně jako v roce 2013, se podíl mužů a žen již opět přibližoval.

V roce 2014 průměrný počet mužů dosáhl 281,1 tis., což je o 6,0 tis. méně než v roce 2013. Žen bylo v průměru 280,4 tis., oproti předchozímu roku je to o 3,0 tis. více. Průměrný podíl žen na celkovém počtu registrovaných nezaměstnaných vzrostl na 49,9 % (v roce 2013 – 49,1 %).

graf č. 18



V průběhu roku byly však i nadále patrné rozdíly v zastoupení mužů a žen mezi uchazeči o zaměstnání. Vyšší průměrný počet mužů za celý rok je odrazem vyšších hodnot z přelomu let a prvních měsíců roku. Muži se více uplatňují v sezónně orientovaných odvětvích nebo sezónních pracích. Naopak mírná převaha žen v evidenci ÚP ČR je typická spíše pro letní měsíce, a to v souvislosti s pracovními poměry u zaměstnanců ve školství sjednávanými na dobu určitou, nebo i s tím, že ženy při ztrátě nebo změně zaměstnání odkládají nástup do zaměstnání kvůli péči o děti až po prázdninách. Jak je patrné z grafu v příloze č. 9, nejvyšší podíl mužů v evidenci ÚP ČR byl zaznamenán v lednu a únoru (52,8 %), naopak žen v srpnu (52,4 %).

**K 31. 12. 2014** se počet **mužů** meziročně snížil (o 34,4 tis., tj. o 11,2 %) na **273,0 tis.**, počet **žen** (o 20,6 tis., tj. o 7,1 %) na **268,9 tis.** Díky rychlejšímu poklesu se **podíl mužů** mezi uchazeči o zaměstnání na konci roku **snížil** (z 51,5 %) na **50,4 %**, **podíl žen** se meziročně **zvýšil** (z 48,5 %) na **49,6 %**.

Relativní ukazatel registrované nezaměstnanosti - **podíl nezaměstnaných osob**, byl na konci roku 2014 **u žen (7,5 %)** nepatrně vyšší **než u mužů (7,4 %)**. **U mužů** meziročně **poklesl o 0,9 p. b.**, **u žen** pouze **o 0,5 p. b.**

Podíly počtu mužů a žen z celkového počtu nezaměstnaných v jednotlivých kategoriích (věk, vzdělání, výše podpory v nezaměstnanosti, délka nezaměstnanosti) včetně grafického znázornění jsou uvedeny v příloze č. 8 a 9.

Vzhledem k převaze mužů v sezónně orientovaných odvětvích je u mužů patrná spíše opakovaná nezaměstnanost, zatímco **ženy jsou více postiženy dlouhodobou nezaměstnaností**. **K 31. 12. 2014** jich bylo v evidenci ÚP ČR **déle než 6 měsíců 62,8 %**, **déle než 12 měsíců 46,2 %**. Naproti tomu z celkového počtu nezaměstnaných mužů bylo evidováno **déle než 6 měsíců 56,3 %**, **déle než 12 měsíců 41,4 %**.

Liší se proto i průměrná **délka evidence**, a to jak **průběžné**, která u žen činí **680 dní**, tak i **délka ukončené evidence**, která dosáhla **311 dní** (u mužů to bylo 598 dní, resp. 298 dní).

Nemalou roli v dlouhodobé nezaměstnanosti žen hrají i faktory související s péčí o děti nebo osobu blízkou (ztížená dojíždka do práce a práce na směny, nedostatek práce na zkrácený úvazek nebo jiná forma uspořádání pracovní doby).

#### **4. Regionální nezaměstnanost**

**Podíl nezaměstnaných osob** vyšší než celorepublikový průměr (7,5 %) byl k 31. 12. 2014 zaznamenán v šesti krajích. Stejně jako v prosinci 2013 byl nejvyšší v **Ústeckém kraji**, následoval **Moravskoslezský a Olomoucký kraj**, Jihomoravský s Karlovarským krajem. Nadprůměrný podíl byl ještě v Libereckém kraji.

Meziročně **poklesl ve všech krajích, nejvíce v Pardubickém** (o 1,2 p. b.), **Karlovarském** (o 1,1 p. b.) a Olomouckém kraji (o 1,0 p. b.). Nejpomalejší pokles vykázalo Hl. město Praha (o 0,1 p. b.), nižší než průměrný pokles byl patrný ještě ve Středočeském kraji (o 0,5 p. b.).

**Počet uchazečů o zaměstnání poklesl relativně nejvíce v Pardubickém kraji o 16,8 % (o 4 433 osob), v Královéhradeckém kraji o 13,8 % (3 812 osob), ve Zlínském kraji o 13,4 % (4 539 osob), naopak nejnižší pokles byl v Hl. městě Praze o 3,2 % (1 423 osob), v Moravskoslezském kraji o 6,8 % (6 099 osob) a Ústeckém kraji 7,6 % (4 996 osob).**

**Podíl nezaměstnaných osob a počet uchazečů o zaměstnání v krajích ČR**  
(seřazené podle podílu nezaměstnaných osob k 31. 12. 2014)

tab. č. 22

Kraj	Evidovaní uchazeči o zaměstnání		z toho dosažitelní ve věku 15-64 let		Podíl nezaměstnaných osob v %	
	k 31.12.		k 31.12.		k 31.12.	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
1. Ústecký kraj	65 820	<b>60 824</b>	64 323	<b>59 123</b>	11,5	<b>10,7</b>
2. Moravskoslezský kraj	89 976	<b>83 877</b>	87 514	<b>80 901</b>	10,5	<b>9,8</b>
3. Olomoucký kraj	43 364	<b>38 990</b>	42 095	<b>37 494</b>	9,8	<b>8,8</b>
4. Jihomoravský kraj	71 970	<b>66 203</b>	70 569	<b>64 570</b>	8,9	<b>8,2</b>
5. Karlovarský kraj	19 600	<b>17 290</b>	19 192	<b>16 629</b>	9,3	<b>8,2</b>
6. Liberecký kraj	25 909	<b>23 496</b>	25 066	<b>22 620</b>	8,5	<b>7,7</b>
7. Zlínský kraj	33 978	<b>29 439</b>	33 133	<b>28 935</b>	8,3	<b>7,4</b>
8. Kraj Vysočina	28 304	<b>25 532</b>	27 751	<b>25 074</b>	8,1	<b>7,4</b>
9. Středočeský kraj	61 681	<b>56 674</b>	60 702	<b>55 691</b>	6,9	<b>6,4</b>
10. Královéhradecký kraj	27 678	<b>23 866</b>	26 939	<b>23 126</b>	7,3	<b>6,4</b>
11. Pardubický kraj	26 371	<b>21 938</b>	25 941	<b>21 471</b>	7,4	<b>6,2</b>
12. Jihočeský kraj	31 551	<b>27 645</b>	30 544	<b>26 390</b>	7,1	<b>6,2</b>
13. Plzeňský kraj	25 709	<b>22 641</b>	24 972	<b>21 901</b>	6,4	<b>5,7</b>
14. Hl. m. Praha	44 922	<b>43 499</b>	43 716	<b>42 050</b>	5,1	<b>5,0</b>
<b>Celkem ČR</b>	596 833	<b>541 914</b>	582 457	<b>525 975</b>	8,2	<b>7,5</b>

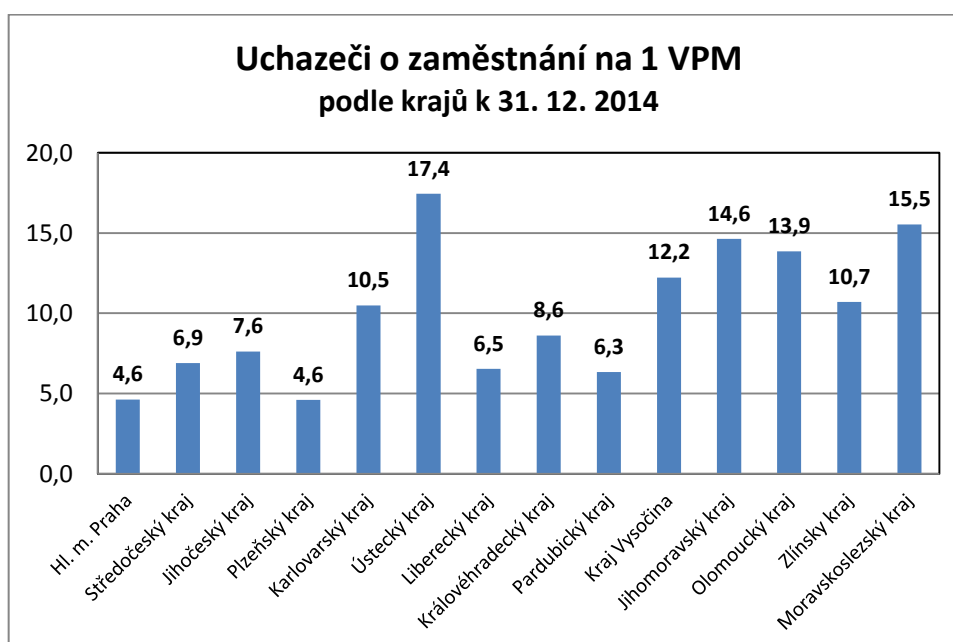
Jak je patrné, vývoj podílu nezaměstnaných osob se částečně lišil od vývoje počtu uchazečů o zaměstnání. Jedním z důvodů je odlišný vývoj počtu obyvatel v jednotlivých krajích, který se k výpočtu PNO využívá. Např. v Hl. m. Praze poklesl počet obyvatel ve věku 15 – 64 let meziročně o 1,8 %, v Karlovarském kraji o 1,5 %, na druhé straně v Plzeňském a Moravskoslezském kraji o 0,8 %, ve Středočeském kraji pouze o 0,4 %.

Vývoj nezaměstnanosti v jednotlivých krajích neprobíhal stejně, situace na trhu práce byla ovlivněna zejména strukturou zaměstnanosti, různou mírou uplatňování flexibilních forem práce, věkovou a vzdělanostní strukturou obyvatelstva.

Dalším faktorem byla **hromadná propouštění**, která ve smyslu § 62 zákoníku práce nahlásily ÚP ČR prostřednictvím svých krajských poboček. Jejich rozsah v roce 2014 byl v souvislosti s příznivějším vývojem ekonomiky co do počtu **firem i počtu dotčených zaměstnanců** ve srovnání s rokem 2013 mírnější. Zatímco v roce 2013 se jednalo o 340 zaměstnavatelů a hromadná propouštění se měla týkat 17 489 zaměstnanců, **v roce 2014 to bylo 207 zaměstnavatelů a hromadná propouštění se měla dotknout 9 954 zaměstnanců**. Z hlediska krajských poboček se nejvíce zaměstnavatelů s hlášením hromadného propouštění obrátilo na krajskou pobočku pro Hl. m. Prahu (67), Jihomoravský kraj (24), a Kraj Vysočina (20). Nejvíce zaměstnanců, kterých se propouštění mělo týkat, bylo nahlášeno na krajskou pobočku pro Hl. m. Prahu (3 588), Středočeský (1 236) a Ústecký kraj (1 020). Zde je však potřeba mít na zřeteli, že např. v Praze se v mnoha případech jedná o zaměstnavatele s celorepublikovou působností.

**Největší počet volných pracovních míst k 31. 12. 2014** byl evidován **v Hl. m. Praze** (9 426) a **ve Středočeském kraji** (8 215), nejméně v Karlovarském kraji (1 648) a Kraji Vysočina (2 089). Počet volných míst vzrostl meziročně ve všech krajích, absolutně nejvíce ve Středočeském (4 175) a Moravskoslezském kraji (3 119), nejméně míst přibylo v Karlovarském (373) a Zlínském kraji (532 VPM). Ovšem v Jihomoravském, Středočeském, Královéhradeckém a Moravskoslezském kraji se počet VPM meziročně více než zdvojnásobil, v Olomouckém kraji bylo na konci roku 2014 dokonce již 2,5krát více volných míst.

graf. č. 19



Vzhledem k rozdílné velikosti krajů je více vypovídající ukazatel počet uchazečů o zaměstnání, připadajících na 1 volné pracovní místo. Z hlediska poměru **nabídky pracovní síly a poptávky** po ní byla situace lepší než celorepublikový průměr (9,2 uchazečů na 1 VPM) v sedmi krajích, **nejpříznivější** situace byla **v Plzeňském kraji a v Hl. m. Praze** (shodně 4,6), naopak **nejhorší** **Ústeckém** (17,4), **Moravskoslezském** (15,5) a **Jihomoravském kraji** (14,6 uchazečů o zaměstnání na 1 VPM).

Nadále přetrvávají velké regionální rozdíly v podílech znevýhodněných skupin uchazečů o zaměstnání na celkovém počtu nezaměstnaných.

**Podíl uchazečů o zaměstnání bez vzdělání nebo se základním vzděláním** v ČR k 31. 12. 2014 představoval 27,7 %. Z pohledu krajů byl **nejvyšší v Karlovarském** (45,1 %) a **Ústeckém kraji** (42,4 %). Celorepubliková hodnota tohoto ukazatele byla překročena i v Moravskoslezském, Plzeňském a Libereckém kraji. Nejnižší podíl osob bez vzdělání nebo se základním vzděláním byl evidován ve Zlínském kraji a Kraji Vysočina (shodně 17,9 %) a v Hl. m. Praze (18,5 %).

**V regionech s nadprůměrnou nezaměstnaností je vyšší dlouhodobá nezaměstnanost. Nejvyšší podíl** dlouhodobě nezaměstnaných (nad 12 měsíců) měl **Ústecký (51,3 %)**, Moravskoslezský (50,4 %) a Karlovarský kraj (47,5 % všech uchazečů o zaměstnání). Vyšší podíl dlouhodobé nezaměstnanosti než celorepublikový průměr (43,8 %) byl také v Olomouckém a Jihomoravském kraji. Nejnižší podíl evidovaly regiony s nižší nezaměstnaností - Jihočeský (33,9 %), Plzeňský kraj (38,0 %), Hl. m. Praha a Pardubický kraj (shodně 38,1 %).

**V krajích s vysokou nezaměstnaností** bývá obvykle i nejvyšší průměrná délka evidence uchazečů o zaměstnání, kteří byli v evidenci ÚP ČR, tzv. **délka průběžné evidence**. K 31. 12. 2014 dosáhla **nejvyšších hodnot v Moravskoslezském** (808), **Ústeckém** (785) a **Karlovarském kraji** (718 dní). Celorepublikový průměr 639 dní byl překročen ještě v Olomouckém kraji. **Nejkratší** délka průběžné evidence byla **v Hl. m. Praze** (444), Jihočeském (474) a Královéhradeckém kraji (486 dní).

Průměrná délka evidence uchazečů o zaměstnání, kteří již z evidence odešli, tj. **délka ukončené evidence**, byla **nejdelší v Moravskoslezském** (355) a **Ústeckém kraji** (350), **nejkratší** byla Plzeňském (255), Jihočeském (260) a Karlovarském kraji (261 dní). Celostátní průměr, který byl překročen v šesti krajích, měl hodnotu 305 dní.

Podrobnější informace o zastoupení vybraných skupin uchazečů o zaměstnání

jsou uvedeny v příloze č. 13. Na rozdíl od výše uvedených podíl ostatních skupin na trhu práce znevýhodněných (UoZ do 20 let, do 25 let, nad 50 let, zdravotně postižených osob nebo žen) nemá přímou souvislost s výší celkové nezaměstnanosti v regionech.

V přílohách jsou uvedeny i další podrobné údaje o nezaměstnanosti za kraje a okresy ČR.



## IV. Politika zaměstnanosti

### 1. Zaměření politiky zaměstnanosti

Hlavním východiskem v oblasti zaměstnanosti pro rok 2014 je strategie „Evropa 2020“ a na ní navazující strategie Národní program reformy České republiky kladoucí si za cíl na národní úrovni dosáhnout do roku 2020 zvýšení celkové míry zaměstnanosti ve věkové skupině 20 - 64 let na 75 %, z čehož:

- u žen ve věku 20 - 64 let na 65 %,
- u starších pracovníků ve věku 55 - 64 let na 55 %,
- snížit míru nezaměstnanosti u mladých osob 15 - 24 let o třetinu oproti roku 2010,
- snížit míru nezaměstnanosti osob s nízkou kvalifikací o čtvrtinu oproti roku 2010.

Tyto cíle navazují na předchozí strategické dokumenty v oblasti zaměstnanosti, zejména na usnesení vlády České republiky č. 434 ze dne 7. června 2010.

Realizace politiky zaměstnanosti byla v roce 2014 ovlivněna hospodářským oživením, které následovalo po dvou letech ekonomické recese.

**Poskytování příspěvků aktivní politiky zaměstnanosti** se řídí stanovenými kritérii, která jsou zakotvena v Normativní instrukci č. 1/2014 Ministerstva práce a sociálních věcí určené ÚP ČR, a která stanoví, že nástroje aktivní politiky zaměstnanosti jsou primárně určeny uchazečům o zaměstnání, kterým není pro jejich individuální charakteristiky možné zajistit zaměstnání jiným způsobem. Za nejvíce ohrožené osoby na trhu práce jsou považovány osoby zdravotně postižené. Dále pak mladí lidé do 25 let bez praxe, osoby starší 55 let věku a rodiče, zejména matky vracející se z rodičovské dovolené. Nástroje aktivní politiky zaměstnanosti rovněž slouží k boji se sociálním vyloučením a v neposlední řadě jsou určeny osobám vedeným v evidenci uchazečů o zaměstnání déle než 5 měsíců.

V roce 2014 nadále pokračovala **podpora zaměstnavatelů v rámci systému investičních pobídek**. Podpora je určena na vytvoření nových pracovních míst, k rekvalifikaci nebo školení zaměstnanců.

Důležitou pomocí byl **příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením** (§ 78 zákona o zaměstnanosti).

## 2. Výdaje na politiku zaměstnanosti

Výdaje ze státního rozpočtu (SR) související s výplatou podpor v nezaměstnanosti v roce 2014 dosáhly **9 279 634 tis. Kč** a byly ve srovnání s výdaji v roce 2013 (9 674 752 tis. Kč) o **395 118 tis. Kč, tj. o 4,1 % nižší**.

**Čerpání finančních prostředků ovlivnil zejména počet uchazečů o zaměstnání s podporu v nezaměstnanosti a její průměrná výše:**

- snížil se průměrný počet uchazečů o zaměstnání pobírajících podporu v nezaměstnanosti, a to z 117,9 tis. v roce 2013 na **115,9 tis.**, jejich podíl na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání se mírně snížil z 20,9 % na **20,6 %**;
- průměrná měsíční výše podpory se meziročně snížila z 6 284 Kč v roce 2013 na **5 958 Kč**.

Na aktivní politiku zaměstnanosti (APZ) bylo v roce 2014 na MPSV a ÚP ČR vynaloženo **6 426 949 tis. Kč**, v tom MPSV 40 318 tis. Kč, ÚP ČR 6 386 632 tis. Kč. Ve srovnání s rokem 2013 vzrostly výdaje na APZ o **2 141 235 tis. Kč, tj. o 50,0 %**. V porovnání s rokem 2013 se zvýšil zejména objem výdajů aktivní politiky zaměstnanosti financovaných z Evropského sociálního fondu, který byl téměř dvojnásobný.

### Porovnání výdajů na státní politiku zaměstnanosti (SPZ) v letech 2013 a 2014

tab.č.23

	2013		2014		rozdíl 2014-2013	Index 14/13
	v tis. Kč	Podíl na HDP v % *)	v tis. Kč	Podíl na HDP v % *)		
<b>Výdaje na SPZ ze SR</b>	17 963 913	0,46	20 117 163	0,47	2 153 250	112,0
V tom:						
<b>Pasivní politika zaměstnanosti (PPZ)</b>	<b>9 674 752</b>	<b>0,25</b>	<b>9 279 634</b>	<b>0,22</b>	<b>-395 118</b>	<b>95,9</b>
Podíl PPZ na SPZ v %	53,9	x	46,1	x		x
<b>Aktivní politika zaměstnanosti (APZ)</b>	<b>4 285 714</b>	<b>0,11</b>	<b>6 426 949</b>	<b>0,15</b>	<b>2 141 235</b>	<b>150,0</b>
Podíl APZ na SPZ v %	23,9	x	31,9	x		x
z toho financování projektů ESF	3 232 952	0,08	5 755 199	0,13	2 522 247	178,0
Podíl APZ-ESF na SPZ v %	18,0	x	28,6	x		x
<b>Podpora zaměstnávání OZP - příspěvek dle §78 ZoZ</b>	<b>3 670 239</b>	<b>0,09</b>	<b>4 018 724</b>	<b>0,09</b>	<b>348 486</b>	<b>109,5</b>
Podíl podpory zaměstnávání OZP v %	20,4	x	20,0	x		x
<b>Insolvence</b>	<b>333 208</b>	<b>0,01</b>	<b>391 856</b>	<b>0,01</b>	<b>58 648</b>	<b>117,6</b>
Podíl insolvence na SPZ v %	1,9	x	1,9	x		x

\*) Údaje o HDP - zdroj ČSÚ

Dále bylo v rámci státní politiky zaměstnanosti ze státního rozpočtu **jako příspěvek zaměstnavatelům zaměstnávajícím více než 50 % osob se zdravotním postižením podle § 78 zákona o zaměstnanosti** vynaloženo **4 018 724 tis. Kč**. Na příspěvek dle § 78 zákona o zaměstnanosti tedy bylo vynaloženo o 348 486 tis. Kč, tj. 9,5 %, více než v roce 2013.

Na výplatu mzdových nároků zaměstnancům při platební neschopnosti zaměstnavatele, tj. **insolvenci**, bylo vynaloženo **391 856 tis. Kč** (meziročně více o 58 648 tis. Kč, tj. o 17,6 %).

**Uvedené nástroje a opatření nejsou součástí APZ.**

### **3. Aktivní politika zaměstnanosti realizovaná ÚP ČR**

Od roku 2012 přiděluje finanční prostředky na jednotlivé krajské pobočky Úřadu práce ČR Generální ředitelství Úřadu práce ČR, a to obdobným způsobem, jakým alokovalo finanční prostředky v uplynulých letech MPSV, tedy na základě kombinace ukazatelů charakterizujících trh práce.

Nejvíce prostředků na APZ je směřováno do regionů s nejhorší bilancí těchto ukazatelů. Z celkového objemu finančních prostředků ÚP ČR na APZ (včetně prostředků ESF) bylo nejvíce použito v Moravskoslezském, Ústeckém kraji a v Jihomoravském, podrobněji v příloze č. 17.

#### **Rekvalifikace a poradenství**

Rekvalifikace se svým zaměřením, obdobně jako v uplynulých letech, přizpůsobovaly požadavkům trhu práce a struktuře volných pracovních míst. Využívaly se nejen pro získání nové nebo rozšíření stávající kvalifikace, ale také k jejímu zvýšení a prohloubení, včetně udržování a obnovování. S ohledem na stav volných pracovních míst byly přednostně podporovány rekvalifikace s praktickou částí výuky a rekvalifikace směřující ke konkrétnímu pracovnímu uplatnění.

**V roce 2014 se rekvalifikovalo celkem 46 454 osob** (o 5 016 více než v roce 2013). Meziroční nárůst počtu účastníků rekvalifikace v průběhu roku 2014 byl ovlivněn zvýšeným zájmem uchazečů/zájemců o zaměstnání o zvolenou rekvalifikaci. V rámci zvolené rekvalifikace se v roce 2014 rekvalifikovalo 20 605 osob (tj. cca 44 % z celkového počtu rekvalifikovaných), což je oproti minulému roku o 7,0 tis. více.

## Struktura použitých nástrojů APZ v letech 2013 a 2014 (ÚP ČR a MPSV)

tab.č.24

nástroj APZ	Počty vytvořených míst (stav) k		Počty vytvořených míst celkem v průběhu		Počty podpořených uchazečů/osob (stav) k		Počty podpořených uchazečů/osob celkem v průběhu		Čerpání finančních prostředků od počátku roku (v tis. Kč)	
	31.12. 2013	31.12. 2014	roku 2013	roku 2014	31.12. 2013	31.12. 2014	roku 2013	roku 2014	2013	2014
<b>Rekvalifikace <sup>1)</sup></b>	<b>x</b>	<b>x</b>	<b>x</b>	<b>x</b>	<b>5 418</b>	<b>11 395</b>	<b>41 438</b>	<b>46 454</b>	<b>301 385</b>	<b>343 894</b>
<b>Aktivizační pracovní příležitost</b>	<b>-</b>	<b>573</b>	<b>-</b>	<b>1 504</b>	<b>-</b>	<b>250</b>	<b>-</b>	<b>1 570</b>	<b>-</b>	<b>7 969</b>
<b>Veřejně prospěšné práce</b>	<b>14 035</b>	<b>15 575</b>	<b>21 206</b>	<b>22 567</b>	<b>13 183</b>	<b>14 164</b>	<b>21 839</b>	<b>22 967</b>	<b>1 777 349</b>	<b>2 069 705</b>
- vytvoření VPP	3 484	3 013	5 132	4 096	3 286	2 780	5 232	4 263	379 226	166 827
- ESF - OP LZZ - VPP	10 551	12 562	16 074	18 471	9 897	11 384	16 607	18 704	1 398 123	1 902 878
<b>Společensky účelná pracovní místa</b>	<b>16 289</b>	<b>23 600</b>	<b>22 063</b>	<b>32 980</b>	<b>15 770</b>	<b>22 829</b>	<b>21 716</b>	<b>33 081</b>	<b>1 023 843</b>	<b>1 937 717</b>
- zřízená u zaměstnavatelů	258	177	205	100	217	225	222	185	25 380	6 749
- zřízená u jednotlivců (OSVČ)	2 776	3 054	2 303	2 383	2 776	3 054	2 303	2 383	122 426	128 077
- vyhrazená pro konkrétního uchazeče	4 941	3 241	6 350	5 463	4 855	3 077	6 306	5 519	260 570	186 107
- ESF - OP LZZ - SÚPM	8 314	17 128	13 205	25 034	7 922	16 473	12 885	24 994	615 467	1 616 785
<b>Zaměstnanost občanů se zdravotním postižením</b>	<b>1 303</b>	<b>2 217</b>	<b>706</b>	<b>1 115</b>	<b>1 259</b>	<b>2 032</b>	<b>993</b>	<b>1 331</b>	<b>52 854</b>	<b>88 866</b>
- zřízení chrán. prac. míst <sup>2)</sup>	1 303	2 217	706	1 115	1 140	1 902	768	1 132	46 538	81 856
- provoz chrán. prac. míst <sup>3)</sup>	x	x	x	x	119	130	92	125	3 603	3 715
- pracovní rehabilitace	x	x	x	x	.	.	133	74	2 713	3 296
<b>Cílené programy ESF - OP LZZ</b>	<b>2 632</b>	<b>9 917</b>	<b>2 954</b>	<b>8 965</b>	<b>3 005</b>	<b>11 061</b>	<b>3301</b>	<b>9738</b>	<b>687 761</b>	<b>1 711 753</b>
<b>Ostatní podpora zaměstnanosti</b>									<b>400 082</b>	<b>217 021</b>
- programy pro podporu tvorby nových prac. míst (vč. investičních pobídek)									30 765	7 950
- ESF OP LZZ ostatní (VS pro stabilitu, Call centrum ÚP ČR, MIKOP, VS pro růst!, Vzdělávejte se! (pouze v roce 2013), SIP Real APZ (pouze v roce 2013), v roce 2014 také POVEZ, Rozvoj služeb v obl. volných prac. míst, Systém efektivního řízení lidských zdrojů ÚP ČR a Poradenství a koučink)									369 317	209 071
<b>Ostatní <sup>4)</sup></b>									<b>7 816</b>	<b>9 706</b>
<b>Aktivní politika čerpaná na ÚP ČR</b>									<b>4 251 090</b>	<b>6 386 632</b>
- APZ OP LZZ									27 199	33 231
- ostatní <sup>4)</sup>									7 426	7 086
<b>Aktivní politika čerpaná na MPSV</b>									<b>34 625</b>	<b>40 318</b>
<b>Aktivní politika zaměstnanosti celkem</b>									<b>4 285 714</b>	<b>6 426 949</b>
<b>z toho: financování programů ESF celkem</b>									<b>3 232 952</b>	<b>5 755 199</b>

<sup>1)</sup> statistiky o počtech uchazečů v rekvalifikaci nerozlišují, zda se jedná o rekvalifikace financované z prostředků na národní APZ nebo z prostředků ESF

<sup>2)</sup> včetně CHPM - SVČ OZP

<sup>3)</sup> počet osob (zaměstnanců, OSVČ)

<sup>4)</sup> položky ostatní zahrnují APZ jinde nespécifikovanou (nákup služeb, ostatní nástroje – příspěvek na zapracování, překlenovací příspěvek) a čerpání z mimorozpočtových zdrojů

Pozn.: Finanční prostředky na rekvalifikace zahrnují i rekvalifikace zaměstnanců (218 tis. Kč v roce 2013 a 405 tis. Kč v roce 2014).

V roce 2014 bylo na **rekvalifikace, vč. zvolených rekvalifikací, vyčerpáno 343 894 tis. Kč**, tj. **5,4 %** všech prostředků ÚP ČR vynaložených na APZ ze SR (v roce 2013 bylo vyčerpáno 301 385 tis. Kč).

Nejvíce prostředků z celkového objemu prostředků ÚP ČR vynaložených na APZ čerpaných na rekvalifikace bylo na tento nástroj vynaloženo v Moravskoslezském kraji (15,8 %) a v hl. m. Praze (14,3 %).

**Poradenské činnosti** byly v roce 2014 zabezpečovány jak interně speciálními poradci - zaměstnanci ÚP ČR, tak externě prostřednictvím nákupu poradenských služeb. Externí poradenské služby byly využívány v těch případech, kdy daný typ poradenství nebylo možné zabezpečit ze strany ÚP ČR vlastními zaměstnanci, nebo bylo v případě potřeby nutné zvýšit kapacitu poradenství zabezpečovaného vlastními zaměstnanci Úřadu práce ČR.

**Interní poradenství** zabezpečované zaměstnanci útvarů poradenství a dalšího vzdělávání ÚP ČR bylo zaměřeno jak na skupinové poradenské aktivity, tak především na individuální poradenství klientům. Tematicky byly poradenské aktivity zaměřeny na poradenství pro volbu povolání, příp. změnu profesní orientace, které zabezpečují především zaměstnanci Informačních a poradenských středisek (IPS), a jsou poskytovány jak žákům a studentům (případně jejich rodičům), tak zároveň i uchazečům o zaměstnání. V rámci poradenství pro volbu povolání bylo poradci IPS zrealizováno celkem 5 750 skupinových akcí pro školy, kterých se zúčastnilo 101 449 žáků, či studentů. Dále bylo IPS v roce 2014 uspořádáno celkem 2 552 akcí pro 29 838 uchazečů o zaměstnání. Dále byly v rámci poradenství realizovány skupinové informační schůzky, zaměřené např. na informování klientů o jejich právech a povinnostech, o nabídce služeb ÚP ČR, o rekvalifikacích a dalších nástrojích APZ, o možnostech individuálních akčních plánů apod. Informačních schůzek se v roce 2014 uskutečnilo 5 760 s účastí 99 701 klientů. Individuální poradenství bylo v roce 2014 poskytnuto celkem 148 993 klientům. Individuální poradenství zahrnovalo celou škálu poradenských aktivit, především poradenství k volbě povolání, k rekvalifikacím, speciální, psychologické poradenství, poradenství k pracovní rehabilitaci, užití diagnostických nástrojů apod. Bilanční diagnostika byla interně poskytnuta celkem 242 klientům. V roce 2014 bylo v rámci regionálních individuálních projektů zrealizováno poradci ÚP ČR celkem 407 skupinových poradenských aktivit. Těchto aktivit se zúčastnilo celkem 5 157 klientů. Individuální poradenství bylo v rámci regionálních projektů poskytnuto celkem 6 511 klientům. ÚP ČR rovněž realizoval

další akce v celkovém počtu 600, především prezentace IPS na veletrzích, výstavách, burzách práce, či setkání s výchovnými poradci, rodiči žáků apod.

**Externí poradenství** bylo v roce 2014 zabezpečováno prostřednictvím odborných zařízení za účelem zjišťování osobnostních a kvalifikačních předpokladů fyzických osob pro volbu povolání, pro zprostředkování vhodného zaměstnání, pro volbu přípravy k práci osob se zdravotním postižením a při výběru vhodných nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti. Skupinových poradenských aktivit zabezpečovaných externě se uskutečnilo celkem 726 pro 7 386 klientů. Individuální poradenství zajišťované prostřednictvím nákupu služeb bylo zrealizováno pro 853 klientů. Bilanční diagnostika byla oproti skupinovému či individuálnímu poradenství zajišťována především nákupem služeb, a to celkem pro 1 217 klientů.

Významnou součástí skupinových poradenských programů jsou **Job Cluby**, které představují ucelený aktivizační poradenský program. Počet realizovaných programů v roce 2014 byl celkem 401. Celkem bylo do programu Job Club zařazeno 4 356 klientů, z toho bylo 3 602 úspěšných absolventů. Co do počtu převažovaly interně realizované Job Cluby nad externě nakupovanými.

### **Veřejně prospěšné práce (VPP)**

**VPP** jako časově omezené pracovní příležitosti slouží zejména k aktivaci a získání či zachování pracovních návyků u té skupiny uchazečů o zaměstnání, kde z důvodu příslušnosti k rizikové skupině (nízká kvalifikace, uchazeči starší 55 let, dlouhodobě nezaměstnaní, atd. - kritéria se mohou regionálně mírně odlišovat) je vysoké riziko vzniku dlouhodobé nezaměstnanosti a ztráty kompetencí rozhodných k získání a udržení zaměstnání. Jedná se o práce spočívající v údržbě veřejného prostranství, úklidu a údržbě veřejných budov a komunikací nebo obdobných činnostech ve prospěch obcí, státních a obecně prospěšných institucí.

**V roce 2014** bylo vytvořeno celkem **22 567 míst na VPP** (z toho 18 471 v rámci ESF) a na nich **umístěno 22 967 uchazečů o zaměstnání**, což je o 1 128 více, než v předchozím roce.

**V roce 2014** bylo vynaloženo na VPP ze SR a ESF celkem **2 069 705 tis. Kč** (z toho 1 902 878 tis. Kč v rámci prostředků ESF), tj. o 292 356 tis. Kč více než v roce 2013. Výdaje na vytvoření VPP vzrostly díky nárůstu finančních prostředků z ESF (meziroční nárůst o 504,8 tis., tj. o 36,1 %). **Podíl výdajů** na realizaci VPP

(32,4 % celkových výdajů ÚP ČR) se ovšem meziročně snížil (v roce 2013 představoval 41,8 %).

Realizace aktivní politiky zaměstnanosti reagovala v roce 2014 na aktuální problémy trhu práce a soustředila se na podporu nejvíce ohrožených skupin – zejména starších osob a absolventů. Z důvodu nutnosti zvýšit zájem zaměstnavatelů o tyto skupiny osob vedoucí k eliminaci jejich znevýhodnění na trhu práce přistoupil Úřad práce České republiky ke zvýšení poskytovaných příspěvků. Naplno se rovněž projevila první fáze zvyšování příspěvků z roku 2013 (realizace těchto dohod ukončována v průběhu roku 2014). Relativně nižší částky vynaložené v loňském roce oproti roku aktuálnímu jsou totiž do značné míry poznamenány útlumem realizace aktivní politiky zaměstnanosti v letech 2011 a 2012 (dohody z roku 2012 dobíhaly v roce 2013).

Tento nástroj APZ byl nejvíce využíván v Moravskoslezském (15,4 % prostředků ÚP ČR čerpaných ze SR na VPP) a v Ústeckém kraji (14,9 %).

### **Společensky účelná pracovní místa (SÚPM)**

Společensky účelnými pracovními místy jsou pracovní místa, která zaměstnavatel zřizuje nebo vyhrazuje na základě dohody s ÚP ČR a obsazuje je uchazeči o zaměstnání. K SÚPM patří též pracovní místo zřízené uchazečem o zaměstnání za účelem výkonu samostatné výdělečné činnosti.

Tato pracovní místa mají umožnit trvalé nebo dlouhodobější zaměstnání uchazečům o zaměstnání, kterým nelze v současné době zajistit pracovní uplatnění jiným způsobem.

**V roce 2014 ÚP ČR přispěl na zřízení nebo vyhrazení 32 980 pracovních míst (z toho 25 034 v rámci prostředků ESF) a na tato místa umístil 33 081 uchazečů o zaměstnání, což je o 11 365 více než v předchozím roce.**

Na tento nástroj bylo vyčerpáno celkem **1 937 717 tis. Kč** (z toho 1 616 785 tis. Kč v rámci ESF), meziročně o 913 874 tis. Kč více, tj. o 89,3 %. Uvedený nárůst je způsoben stejnými vlivy jako v případě nástroje VPP vyšším důrazem na realizaci nástrojů vytvářející nová pracovní místa, včetně navýšení poskytovaných příspěvků pro nejvíce ohrožené skupiny osob.

**Podíl výdajů** na realizaci SÚPM z celkových výdajů ÚP ČR na APZ (**30,3 %**) byl podstatně vyšší než v roce 2013 (24,1 %). Lze tak dovozovat na skutečné oživení

na trhu práce, kdy v porovnání obou nástrojů VPP a SÚPM došlo k posunu výdajů na nástroj SÚPM, tedy ten, který je primárně určen k umístění uchazečů o zaměstnání v podnikatelské sféře, kde je vytváření pracovních míst, byť dotovaných, daleko více závislé na stavu trhu práce, nežli v nepodnikatelské sféře, kam zpravidla směřuje nástroj VPP.

Z regionálního pohledu byl nejvyšší podíl vyčerpaných finančních prostředků na SÚPM v Moravskoslezském (19,4 %) a Olomouckém (14,0 %) kraji z objemu prostředků vyčerpaných ÚP ČR ze státního rozpočtu na tento nástroj APZ, viz příloha č. 17.

### **Chráněná pracovní místa (CHPM)**

**V roce 2014** bylo finančně podpořeno **zřízení celkem 1 115 nových pracovních míst**, na která bylo **umístěno od počátku roku 1 132 osob se zdravotním postižením (OZP)**. V těchto počtech jsou zahrnuta i místa pro OZP, které se rozhodnou vykonávat samostatnou výdělečnou činnost. Na zřízení CHPM bylo vynaloženo 81 856 tis. Kč, což je o 35 317 tis. Kč více než v roce 2013.

Na **částečnou úhradu provozních nákladů CHPM** (na nichž bylo zaměstnáno 125 OZP) byly vynaloženy finanční prostředky ve výši 3 715 tis., což je o 112 tis. Kč více než v roce 2013.

**Celková částka na zřízení CHPM a na provoz CHPM činila 85 570 tis. Kč**, což bylo o 35 429 tis. Kč více než v roce 2013. Jejich **podíl** z celkových výdajů ÚP ČR na APZ **se meziročně zvýšil** ze 1,2 % na **1,3 %**.

Další formou podpory osob se zdravotním postižením (OZP) je **pracovní rehabilitace**, která je uskutečňována na základě individuálního plánu pracovní rehabilitace. Individuální plán pracovní rehabilitace obsahuje mimo jiné i jednotlivé formy pracovní rehabilitace a je ve své podstatě harmonogramem naplňování dohodnutého postupu vedoucího k pracovnímu uplatnění OZP. Nejčastěji zabezpečovanou formou pracovní rehabilitace byla příprava k práci. **Rozsah** tohoto způsobu **podpory** osob se zdravotním postižením **představoval v roce 2014** objem **3 296 tis. Kč**, tj. o 584 tis. Kč více než ve stejném období předchozího roku.

V roce 2014 bylo dále **vymezeno 5 980 CHPM**. Vymezování CHPM bylo v roce 2014 realizováno v souvislosti s vazbou chráněných pracovních míst na poskytování příspěvku podle § 78 zákona o zaměstnanosti. Příspěvek dle § 78



zákona o zaměstnanosti lze totiž poskytnout pouze na osoby se zdravotním postižením pracující na chráněných pracovních místech.

### **Aktivizační pracovní příležitost (APP)**

**Od března 2014** je podle § 106 zákona o zaměstnanosti nově realizován nástroj aktivní politiky zaměstnanosti Aktivizační pracovní příležitost (APP). Jedná se o krátkodobou pracovní příležitost, na maximálně 3 měsíce, sloužící k aktivizaci uchazečů o zaměstnání dlouhodobě vedených v evidenci ÚP ČR, tj. nepřetržitě déle než 12 měsíců, nebo kteří se ocitnou v hmotné nouzi.

V období březen až prosinec 2014 bylo v rámci APP umístěno **1 570 uchazečů o zaměstnání**. Na tento nástroj bylo ve sledovaném období vynaloženo 7 969,0 tis. Kč, z toho nejvíce v Pardubickém kraji (26,8 %).

### **Méně využívané nástroje APZ**

Méně využívanými nástroji aktivní politiky zaměstnanosti jsou **příspěvek na zapracování, příspěvek při přechodu na nový podnikatelský program a překlenovací příspěvek**.

- **Příspěvek na zapracování** může ÚP ČR poskytnout zaměstnavateli, který přijímá do pracovního poměru uchazeče o zaměstnání, kterému ÚP ČR věnuje zvýšenou péči. Příspěvek lze poskytovat maximálně po dobu 3 měsíců a může činit nejvýše polovinu minimální mzdy na jednu fyzickou osobu, která zapracovává přijatého uchazeče o zaměstnání. V roce 2014 bylo zaměstnavatelům z tohoto titulu vyplaceno **106 tis. Kč** a podpořeno **36 osob**.
- **Příspěvek při přechodu na nový podnikatelský program** slouží k podpoře zaměstnavatelů, kteří z důvodu přechodu na nový podnikatelský program nemohou zabezpečit pro své zaměstnance práci v rozsahu stanovené týdenní pracovní doby. V roce 2014 na tento druh podpory **nebyly zaměstnavateli čerpány žádné finanční prostředky**.
- **Překlenovací příspěvek** může ÚP ČR poskytnout osobě samostatně výdělečně činné, již byl ÚP ČR poskytnut příspěvek na zřízení SÚPM za účelem výkonu samostatně výdělečné činnosti (SVČ). Poskytování tohoto

příspěvku určeného ke krytí provozních nákladů začínajících OSVČ bylo obnoveno s platností od 1. ledna 2011. Příspěvek je poskytován jednorázově na dobu max. 5 měsíců ve výši 0,25 násobku průměrné mzdy v národním hospodářství za první až třetí čtvrtletí předcházejícího roku. V roce 2014 bylo na tento příspěvek **vynaloženo 4 672 tis. Kč** a podpořeno bylo **276 osob**.

**Informace o dalších opatřeních APZ realizovaných na úrovni MPSV i na ÚP ČR** (systém investičních pobídek, projekty zaměstnanosti podporované Evropským sociálním fondem) **jsou uvedeny samostatně v následujících kapitolách 5. a 6.**

#### **4. Plán ke zvýšení zaměstnanosti**

Ministerstvo práce a sociálních věcí realizuje **od března 2013** v rámci APZ opatření sedmibodového **Plánu ke zvýšení zaměstnanosti**, která mají za cíl především pomoci vytvořit nová pracovní místa a zvýšit zaměstnatelnost osob, které hledají práci. Na tento sedmibodový plán vyčlenilo MPSV a ÚP ČR celkem 7 mld. Kč.

##### **Podpora zaměstnávání mladých uchazečů do 30 let**

V rámci opatření „**Podpora zaměstnávání mladých uchazečů do 30 let**“ mohou zaměstnavatelé získat měsíční příspěvek od státu na nově přijatého mladého zaměstnance z evidence Úřadu práce ČR, a to až do výše 24 000 Kč (hrubá mzda plus odvody). Tento příspěvek může být poskytován až po dobu 12 měsíců. Firmy také mohou získat jednorázově peníze na vybavení, které pro zřízení tohoto místa potřebují. **Do 31. 12. 2014** bylo takto podpořeno **58 624** uchazečů o zaměstnání.

V rámci tohoto opatření je od července 2013 realizován regionální individuální projekt „**Odborná praxe mladých do 30 let**“. Projekt realizuje Úřad práce ČR prostřednictvím svých krajských poboček a je zaměřen také na mladé do 30 let, ale především formou poradenství, rekvalifikace a následného zaměstnávání (měl by podpořit 3 200 osob uchazečů o zaměstnání). Pomocí rekvalifikací dochází k rozšíření jejich teoretických znalostí v souladu s potřebami zaměstnavatelů. Absolvováním pracovní praxe v reálném prostředí u zaměstnavatelů získávají reálné pracovní dovednosti a kvalitní pracovní návyky. Všechny tyto aktivity tak vedou ke zvýšení šance uspět na trhu práce. Dále může ÚP ČR v rámci tohoto projektu

zaměstnavateli vyplatit příspěvek na úhradu mzdových nákladů mentora (pracovníka firmy), který bude odpovědný za zaškolení účastníka odborné praxe a bude dohlížet na plnění plánu odborné praxe.

V rámci projektu bylo do 31. 12. 2014 umístěno 7 029 uchazečů o zaměstnání ve věku do 30 let na společensky účelná pracovní místa (tento počet je již zahrnut v celkovém počtu podpořených mladých do 30 let v rámci tohoto opatření).

### **Zkrácené pracovní úvazky pro rodiče a dlouhodobě nezaměstnané**

Opatření „**Zkrácené pracovní úvazky pro rodiče a dlouhodobě nezaměstnané**“ má za cíl podpořit především rodiče, kteří pečují o malé děti, a uchazeče o zaměstnání, kteří jsou v evidenci ÚP ČR déle než 1 rok. Zaměstnavatelé, kteří budou pracovní příležitosti na zkrácené úvazky vytvářet, získají příspěvek až ve výši 12 000 Kč. **Do 31. 12. 2014 bylo na zkrácené pracovní úvazky umístěno 7 011 uchazečů o zaměstnání.**

### **Pomoc obcím a občanskému sektoru**

Opatření „**Pomoc obcím a občanskému sektoru**“ má za cíl formou dotací na mzdy pomoci obcím a neziskovým organizacím vytvořit veřejně prospěšné práce nebo společensky účelná pracovní místa pro uchazeče o zaměstnání. Příspěvek se poskytuje až do výše 15 000 Kč (mzda plus odvody), u obzvláště ohrožených skupin až 24 000 Kč, na jednoho nezaměstnaného z evidence ÚP ČR. **Do 31. 12. 2014 bylo takto podpořeno 100 860 uchazečů o zaměstnání.**

### **Zaměstnej sám sebe. Bud' OSVČ.**

V rámci opatření „**Zaměstnej sám sebe. Bud' OSVČ.**“ podporuje ÚP ČR uchazeče o zaměstnání, kteří se rozhodnou podnikat. Budoucí osobě samostatně výdělečně činné (OSVČ) lze poskytnout příspěvek na podnikání v průměru 40 až 80 tis. Kč. Podmínkou poskytnutí finančních prostředků bude závazek, že nezaměstnaný bude svoji živnost provozovat po předem dohodnutou dobu, tj. obvykle 1 až 2 roky. **Do 31. 12. 2014 bylo takto podpořeno 4 686 uchazečů o zaměstnání.**

### **Kurzarbeit - Projekt Vzdělávejte se pro stabilitu!**

V rámci tohoto projektu byly zaměstnavatelům poskytovány prostředky na vzdělávání zaměstnanců, kterým nemohla být přidělována práce z důvodu poklesu

objemu zakázek. Současně byl poskytován příspěvek na mzdové náklady těchto zaměstnanců, podrobné informace o projektu viz kapitola 6. **V období od září 2012 do 31. 12. 2014 bylo podpořeno 1 144 zaměstnanců podniků v obtížné ekonomické situaci.** Realizace projektu byla však s ohledem na hospodářský vývoj v závěru roku 2014 ukončena a zbylé finanční prostředky převedeny na projekt „Podpora odborného rozvoje zaměstnanců (POVEZ)“.

### **Chceš práci. Rekvalifikuj se!**

Opatření „**Chceš práci. Rekvalifikuj se!**“ má za cíl vycházet při zaměření rekvalifikací zejména z požadavků zaměstnavatelů, a dále zabezpečit odborně vzdělané zaměstnance v oborech s dlouhodobým nedostatkem pracovní síly, tj. zejména v technických oborech a profesích. **Do 31. 12. 2014 bylo v rámci rekvalifikací podpořeno 87 892 uchazečů o zaměstnání.**

### **Lepší rady a pomoc**

V rámci opatření „**Lepší rady a pomoc**“ ÚP ČR zabezpečuje kvalitnější a rozsáhlejší poradenství uchazečům o zaměstnání, zaměstnavatelům, starostům měst a obcí a také sociálním partnerům. Taktéž byla přijata opatření, která vedou ke zlepšení komunikace a informovanosti mezi kontaktními a krajskými pracovišti ÚP ČR a zaměstnavateli. K tomuto opatření dochází zejména proto, že kontaktní pracoviště ÚP ČR jsou základním prvkem struktury služeb zaměstnanosti. Jedná se o výrazné zvýšení kontaktu mezi jednotlivými subjekty na trhu práce, čímž dochází ke stimulaci poptávky po pracovní síle. Opatření zahrnuje posílení personálních kapacit o 700 zaměstnanců ÚP ČR.

## **5. Systém investičních pobídek**

**Investiční pobídky** do zpracovatelského průmyslu v gesci Generálního ředitelství Úřadu práce ČR (dále jen „GŘ ÚP ČR“) jsou poskytovány na základě zákona č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách, ve znění pozdějších předpisů, a na základě zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů. GŘ ÚP ČR má v gesci dvě formy pobídek, tj. hmotnou podporu **vytváření nových pracovních míst** a hmotnou podporu **rekvalifikace nebo školení zaměstnanců**. Pobídky jsou poskytovány ÚP ČR.

**V roce 2014 poskytl ÚP ČR Investiční pobídky do zpracovatelského průmyslu 7 investorům v hodnotě 2 726,3 tis. Kč (viz příloha č. 18 a příloha č. 19 IP).**

Na základě uzavřených Dohod v rámci Investičních pobídek se investoři zavázali vytvořit **17 nových pracovních míst a vyškolit, resp. rekvalifikovat, 12 nových zaměstnanců.**

Z hlediska regionálního rozložení této podpory směřovalo nejvíce finančních prostředků poskytnuta **Moravskoslezskému kraji (47,5 %)** a **Pardubickému kraji (33,9 %)**.

Podrobnější údaje k této části jsou obsahem přílohy č. 18 a přílohy č. 19 IP.

Aktualizovaný **Rámcový program pro podporu technologických center a center strategických služeb** byl schválen usnesením vlády č. 217 ze dne 12. března 2007. ÚP ČR poskytuje v tomto případě pouze dotace na školení a rekvalifikace nových zaměstnanců.

V roce 2014 ÚP ČR poskytl dotace na školení a rekvalifikace zaměstnanců **3 investorům** v celkové výši **5 223,7 tisíc Kč** na **zaškolení, resp. rekvalifikaci 229 zaměstnanců** – na nových pracovních místech určených pro vysoce kvalifikované zaměstnance, viz příloha č. 18 a příloha č. 19 RP.

Z hlediska regionálního rozložení této podpory směřovalo nejvíce finančních prostředků do **Plzeňského kraje (59,3 %)** a současně do Jihomoravského kraje (20,4 %) a dále do Prahy (20,3 %), viz příloha č. 19 RP.

**V roce 2014 byla poslední možnost výplat dotací** na školení a rekvalifikace zaměstnanců investorům na základě tohoto aktualizovaného Rámcového programu.

**Program pro podporu tvorby nových pracovních míst v regionech nejvíce postižených nezaměstnaností** je zaměřen na podporu zaměstnanosti a školení (rekvalifikace) ve fondově méně náročné výrobě. Stanovenou nízkou hranicí pro počáteční investici (10 mil. Kč, resp. min. 10 zaměstnanců) se program orientuje zejména na podporu malých a středních podnikatelů ve zpracovatelském průmyslu. GŘ ÚP ČR uzavírá dohody s investory, kteří zřizují více jak 250 nových pracovních míst, s investory zřizujícími menší počet míst uzavírají dohody místně příslušné úřady práce.

Finanční podpora je zde poskytována na základě usnesení vlády č. 566 ze dne

2. června 2004, ve znění usnesení vlády č. 287 ze dne 22. března 2006. Účinnost Programu byla stanovena do konce roku 2007, kdy bylo ukončeno přijímání nových projektů.

V průběhu roku 2014 nebyl tento program finančně podpořen.

## 6. Projekty financované z prostředků Evropského sociálního fondu

Významným zdrojem finančních prostředků na aktivity služeb zaměstnanosti je Evropský sociální fond (ESF). Prostředky ESF jsou v roce 2014 čerpány na základě **Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ) programovacího období 2007 – 2013**. Jeho globálním cílem je „Zvýšit zaměstnanost a zaměstnatelnost lidí v ČR na úroveň průměru 15 nejlepších zemí EU“. V souladu s tímto cílem a s návrhy a strategiemi obsaženými v Národním strategickém referenčním rámci 2007 - 2013 (a dalších dokumentech) jsou koncipovány prioritní osy OP LZZ.

Oblasti zaměstnanosti se týkají především tyto prioritní osy a oblasti podpory:

### Prioritní osy a oblasti podpory OP LZZ

tab. č. 25

Prioritní osa	Oblast podpory	
PO 1	<b>Adaptabilita</b>	
	Oblast podpory 1.1	Zvýšení adaptability zaměstnanců a konkurenceschopnosti podniků
	Oblast podpory 1.2 (část)	Zvýšení adaptability zaměstnanců restrukturalizovaných podniků
PO 2	<b>Aktivní politiky trhu práce</b>	
	Oblast podpory 2.1	Posílení aktivních politik zaměstnanosti
	Oblast podpory 2.2	Modernizace institucí a zavedení systému kvality služeb zaměstnanosti a jejich rozvoj
PO 3	<b>Sociální integrace a rovné příležitosti</b>	
	Oblast podpory 3.3	Integrace sociálně vyloučených skupin na trhu práce

Další oblasti podpory 3.1 a 3.2 jsou zaměřeny především na oblast sociálních služeb, 3.4 na rovné příležitosti a sladování rodinného a pracovního života<sup>10</sup>, prioritní osa PO 5, oblast podpory 5.1 na mezinárodní spolupráci v oblasti rozvoje lidských zdrojů a zaměstnanosti.

Tato část si neklade za cíl popsat všechny realizované projekty, její součástí jsou ty, které mají vazbu na prostředky vyčleněné na politiku zaměstnanosti (především individuální projekty realizované ÚP ČR, národní a systémové individuální projekty, grantové projekty vztahující se k aktivní politice zaměstnanosti a systémové projekty zaměřené na modernizaci služeb zaměstnanosti).

- **Prioritní osa 1 OP LZZ – Adaptabilita**

V rámci **oblasti podpory 1.1 Zvýšení adaptability zaměstnanců a konkurenceschopnosti podniků** probíhá realizace projektů z výzvy č. 94 zaměřené **převážně na odborné vzdělávání zaměstnanců a vytváření/rozvoj podnikových systémů vzdělávání**. Celkem bylo v této výzvě podpořeno 364 projektů ve výši 1,1 mld. Kč.

Fáze realizace probíhá také u projektů z výzvy „EDUCA III“ (76 projektů ve výši 153 mil. Kč) a z výzvy „EDUCA IV“, kde bylo podpořeno 95 projektů ve výši 197 mil. Kč. Obě výzvy byly zaměřeny na podporu zvýšení kvalifikační úrovně, profesních dovedností a znalostí zaměstnanců a zaměstnavatelů, s cílem přispět ke zvýšení konkurenceschopnosti podnikatelských subjektů ve vybraných CZ - NACE.

K 31. 5. 2014 byla ukončena realizace projektu „**Vzdělávejte se pro růst!**“, který byl určen zaměstnavatelům v odvětvích s předpokladem růstu a s významným podílem na tvorbě HDP. Vzdělávací aktivity zaměstnavatelů skončily již v únoru 2014. Byly podporovány cílové skupiny zaměstnanců a zaměstnavatelů v odvětvích:

- zpracovatelský průmysl,
- zásobování vodou; činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi,

---

<sup>10</sup> **Oblast podpory 3.1 - Podpora sociální integrace a sociálních služeb** je zaměřena na cílové skupiny v ohrožení sociálním vyloučením či přímo sociálně vyloučené; jedním z nástrojů pro prevenci nebo boj proti sociálnímu vyloučení je zvyšování kompetencí příslušníků cílových skupin a zlepšování jejich situace na trhu práce. V této oblasti se realizují **projekty zaměřené na kvalitu a dostupnost sociálních služeb**, případně na vzdělávání jejich pracovníků, ale **také projekty zaměřené přímo na uplatnitelnost cílových skupin na trhu práce** nebo přímo na rozvoj sociálního podnikání.

**Oblast podpory 3.2 - Podpora sociální integrace příslušníků romských lokalit** je zaměřena stejným směrem, jako oblast podpory 3.1 cílovou skupinou jsou přímo příslušníci romských lokalit.

**Oblast podpory 3.4 - Rovné příležitosti žen a mužů na trhu práce a sladění pracovního a rodinného života** - nejčastějšími aktivitami jsou příprava na SVČ, kvalifikační a rekvalifikační programy, motivační kurzy, kariérní poradenství a bilanční diagnostika, v oblasti sladování pracovního a rodinného života je to zejména zavádění flexibilních forem práce, podnikových služeb péče o děti, motivace a vzdělávání zaměstnavatelů v této oblasti.

- stavebnictví,
- velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba,
- ubytování, stravování a pohostinství (pouze žádosti podané do 30. 11. 2011),
- zdravotní a sociální péče.

Celkem bylo v rámci tohoto projektu vyčerpáno 744,4 mil. Kč a podpořeno 25 695 zaměstnanců.

Projekt „**Rozvoj kvalifikační úrovně a kompetencí pracovníků v cestovním ruchu**“ (zkráceně „**Vzdělávání v cestovním ruchu!**“), jehož příjemcem je Česká centrála cestovního ruchu - CzechTourism, pokračoval svou realizaci v roce 2014 a jeho **rozpočet je 133 969 tis. Kč**. Posláním projektu je zvýšení zaměstnatelnosti pracovníků ve službách cestovního ruchu prostřednictvím rozšíření jejich znalostí a dovedností. Uvedeného cíle chce žadatel dosáhnout především realizací vzdělávacích aktivit cílených na jednotlivé podporované skupiny CZ-NACE. Vzhledem k rozdílným potřebám a úrovni odborných znalostí a kompetencí jsou vzdělávací aktivity připraveny specificky pro řadové zaměstnance, střední a vyšší management. Stěžejní součástí vzdělávacích aktivit je zaměření na zapojení odborníků z praxe, kteří mohou cílové skupině vedle odborných znalostí nabídnout i široké praktické zkušenosti. Pro ty zájemce z cílové skupiny, kterým prezenční forma nevyhovuje, jsou připraveny e-learningové moduly a e-knihovna obsahující odborné publikace. Na základě výsledků zpětné vazby a dílčích evaluací (evaluační návštěvy, zpětná vazba od zaměstnavatelů i vzdělávaných), které prokázaly, že cílová skupina projevuje stále vysoký zájem o pokračování realizace prezenční výuky kurzů zaměřených na oblast cestovního ruchu, reagoval příjemce žádostí o prodloužení projektu. Doba realizace projektu byla prodloužena z 31. 10. 2014 do 31. 8. 2015.

Od 17. 9. 2012 probíhá realizace projektu „**Vzdělávejte se pro stabilitu!**“. Projekt byl zaveden jakožto opatření politiky zaměstnanosti na podporu udržení zaměstnanosti v podnicích postižených negativním vývojem ekonomiky. Zaměstnavatel v době, kdy není schopen svým zaměstnancům přidělovat práci, pro tyto zaměstnance zajišťuje odborný rozvoj, a to jak externím vzdělávacím zařízením, tak interními lektory zaměstnavatele. Zaměstnavateli je v souladu s podmínkami veřejné podpory poskytován příspěvek na zajištění odborného rozvoje a na mzdové náklady, které vynaložil za dobu účasti zaměstnanců na odborném rozvoji. Vzhledem k nízkému zájmu zaměstnavatelů o vstup do projektu došlo v průběhu trvání projektu



již několikrát ke zjednodušení vstupních podmínek a ke snížení rozpočtu projektu na 150 mil. Kč. Od června 2014 je postačující podmínkou to, že zaměstnavatel není schopen svým zaměstnancům přidělovat práci v rozsahu stanovené týdenní pracovní doby a zároveň prokáže meziroční propad tržeb o více než 10 % (možno posuzovat i za dotčenou provozovnu), toto procento bylo na základě doporučení evaluátora a na základě vlastního expertního vyhodnocení v průběhu realizace sníženo z 20 % na 10 %. Kromě změn v posuzování objemu tržeb došlo dále ke změnám ve výpočtu výpadku pracovní doby, v maximální výši příspěvku v době, kterou zaměstnanec stráví na odborném rozvoji a v definici „provozovny“. Změny v projektu VSPS! provedené v červnu 2014 se však na čerpání projektu pozitivně neodrazily. Z průzkumu provedeného na krajských pobočkách ÚP ČR vyplynulo, že se nepředpokládá ani v následujících měsících zvýšený zájem zaměstnavatelů o vstup do projektu. K 20. 11. 2014 tak bylo zastaveno přijímání žádostí o vstup do projektu ze strany zaměstnavatelů. Odborně administrativní pracovníci budou převedeni do projektu POVEZ – a to od 1. 2. 2015. Výjimku tvoří pouze KrP Ústí nad Labem, který ještě před zastavením přijímání žádostí přijal žádost o vstup do projektu od společnosti Velveta a.s. Vzdělávací aktivity bude společnost Velveta realizovat od prosince 2014 do května 2015. Zároveň dojde od 1. 2. 2015 ke snížení rozpočtu projektu o 100 mil. Kč a převodu prostředků do projektu POVEZ. Celkem bylo k 31. 12. 2014 v rámci projektu VSPS! vyčerpáno 45,5 mil. Kč a podpořeno 1 144 zaměstnanců.

Od prosince 2013 je realizován projekt „**Podpora odborného vzdělávání zaměstnanců**“ (zkráceně **POVEZ**) s rozpočtem 1 000 mil. Kč, projekt bude prodloužen do 30. 11. 2015. Tento projekt navazuje na sérii projektů, jež jsou v ČR realizovány od roku 2009 s cílem podpořit odborný rozvoj zaměstnanců. Přímou navazuje na projekt "Vzdělávejte se pro růst", který se osvědčil jako jeden z nástrojů podpory dalšího vzdělávání v ČR a posilování konkurenceschopnosti pracovní síly na českém trhu práce. Projekt je zaměřen zejména na vzdělávání zaměstnanců těch zaměstnavatelů, případně na vzdělávání osob samostatně výdělečně činných, kteří i přes negativní vývoj ekonomiky mají na trhu stabilní pozici s možností přechodu k růstu. V prosinci 2014 došlo k revizi výzvy C3, což povede k rozvolnění vstupních podmínek projektu pro zaměstnavatele. Celkem bylo k 31. 12. 2014 v rámci tohoto projektu vyčerpáno 177,6 mil. Kč a podpořeno 20 196 zaměstnanců.

V roce 2014 pokračovala realizace regionálních individuálních projektů ve dvou výzvách určených pro Úřad práce ČR. V každé z nich bylo předloženo 13 projektů, které realizují jednotlivé krajské pobočky Úřadu práce ČR kromě Prahy. V první výzvě č. 82 „**Vzdělávejte se pro růst! – regiony**“ byly již všechny projekty ukončeny (k 30. 4. 2014 byla ukončena realizace u 7 projektů, k 31. 5. 2014 byla ukončena realizace u zbývajících 6 projektů). Ve druhém pololetí roku 2014 probíhalo už jen schvalování závěrečných monitorovacích zpráv a proplácení závěrečných žádostí o platbu. V navazující výzvě č. B1 „**Vzdělávejte se pro růst! – regiony II**“ je všech 13 projektů v realizaci. Vzhledem k velkému zájmu o vzdělávací aktivity, financované z těchto projektů, došlo v průběhu roku 2014 k opětovnému navýšení rozpočtů většiny projektů z výzvy B1. V srpnu 2014 došlo k navýšení rozpočtů u všech 13 projektů, v celkové částce o 198,2 mil. Kč a **prodloužení realizace projektů do 31. 10. 2015**. Alokace na všech 13 krajských pobočkách k 31. 12. 2014 činí dohromady 1,1 mld. Kč. Celkový objem finančních prostředků v rozpočtech projektů výzev 82 a B1 je nyní **1,6 mld. Kč**.

V rámci výzvy č. A5 z 30. 11. 2012 k předložení **národního individuálního projektu zaměřeného na vzdělávání zaměstnanců – osob se zdravotním postižením**, která je určena pro Fond dalšího vzdělávání s celkovou alokací 170,0 mil. Kč, probíhá od 1. 1. 2013 realizace projektu „**Vzdělávání zaměstnanců se zdravotním postižením**“. Smyslem projektu je zlepšit postavení osob se zdravotním postižením (dále jen „OZP“) či osob se zdravotním znevýhodněním (dále jen „OZZ“) na trhu práce. Projekt je zaměřen na podporu vzdělávání zaměstnanců se zdravotním postižením a dále na motivaci zaměstnavatelů k aplikování společenské odpovědnosti vůči osobám se zdravotním postižením. V rámci projektu bude realizováno poradenství, školení pro personalisty a management firem a audity vhodných pracovních pozic pro OZP/OZZ u zaměstnavatele. Rozpočet projektu je 168,3 mil. Kč.

V rámci oblasti podpory **1.2 Zvýšení adaptability zaměstnanců a zaměstnavatelů restrukturalizovaných podniků** pokračovala v roce 2014 realizace posledního z **regionálních individuálních projektů ÚP ČR** typu **RESTART** (jako jedno z opatření na potlačení dopadů krize). Hlavním cílem těchto projektů bylo podchycení zaměstnanců před tím, než s nimi zaměstnavatel rozváže pracovní poměr z organizačních důvodů. Podpora v rámci projektů má napomoci jejich dalšímu osobnímu a profesnímu rozvoji prostřednictvím širokého spektra

poradenských a vzdělávacích aktivit. Získaný kvalifikační profil by měl přispět ke snadnějšímu nalezení nového pracovního uplatnění na trhu práce, případně zahájení samostatné výdělečné činnosti. V současné době je v realizaci pouze jeden projekt „Restart na druhou“ realizovaný Krajskou pobočkou v Ústí nad Labem s rozpočtem cca 49 mil. Kč.

V oblasti podpory 1.2 dále dobíhala realizace **grantových projektů**, jejichž cílem je zajistit především vhodnou rekvalifikaci v době, kdy zaměstnancům běží výpovědní lhůta u stávajícího zaměstnavatele. Rekvalifikace by měla vycházet z požadavků trhu práce s cílem nalézt nové pracovní uplatnění u nového zaměstnavatele nebo zahájení samostatné výdělečné činnosti. Projekty jsou zaměřeny na rekvalifikaci, další profesní vzdělávání zaměstnanců, včetně aplikování moderních forem vzdělávání zaměstnanců, pracovní-profesní poradenství, poskytování mzdových příspěvků zaměstnavatelům, uplatňování pružných forem organizace práce a podporu zahájení podnikatelské činnosti přípravou nových podnikatelů. Objem finančních prostředků na 19 původně k realizaci schválených projektů činil 141 mil. Kč. Po předčasném ukončení 3 projektů bylo celkem úspěšně v letech 2010 až 2014 realizováno 16 projektů za 128 mil. Kč, z nichž v roce 2014 probíhala realizace ještě u 6 projektů (ve 2. polovině roku 2014 bylo realizováno 5 projektů).

- **Prioritní osa 2 OP LZZ – Aktivní politiky trhu práce**

V rámci oblasti podpory 2.1 Posílení aktivních politik zaměstnanosti byly v roce 2014 realizovány **národní individuální projekty (NIP) - „Vzdělávejte se pro růst! - pracovní příležitosti“**, který zahrnuje nástroje **VPP** a **vyhrazená SÚPM**, **„Vzdělávejte se pro růst! – rekvalifikace“** a na něj navazující nový projekt **„Vzdělávání a dovednosti pro trh práce“** (realizovaný od 1. 6. 2013), který je zaměřen na rekvalifikace a poradenské činnosti. Inovativním prvkem v tomto projektu je především možnost **zvolených rekvalifikací a vyšší důraz na spolupráci s potenciálními zaměstnavateli rekvalifikovaných osob**. Výše uvedené projekty jsou zaměřeny na jednotlivé nástroje aktivní politiky zaměstnanosti jako doplnění národní APZ.

V rámci projektu **„Vzdělávejte se pro růst! - pracovní příležitosti“**, který je realizován od 1. 1. 2012, bylo do konce roku 2014 podpořeno cca 80 000 osob

a vyčerpáno více než 5,9 mld. Kč. Jen za druhé pololetí roku 2014 bylo přitom vyčerpáno více než 1,7 mld. Kč. Tento projekt tak významnou měrou přispívá jak k plnění cílů aktivní politiky zaměstnanosti, tak plnění cílů čerpání OP LZZ.

V rámci projektu „**Vzdělávejte se pro růst! - rekvalifikace**“ (dále viz „VSPR! – rekvalifikace“), který byl realizován od 1. 7. 2011 do 30. 6. 2014, bylo celkově podpořeno více než 25 000 osob a vyčerpáno cca 176 mil. Kč. Za první pololetí roku 2014 bylo přitom podpořeno cca 3 000 nových osob a vyčerpáno téměř 28 mil. Kč. Ve druhém pololetí roku 2014 byly aktivity tohoto projektu realizovány v rámci projektu „Vzdělávání a dovednosti pro trh práce“, kde je možné podporovat tytéž nástroje APZ jako v tomto skončeném projektu.

V rámci projektu „**Vzdělávání a dovednosti pro trh práce**“, který je realizován od 1. 6. 2013, bylo do konce roku 2014 podpořeno cca 30 000 osob a vyčerpáno téměř 320 mil. Kč. Za první pololetí roku 2014 bylo podpořeno cca 12 000 nových osob a vyčerpáno více než 109 mld. Kč. Za druhé pololetí roku 2014 bylo podpořeno cca 12 000 nových osob a vyčerpáno více než 160 mld. V roce v 2014 se projevoval zvýšený zájem cílové skupiny o aktivity projektu, a to především o zvolené rekvalifikace, což vedlo k výraznému růstu počtu podpořených osob i čerpání v tomto projektu v roce 2014.

Dále jsou také v realizaci národní individuální projekty „**Vzdělávání uchazečů o zaměstnání v oblasti socioekonomických kompetencí (SEKO)**“, „**Pracovní návyky jako komplex individuálního poradenství, cíleného zaškolení, aktivizace místních aktérů a rozvoje potenciálu (Pracovní návyky)**“, „**Stáže pro mladé zájemce o zaměstnání 2.**“, jejichž příjemcem je Fond dalšího vzdělávání, a **Poradenství a koučink**.

Hlavním cílem projektu „**SEKO**“ je zvýšit šance klientů Úřadu práce ČR na získání a udržení si zaměstnání prostřednictvím rozvoje jejich socioekonomických kompetencí, tedy finanční gramotnosti a dalších sociálních dovedností. Doba trvání realizace projektu byla v prosinci 2014 prodloužena z 30. 6. 2015 na 31. 10. 2015 a celkově bude projektem podpořeno 25 000 osob. Součástí aktivit projektu je základní školení socioekonomických kompetencí pro uchazeče o zaměstnání a dva typy rekvalifikačních kurzů, „Lektor dalšího vzdělávání“ a „Konzultant pro prevenci předlužení v osobních financích“ pro celkově 360 osob.

Projekt „**Pracovní návyky**“, který příjemce realizuje **od 1. 2. 2014**, je zaměřen na řešení zaměstnanosti a zaměstnatelnosti dlouhodobě nezaměstnaných ve vazbě

na aktuální nedostatek pracovních míst. V rámci projektu je pilotována schopnost a potenciál lokálních komunit generovat pro tuto skupinu nezaměstnaných pracovní příležitosti v daném místě. Projekt vede k identifikaci místního rozvojového potenciálu a rovněž synergicky provazuje klíčové aktéry trhu práce. Doba trvání realizace projektu byla na konci roku 2014 prodloužena z 31. 8. 2015 na 30. 11. 2015.

Na těchto pět projektů je alokováno celkem 12 418,2 mil. Kč, celkem bylo k 31. 12. 2014 vyčerpáno 5 336,6 mil. Kč.

Dne **1. 2. 2014** započal příjemce Fond dalšího vzdělávání realizaci národního individuálního projektu „**Stáže pro mladé zájemce o zaměstnání 2.**“, který navazuje na pozitivní zkušenosti s realizací předcházejícího projektu „**Stáže pro mladé zájemce o zaměstnání**“, jehož realizace byla ukončena 31. 8. 2014 a podpořil celkem 939 stážistů. Realizace projektu „Stáže pro mladé zájemce o zaměstnání 2.“, měla původně být ukončena 31. 8. 2015, ale v průběhu 2. pololetí 2014 byla podána žádost o podstatnou změnu projektu, jejímž schválením dojde k prodloužení realizace do 31. 10. 2015, navýšení rozpočtu o 34,1 mil. Kč na celkových 222,2 mil. Kč a navýšení počtu podpořených osob na cílovou hodnotu 2 700. **Cílem těchto projektů je řešit nezaměstnanost čerstvých absolventů škol na trhu práce. Žáci a studenti posledních ročníků mají šanci získat pracovní praxi ještě během studia a zvýšit tak svou uplatnitelnost na trhu práce po absolvování školy.**

**V březnu 2014** byl zahájen projekt **Poradenství a koučink**. Projekt zahrnuje kombinaci individuálních poradenských aktivit se zprostředkováním zaměstnání prostřednictvím využití kapacit vzdělávacích zařízení a spolupráce veřejných služeb zaměstnanosti jako pilotní projekt, který v konečném důsledku může přispět v regionech s vysokou nezaměstnaností ke stabilizaci na trhu práce. Projekt bude realizován prostřednictvím vzdělávacích organizací s povolením ke zprostředkování zaměstnání ve formě dle ust. § 14 odst. 1 písm. a) a c) zákona o zaměstnanosti, které ve spolupráci s místním pracovištěm Úřadu práce České republiky vyberou uchazeče o zaměstnání z cílové skupiny projektu, kterým poskytnou na své náklady školení, případně rekvalifikaci, individuální koučink založený na individuálních potřebách jednotlivých uchazečů o zaměstnání a v neposlední řadě jim zprostředkují zaměstnání.

V rámci této oblasti podpory předkládá Úřad práce ČR **regionální individuální projekty (RIP)**. Akcentuje v nich problematiku daného regionu, a z tohoto důvodu má

možnost vybrat do svých projektů potřebnou paletu nástrojů a opatření APZ. Jedná se o různé typy motivačních aktivit, poradenství pro uplatnění na trhu práce, přípravu na rekvalifikace, rekvalifikace, zprostředkování zaměstnání apod. RIP jsou zaměřeny zejména na cílové skupiny osob nad 50 let, mladých bez vzdělání, dlouhodobě a opakovaně nezaměstnaných, osob se zdravotním postižením, osob s nízkou kvalifikací apod. Všechny projekty z **první výzvy** (z roku 2008) byly již v prvním pololetí roku 2014 ukončeny. Celkem se jednalo o 80 realizovaných projektů s rozpočty ve výši cca 2,3 mld. Kč. **Druhá výzva** (z roku 2010) byla prodloužena do 31. 12. 2014. Původní alokace na tuto výzvu byla stanovena na 1,5 mld. Kč, v průběhu roku 2014 byla tato výzva třikrát navýšena, celková alokace na tuto výzvu ke konci roku 2014 tak činila cca 3,3 mld. Kč. Výzva byla původně určena pověřeným úřadům práce (na rozdíl od první, v níž mohly projekty předkládat i okresní úřady práce). Od 1. 4. 2011 došlo ke změně, jediným příjemcem pro RIP se stal ÚP ČR, který předkládá žádosti prostřednictvím Krajských poboček ÚP ČR. Na základě této výzvy bylo předloženo celkem 76 projektů, z nichž bylo k 31. 12. 2014 v realizaci 60, s celkovou alokací cca 3,0 mld. Kč (z toho 14 projektů jsou **Odborné praxe pro mladé do 30 let** s celkovou alokací 1,7 mld. Kč), 14 RIPů bylo již ukončeno a 2 RIPy byly staženy žadatelem.

V rámci oblasti podpory 2.1 bylo od začátku programového období do konce roku 2014 vyhlášeno šest výzev na **grantové projekty (GP)**. Žadatelé v rámci výzev pro předkládání grantových projektů v této oblasti podpory jsou zpravidla vzdělávací a poradenské instituce (fyzické nebo právnické osoby), organizace sociálních partnerů a neziskové organizace. Od roku 2014 se stali možnými žadatelé také Moravskoslezský, Ústecký a Karlovarský kraj a regionální hospodářské komory těchto krajů (v rámci páté výzvy). Jedná se o regionální i nadregionální projekty nepřesahující dvouleté období realizace, které jsou zaměřené na podporu uchazečů a zájemců o zaměstnání, kterým se věnuje zvýšená péče na trhu práce. V klíčových aktivitách se objevují motivační a poradenské aktivity, rekvalifikace, zprostředkování zaměstnání a podpora vytváření nových pracovních míst formou mzdových příspěvků.

Ve všech šesti výzvách bylo podpořeno celkem 328 projektů a objem finančních prostředků určených na tyto projekty činí 1,6 mld. Kč. V současnosti je v realizaci 43 projektů čtvrté výzvy, které ukončí svou realizaci nejpozději do 30. 6. 2015. Zbýlých 43 projektů této výzvy již realizaci ukončilo. V páté výzvě bylo podpořeno k realizaci

31 projektů, které zahájily realizaci postupně od 1. 9. 2014 a budou realizovány do 31. 10. 2015. V poslední šesté výzvě byly podpořeny 3 projekty, které budou v realizaci od 1. 12. 2014 do 31. 10. 2015.

Poslední dvě výzvy pro předkládání grantových projektů v oblasti 2.1 byly určeny pouze pro realizaci v Moravskoslezském, Ústeckém a Karlovarském kraji.

V rámci oblasti podpory **2.2 Modernizace institucí a zavedení systému kvality služeb zaměstnanosti a jejich rozvoj** probíhala v roce 2014 realizace následujících **systémových individuálních projektů (SIP)**:

- Rozvoj Národní soustavy povolání a sektorových rad jako nástroje zaměstnavatelů k ovlivňování rozvoje lidských zdrojů v ČR (NSP II), realizace ukončena 28. 2. 2014,
- Regionální sítě spolupráce v pracovní rehabilitaci (PREGNET), realizace ukončena 30. 9. 2014,
- Call centrum Úřadu práce ČR (Call centrum ÚP ČR), realizován od 1. 7. 2012,
- Efektivní systém rozvoje zaměstnanosti, výkonu komplexních kontrol a potírání nelegálního zaměstnávání v ČR (Efektivní systém rozvoje), realizován od 1. 7. 2011,
- Metodika individuální a komplexní práce s klienty ÚP ČR (MIKOP), realizován od 1. 1. 2013,
- Systém efektivního řízení lidských zdrojů Úřadu práce ČR (Řízení LZ ÚP ČR), realizován od 1. 5. 2013,
- Rozvoj poradenství poskytovaného ÚP ČR pro cizince, realizován od 1. 11. 2013,
- Předvídání kvalifikačních potřeb (PřeKvaP), realizován od 1. 1. 2014
- Rozvoj služeb v oblasti volných pracovních míst (Volná pracovní místa), realizován od 1. 1. 2014,
- Koordinace dalšího profesního vzdělávání jako nástroje služeb zaměstnanosti (KOOOPERACE), realizovaný FDV, zahájen k 1. 9. 2013 (jeho cílem je přispět k rozvoji dalšího profesního vzdělávání jako významné oblasti politiky zaměstnanosti MPSV zavedením znalostního managementu do této oblasti a shromáždit, doplnit, vyhodnotit a kategorizovat informace o dalším profesním vzdělávání v ČR i zahraničí),
- Studie proveditelnosti nástroje služeb pro domácnost (SPD), realizován od 1. 10. 2014,

- Sdílení pracovních míst jako forma podpory mezigeneračního transferu kompetencí mezi pracovníky (METR), realizován od 1. 3. 2014.

V roce 2014 byly ukončeny dva z výše uvedených projektů, a to „Rozvoj Národní soustavy povolání a sektorových rad jako nástroje zaměstnavatelů k ovlivňování rozvoje lidských zdrojů v ČR (NSP II)“ a „Regionální sítě spolupráce v pracovní rehabilitaci (PREGNET)“. Zahájeny byly projekty **„Rozvoj služeb v oblasti volných pracovních míst“**, **„Předvídání kvalifikačních potřeb“**, **„Sdílení pracovních míst jako forma podpory mezigeneračního transferu kompetencí mezi pracovníky (METR)“** a **„Studie proveditelnosti nástroje služeb pro domácnost (SPD)“**.

Projekt **„Rozvoj služeb v oblasti volných pracovních míst“** je zaměřen na rozvoj služeb v oblasti volných pracovních míst (VPM) poskytovaných ÚP ČR a posílení jeho činnosti směrem k zaměstnavatelům, projekt posiluje možnosti ÚP ČR navázat užší kontakt se zaměstnavateli a získávat potřebná data o trhu práce přímo v terénu, má za cíl zlepšení funkcí Integrovaného portálu MPSV ČR (<http://portal.mpsv.cz>), které zabezpečí optimální podmínky pro zaměstnance ÚP ČR a zároveň vytvoří uživatelsky přívětivé prostředí pro zaměstnavatele a osoby hledající zaměstnání. V rámci projektu budou vytvořeny mobilní aplikace, které umožní využívat služby portálu veřejnosti používající mobilní zařízení. Rozpočet projektu činí 123 mil. Kč. K 30. 6. 2014 bylo vyčerpáno 4,8 mil. Kč.

Projekt **„Předvídání kvalifikačních potřeb“** má za cíl vytvoření základů pro systém vyhodnocování a předvídání kvalifikačních potřeb v ČR zkvalitněním nástrojů, které zajistí pravidelnou a dlouhodobou tvorbu a využívání těchto informací cílovými skupinami. Souvisejícím cílem je poskytnout kvalitní a podrobné informace cílovým skupinám - především pracovníkům institucí služeb zaměstnanosti - v oblasti očekávaného vývoje trhu práce.

**Od března roku 2014** je realizován projekt **„Sdílení pracovních míst jako forma podpory mezigeneračního transferu kompetencí mezi pracovníky (METR)“**, který realizuje Fond dalšího vzdělávání pro průzkum a zhodnocení potenciálu sdílení pracovních míst využívající mezigenerační transfer mezi pracovníky. Účelem je vytvořit ze sdílených pracovních míst nástroj podpory zaměstnanosti a dalšího profesního rozvoje vybraných skupin ohrožených na trhu práce.



**Ve 2. pololetí roku 2014** (12/2014) byl v rámci oblasti podpory 2.2 zahájen individuální projekt „**Studie proveditelnosti nástroje služeb pro domácnost (SPD)**“. Smyslem projektu je zlepšení a rozvoj poskytovaných služeb klientům ÚP ČR a posílení role individuálního přístupu pro jednotlivé skupiny uchazečů a zájemců o zaměstnání. Hlavním předmětem projektu je vytvoření popisu funkčního nastavení nástroje Služeb pro domácnost, sloužícího pro následnou realizaci regionálních individuálních projektů, případně národního individuálního projektu. V rámci projektu bude vyvinuta podrobná Metodika implementace nástroje služeb pro domácnost, jejíž postupy budou v následujícím období aplikovat do praxe vybrané krajské pobočky v podobě individuálních projektů zaměřených na přímou podporu krátkodobého zaměstnání.

Projekt „**Metodika individuální a komplexní práce s klienty ÚP ČR (MIKOP)**“ se realizuje od 1. 1. 2013. Realizační tým počítá s prodloužením projektu do 30. 11. 2015. Rozpočet projektu je 320,6 mil. Kč. Projekt je zaměřen na zvýšení kvality a rozsahu činností na úseku zaměstnanosti ÚP ČR. Tohoto cíle bude dosaženo personálním posílením úseků zaměstnanosti krajských poboček ÚP ČR a nastavením nové metodiky práce s klienty. Záměrem projektu je, aby se práce s klientem na ÚP ČR uskutečňovala pro klienta srozumitelným a jasným způsobem, na vysoké odborné úrovni, a aby probíhala standardizovaným a identickým způsobem na všech pracovištích ÚP ČR. V rámci projektu bude vyvinuta metodika, která bude představovat standardy pro individuální a komplexní práci s klienty a sjednotí procesy a činnosti na úseku zaměstnanosti. Metodiku práce s klientem vytvoří a bude aplikovat do praxe Metodické centrum, které vznikne pro potřeby projektu. V současné době se metodika uvádí do praxe prostřednictvím kazuistických seminářů, a to v rámci 44 kazuistických témat. Současně je metodika postupně aplikována do praxe formou úprav řídicích aktů, na vybraných pracovištích ÚP ČR probíhá pilotáž nové metodiky. Od září 2014 se vybraní zaměstnanci projektu účastní vzdělávacích aktivit.

Nadále pokračují aktivity projektu „**Rozvoj poradenství poskytovaného ÚP ČR pro cizince**“, realizovaný Fondem dalšího vzdělávání. Smyslem projektu je zkvalitnění a podpora služeb poskytovaných Úřadem práce ČR v oblasti zahraniční zaměstnanosti. Projekt reaguje na stoupající počet cizinců s trvalým pobytem na území ČR. Tento trend vyžaduje zvýšené úsilí v oblasti informovanosti a soběstačnosti cizinců za účelem eliminace rizik jejich sociálního vyloučení.

- **Prioritní osa 3 OP LZZ – Sociální integrace a rovné příležitosti**

V **oblasti podpory 3.3 Integrace sociálně vyloučených skupin na trhu práce** bylo vyhlášeno šest výzev na **grantové projekty**. Projekty jsou převážně dvouleté (kromě poslední výzvy, kde jsou projekty maximálně jednoleté) a jsou zaměřeny na integraci sociálně vyloučených skupin na trhu práce.

Nejčastějšími aktivitami v projektech jsou motivační kurzy, pracovní diagnostika, vzdělávací kurzy a rekvalifikace, poradenství, odborné praxe, místa na zkoušku, zprostředkování zaměstnání a tvorba pracovních míst, nejčastěji s čerpáním mzdových příspěvků. Realizovány jsou projekty regionálního i nadregionálního charakteru, v části projektů probíhá realizace ve spolupráci s partnerskými organizacemi. Nejčastějšími žadateli a příjemci v projektech oblasti podpory 3.3 jsou neziskové organizace (občanská sdružení, obecně prospěšné společnosti, církevní organizace) a vzdělávací organizace, v menší míře pak školy a obce. **V roce 2014** bylo v realizaci celkem 156 projektů a u 260 projektů již skončila realizace.

V rámci **první** termínované **výzvy** vyhlášené v listopadu 2008 bylo **schváleno 61** projektů v celkové výši 278,0 mil. Kč. Všech 61 projektů již ukončilo realizaci. V této výzvě bylo podpořeno 6 814 osob a bylo vytvořeno 400 nových pracovních míst.

**Druhá výzva** z prosince 2009 byla z pohledu cílových skupin a oprávněných aktivit koncipována velmi podobně jako výzva předcházející. V rámci ní bylo výběrovou komisí **schváleno** k realizaci **48 projektů** s plánovanými náklady 218,4 mil. Kč. Jeden z úspěšných žadatelů od realizace odstoupil z organizačních důvodů ještě před podpisem právního aktu, realizováno tedy bylo celkem 47 projektů. V průběhu první poloviny roku 2013 skončila realizace u zbývajících 9 projektů. V této výzvě bylo podpořeno 2 966 osob a bylo vytvořeno 439 nových pracovních míst.

**Třetí výzva** z června 2010 byla rozšířena o možnost, kdy jeden žadatel směl předložit maximálně dva různě zaměřené projekty (v předchozích výzvách to mohl být pouze jeden projekt). Většina z **59** realizovaných projektů s plánovanými náklady za 291,5 mil. Kč vstoupila do realizace v průběhu druhé poloviny roku 2011. Jeden projekt předčasně ukončil realizaci. Obsahové zaměření projektů je obdobné jako u předchozích dvou výzev. Během roku 2014 byla realizace všech 59 projektů již

ukončena. V rámci této výzvy bylo podpořeno 5 144 osob a bylo vytvořeno cca 540 nových pracovních míst.

V rámci další **čtvrté výzvy** z roku 2011, bylo schváleno k realizaci **80** projektů s náklady za 394,3 mil. Kč. Zaměření výzvy se zásadním způsobem neliší od výzev předcházejících, v některých dílčích aspektech byla výzva upravena v návaznosti na výstupy fokusní skupiny a na základě požadavků Řídicího orgánu OP LZZ byla zdůrazněna tvorba nových pracovních míst jako jedné z podporovaných aktivit. Před podpisem právního aktu od realizace odstoupily tři projekty, které byly nahrazeny třemi projekty ze zásobníku. V průběhu roku 2014 ukončily všechny projekty svoji realizaci. V rámci této výzvy bylo podpořeno 5 400 osob a vytvořeno 765 nových pracovních míst.

**Pátá výzva** byla vyhlášena v roce 2012. Alokace prostředků na tuto výzvu činila v době jejího vyhlášení 335,6 mil. Kč, tato částka byla v listopadu 2012 ještě navýšena na 557,0 mil. Kč. Obsahově je poslední výzva zaměřena velmi podobně jako předcházející výzvy, pouze na základě závěrů fokusní skupiny a výsledků hodnocení předchozích výzev byla doplněna o přesnější vymezení cílových skupin a popis podporovaných klíčových aktivit. K realizaci bylo výběrovou komisí schváleno 112 projektů, 111 projektů zahájilo realizaci, a to převážně v březnu a dubnu 2013.

V průběhu roku 2014 probíhala druhá polovina realizace u většiny projektů, 13 projektů bylo k 31. 12. 2014 již ukončeno.

Poslední **šestá výzva** byla vyhlášena od 1. 4. 2014 do 30. 5. 2014. Její alokace činí 150 mil. Kč. Vzhledem ke konci programového období OP LZZ byla maximální délka trvání grantového projektu (na rozdíl od předchozích výzev) stanovena pouze na jeden rok a maximální výše dotace na projekt na 4 mil. Kč. Věcné zaměření výzvy bylo obdobné jako v předchozích výzvách. V průběhu listopadu a prosince 2014 zahájilo realizaci 47 jednoletých projektů (z toho dva projekty ze zásobníku, jeden projekt od realizace odstoupil), jeden projekt zahájí realizaci v dubnu 2015.

V rámci oblasti podpory 3.3 byla v roce 2010 rovněž vyhlášena výzva č. 61 s alokací ve výši 100,0 mil. Kč pro příjemce – Ministerstvo obrany, Ministerstvo vnitra a Probační a mediační službu. Celkem jsou v realizaci 3 individuální projekty:

- Projekt Začleňování válečných veteránů do civilního života s důrazem na uplatnění na trhu práce (MO)
- Projekt Per Aspera (PMS) – projekt je zaměřen na podporu zaměstnávání OZP ve struktuře Probační a mediační služby

- Projekt Asistent prevence kriminality (MV).

Realizace projektu „**Asistent prevence kriminality**“ byla ukončena k 30. 6. 2014. Cílů projektu bylo dosaženo a v jeho rámci bylo podpořeno celkem 80 osob a bylo vytvořeno 50 nových pracovních míst.

Realizace projektu „**Začleňování válečných veteránů do civilního života s důrazem na uplatnění na trhu práce**“ probíhá dle harmonogramu, ale příjemce má problémy s naplňováním monitorovacích indikátorů (MI). Z tohoto důvodu požádal v prosinci 2013 o podstatnou změnu projektu, jejímž schválením došlo k úpravě klíčových aktivit projektu a k jeho prodloužení do 31. 8. 2015. MI sníženy nebyly a příjemce doufá v naplnění plánovaných hodnot.

Realizaci projektu „**Per Aspera**“ bylo nutné ukončit před naplněním jeho cílů v souvislosti se změnou zákona o zaměstnanosti a nemožností realizovat zaměstnávání zdravotně postižených přes agentury práce, s čímž projekt počítal. Projekt byl ukončen k termínu 22. 4. 2013 s tím, že náklady vynaložené příjemcem a schválené v rámci předložených MZ byly posouzeny jako uznatelné, neboť v průběhu realizace bylo dosaženo alespoň částečných výsledků projektu. Navíc příjemce nemohl očekávat změnu zákona o zaměstnanosti a nemohl ji ani nijak ovlivnit. Závěrečná MZ byla schválena v září 2013 a změnový právní akt byl vydán 13. 6. 2014, čímž byla realizace projektu ukončena i formálně.

Dále je v realizaci individuální projekt MPSV „**Podpora pracovního uplatnění starších osob v souvislosti s vyhlášením roku 2012 Evropským rokem aktivního stárnutí a mezigenerační solidarity**“, který byl předložen v rámci výzvy vyhlášené dne 12. 10. 2011. Jeho realizace byla zahájena 1. 6. 2012, ale v jejím průběhu se vyskytlo několik problémů, které způsobily pozdější zahájení projektových aktivit, a na základě toho byla na žádost příjemce sloučena první dvě monitorovací období. V prvním pololetí 2013 byla podstatnou změnou prodloužena realizace projektu o 6 měsíců do 30. 11. 2014 tak, aby bylo možné dosáhnout plánovaných výsledků. Následně poté byla schválena druhá podstatná změna, kterou byla prodloužena realizace projektu do 28. 2. 2015 a také došlo ke změnám v harmonogramu a rozpočtu. Tyto změny přispějí k dosažení cílů projektu a k úspěšnému naplnění MI.

V rámci výzvy vyhlášené dne 30. 3. 2012 byl předložen projekt „**Reintegrate**“, jehož příjemcem je Vězeňská služba ČR. Jeho realizace měla být po změně

harmonogramu zahájena 1. 3. 2013. Příjemce však neakceptoval Podmínky použití prostředků z OP LZZ a vlastní realizaci projektu nezahájil. Realizace projektu byla předčasně ukončena v říjnu 2013.

Dne 9. 8. 2013 byla vyhlášena výzva pro Ministerstvo vnitra, v jejímž rámci byla předložena žádost o finanční podporu z OP LZZ na realizaci projektu „**Asistent prevence kriminality II.**“, který přímo navazuje na úspěšný projekt realizovaný v rámci výzvy č. 61. Realizace projektu probíhá od 1. 10. 2013 do 31. 8. 2015. Ve druhém pololetí 2014 (dne 24. 11. 2014) příjemce předložil žádost o podstatnou změnu, jejímž schválením se datum ukončení projektu posune na 31. 10. 2015. Mezi poskytovatelem a příjemcem však probíhají jednání o možném dalším posunu data ukončení, o rozšíření aktivit a navýšení MI, tak aby se eliminovala možnost nedočerpání finančních prostředků určených na realizaci projektu.

### **Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK) programovacího období 2007 – 2013**

V **srpnu 2014** byla zahájena realizace projektu „**Stáže ve firmách - vzdělávání praxí 2**“, který navazuje na systém poskytování stáží vytvořený v rámci úspěšného projektu „Stáže ve firmách – vzdělávání praxí“. Projekt je financován v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost, který je víceletým tematickým programem v gesci Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR (MŠMT) a realizován Fondem dalšího vzdělávání. Stáže jsou určeny:

- osobám starším 40 let (ohrožených nezaměstnaností);
- osobám starším 50 let;
- nezaměstnaným absolventům;
- osobám, které jsou nezaměstnané déle než 3 měsíce;
- rodičům na/po rodičovské dovolené;
- osobám zaměstnaným na dohodu o pracovní činnosti nebo provedení práce (DPČ nebo DPP);
- pedagogickým pracovníkům středních škol vyučujících odborné předměty.

Projekt bude realizován **do června 2015** a podpoří minimálně 900 stážistů a 500 mentorů.

## **7. Vyhodnocení realizace aktivní politiky zaměstnanosti**

V roce 2014 došlo oproti stejnému období minulého roku k podstatnému navýšení finančních prostředků na realizaci aktivní politiky zaměstnanosti. V souvislosti s tímto navýšením docházelo při realizaci jednotlivých nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti k lepšímu cílení na rizikové skupiny uchazečů o zaměstnání evidovaných na Úřadu práce ČR (dále jen „ÚP ČR“) a k větší efektivitě těchto opatření, v rámci poradenství a zprostředkování byl více uplatňován individuální přístup ke klientům ÚP ČR a dále probíhala intenzivnější spolupráce mezi ÚP ČR a zaměstnavateli.

Aktivní politika zaměstnanosti tak výrazně přispěla k postupnému zlepšování situace na trhu práce, kdy se meziroční rozdíly počtu uchazečů o zaměstnání registrovaných na ÚP ČR postupně snižovaly a od června 2014 se začaly projevovat jejich meziroční úbytky, které se postupně zvětšovaly (v prosinci 2014 činil meziroční pokles počtu uchazečů o zaměstnání již 55,0 tis.), a zaměstnanost v České republice rostla. Podíl mladých uchazečů do 25 let na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání se díky opatřením aktivní politiky zaměstnanosti meziročně snížil. Aktivní politika zaměstnanosti také přispěla k růstu volných pracovních míst, jejich průměrný počet v roce 2014 meziročně vzrostl.

Zlepšení situace na trhu práce v ČR lze doložit i mezinárodním porovnáním, kdy zejména míra nezaměstnanosti mladých do 25 let výrazně meziročně klesla. Celková míra nezaměstnanosti je v rámci zemí EU 28 dlouhodobě podprůměrná, v roce 2014 zaujímala ČR spolu s Velkou Británií 4. nejnižší hodnotu.

## V. Mezinárodní srovnání zaměstnanosti a nezaměstnanosti

V této části jsou shrnuty poslední dostupné **vybrané ukazatele trhu práce** podle EUROSTATu (Statistický úřad Evropského společenství)<sup>11)</sup>, viz přílohy č. 21, 22 a 23. V materiálu jsou použita data aktuální k termínu jeho zpracování. Vzhledem k tomu nejsou kromě měr zaměstnanosti a měr nezaměstnanosti u ostatních ukazatelů uvedeny za celý rok 2014, ale pouze jako průměr za 1. - 3. čtvrtletí 2014.

Zatímco v roce 2012 **zaměstnanost EU 28** meziročně klesla o 0,1 %, v roce 2013 byl zaznamenán pokles o 0,4 %, v **1. - 3. čtvrtletí 2014** již byl zaznamenán růst o **0,7 %**. V **ČR** naopak zaměstnanost oproti období 2009 – 2011, kdy zaměstnanost klesala, došlo v letech 2012 i 2013 k nárůstu o 0,4 %. V období **1. - 3. čtvrtletí 2014 vzrostla o 0,3 %**. V jednotlivých zemích EU 28 se zaměstnanost vyvíjela odlišně. V 1. - 3. čtvrtletí 2014 nejvíce vzrostla na Maltě, v Maďarsku, ve Velké Británii, v Lucembursku a Litvě, kde byl nárůst zaměstnanosti vyšší než 2,0 %. Naopak nejvyšší pokles zaměstnanosti byl patrný na Kypru a v Lotyšsku (pokles vyšší než 1,0 %).

**Celková míra zaměstnanosti (MZ)** osob ve věku 20 – 64 let v **EU 28** v roce 2013 se meziročně nezměnila a činila 68,4 %, **v roce 2014 následoval mírný nárůst na 69,2 %**. V **ČR** v roce 2013 meziročně vzrostla o 1,0 p. b. na 72,5 %, **v roce 2014 nárůst pokračoval, míra zaměstnanosti vzrostla na 73,5 %**. V rámci **Strategie Evropa 2020** je stanoven národní cíl ČR dosáhnout do roku 2020 zvýšení celkové míry zaměstnanosti ve věkové skupině 20 – 64 let na **75 %**. Při zachování dosavadního tempa růstu hodnot MZ by měl být tento cíl splněn. Česká republika zaujímá 8. nejvyšší míru zaměstnanosti v rámci EU 28. Nejvyšší míru zaměstnanosti v roce 2014 naměřili ve Švédsku (80,0 %), nejnižší v Řecku (53,3 %).

**Míra zaměstnanosti žen ve věku 20 – 64 let v EU 28** v roce 2013 meziročně rostla stejným tempem jako v roce 2012, a to o 0,2 p.b. na 62,6 %. **V roce 2014 vzrostla na 63,5 %**. V **ČR** hodnota tohoto ukazatele v roce 2013 činila 63,8 %, v roce 2014 byla naměřena míra zaměstnanosti **64,7 %**. Zatímco v roce 2012 měla Česká republika 16. nejvyšší míru zaměstnanosti žen v porovnání s ostatními členskými

---

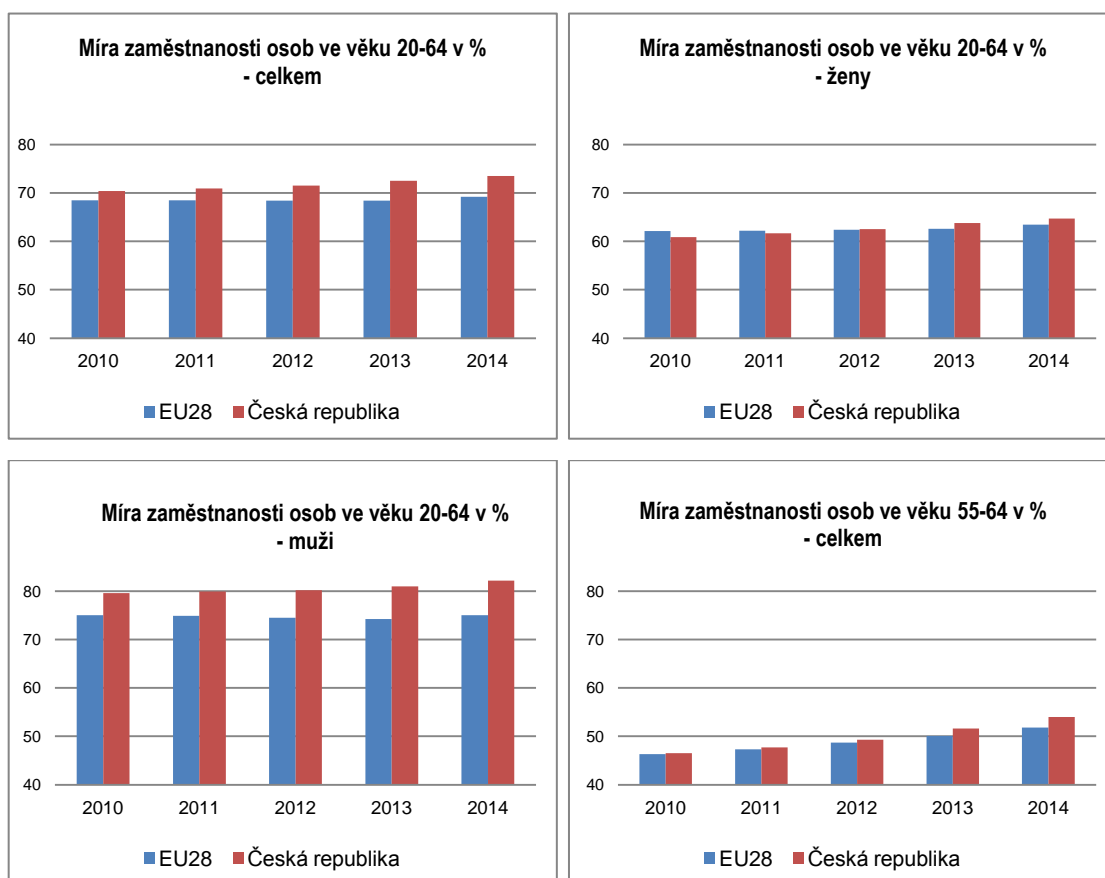
<sup>11</sup> Údaje EUROSTATu ze sekce Obyvatelstvo a sociální podmínky – převážně se jedná o data zpracovaná na základě primárních dat z LFSS jednotlivých členských zemí (Labour Force Sample Survey), viz <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>.

Ukazatele zpracovává EUROSTAT na základě primárních dat z LFS jednotlivých členských států EU tak, aby zabezpečovaly mezinárodní srovnání mezi jednotlivými členskými státy. Údaje za ČR v této části se proto mohou lišit od údajů z VŠPS ČSÚ použitých v analýze.

státy EU 28, v roce 2013 i v roce 2014 dosáhla již 13. nejvyšší míry zaměstnanosti žen v rámci EU 28. V rámci **Strategie Evropa 2020** je stanoven národní cíl ČR míry zaměstnanosti žen ve věku 20 – 64 let na **65 %**, který se s největší pravděpodobností podaří splnit. V EU 28 patří mezi státy s nejvyšší mírou zaměstnanosti žen Švédsko (77,7 %), Německo (73,1 %) a Dánsko (72,2 %). Nejnižší míra zaměstnanosti žen byla zaznamenána v Řecku (44,3 %).

graf č. 20

### Srovnání vývoje míry zaměstnanosti v EU 28 a ČR



Trend **míry zaměstnanosti mužů** ve stejném věku byl za EU 28 i v ČR v období 2011 až 2013 rozdílný, v EU 28 míra zaměstnanosti mužů klesala, v ČR naopak plynule rostla. V roce 2014 v EU 28 vzrostla na **75,1 %**, v ČR vzrostla na **82,2 %** a po Německu (82,3 %) a Švédsku (82,2 %) byla **3. nejvyšší v rámci EU 28**.

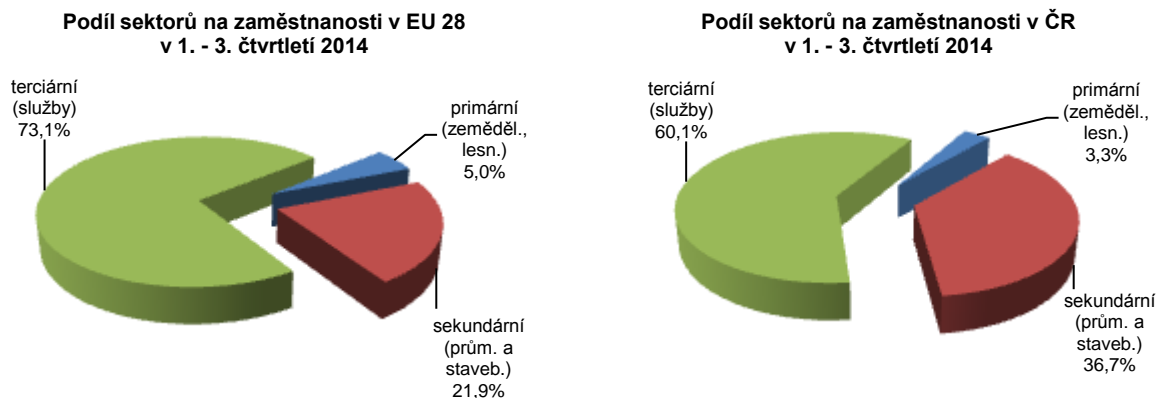
**Míra zaměstnanosti osob ve věku 55 - 64 let** v EU 28 i v ČR od roku 2011 plynule roste. V roce 2014 v EU 28 činila **51,8 %**. Míra zaměstnanosti starších osob v ČR dosáhla v tomto období hodnoty **54,0 %** a stejně jako v předešlých letech byla vyšší než v EU 28 a **10. nejvyšší míra zaměstnanosti starších osob v rámci EU 28**. V rámci **Strategie Evropa 2020** je stanoven národní cíl ČR míry zaměstnanosti



starších pracovníků ve věku 55 – 64 let na **55 %**. Nejvyšší míra zaměstnanosti starších osob byla v roce 2014 naměřena ve Švédsku (74,0 %).

graf č. 21

### Srovnání sektorové struktury

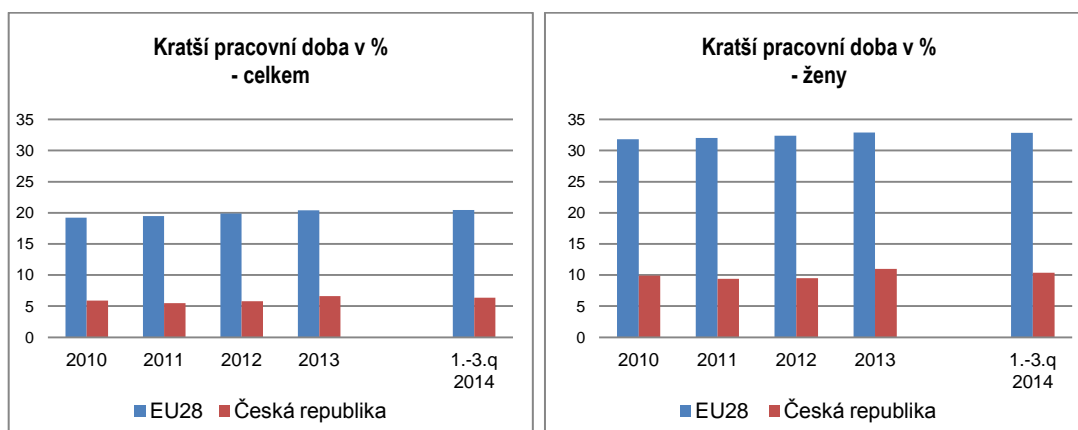


Přes probíhající **sektorové změny v zaměstnanosti** je v ČR ve srovnání s průměrem EU 28 stále vysoké zastoupení sekundárního a nižší zastoupení terciárního sektoru na celkové zaměstnanosti. Ve velké většině členských zemí **EU 28** došlo v roce 2013 k meziročnímu **poklesu podílu sekundárního sektoru**, nárůst byl zaznamenán pouze v Litvě a Polsku (data za Chorvatsko nebyla v době zpracování Analýzy k dispozici). V **1. - 3. čtvrtletí 2014** se v **EU 28** podíl sekundárního sektoru dále snížil na **21,9 %**, k nárůstu podílu oproti roku 2013 došlo v Portugalsku, Rumunsku, Dánsku a Lotyšsku. V **1. - 3. čtvrtletí 2014** dosahovala v **ČR** hodnota podílu sekundárního sektoru na zaměstnanosti **36,7 %**, což je **nejvíce v rámci EU 28**, před Slovenskem a Polskem, kde se hodnota tohoto ukazatele pohybovala nad 30,0 %. Naopak mezi země s nejnižším podílem tohoto sektoru patří Řecko a Nizozemsko (pod 15,0 %). **Podíl terciárního sektoru v EU 28** v roce 2013 představoval 72,9 %, v **1. - 3. čtvrtletí 2014** vzrostl na **73,1 %**. V **ČR** je zastoupení tohoto sektoru **podprůměrné**, a to 60,0 % v roce 2013, resp. **60,1 %** v 1. - 3. čtvrtletí 2014. Nižší podíl než ČR byl zaznamenán pouze v Polsku, Bulharsku a Rumunsku, naopak nejvyšší podíl (více než 80 %) ve Velké Británii, v Nizozemsku, na Kypru a v Belgii. Zastoupení **primárního sektoru** se v **ČR** v roce 2013 i v **1. - 3. čtvrtletí 2014** nezměnilo, stejně jako v roce 2012 byl podíl primárního sektoru v ČR **3,3 %**. V **EU 28** se hodnota podílu primárního sektoru v roce 2013 mírně snížila na 5,0 %, v 1. - 3. čtvrtletí 2014 byla také naměřena hodnota **5,0 %**. Nejvyšší podíl tohoto

sektoru připadá na Rumunsko a Bulharsko, naopak nejnižší podíl setrvává v Lucembursku, Belgii a Velké Británii.

graf č. 22

### Srovnání kratší pracovní doby v EU 28 a ČR



V **EU 28** v roce 2013 pracovalo **na vlastní účet** (podnikatelé bez zaměstnanců, OSVČ) 15,7 % zaměstnaných, což je oproti roku 2012 nepatrný pokles. V období **1. - 3. čtvrtletí 2014** se jejich podíl nezměnil a zůstal na úrovni **15,7 %**. **ČR** svým podílem 15,8 % v roce 2013 a následným mírným nárůstem v 1. - 3. čtvrtletí 2014 na **15,9 %** převyšuje průměr EU 28. Mezi zeměmi s nejvyšším podílem stále zůstává Řecko a Rumunsko (více než 30 %), dále Bulharsko, Itálie, Polsko a Slovinsko (více než 20 %), nejnižší podíl pak měli ve Švédsku, Lucembursku a Dánsku (nižší než 7 %).

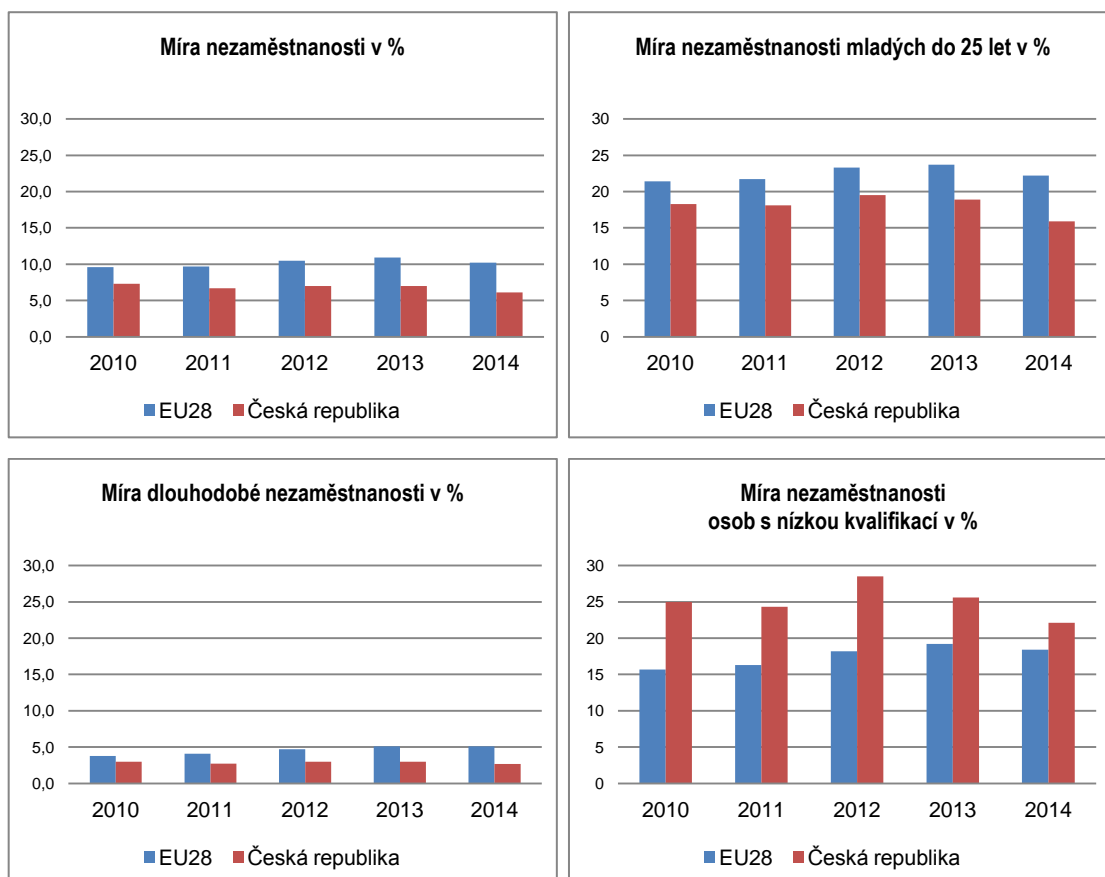
**Pracovní úvazky na dobu určitou** mělo v **EU 28** v roce 2013 13,7 % zaměstnaných, v **1. - 3. čtvrtletí 2014** podíl vzrostl na **14,0 %**. V **ČR** je **podíl osob s pracovními úvazky na dobu určitou podprůměrný**, jejich podíl v roce 2013 činil 9,6 %, v 1. - 3. čtvrtletí 2014 se zvýšil na **10,0 %**. Největší podíl v rámci EU 28 byl naměřen v Polsku, Španělsku, Nizozemsku a Portugalsku, nejnižší v Rumunsku, Litvě, Estonsku a Lotyšsku.

Ještě výraznější je rozdíl mezi průměrem EU 28 a ČR v podílu pracujících **na kratší pracovní dobu**. Tato forma pracovního úvazku má v **EU 28** v posledních letech stoupající tendenci, v roce 2010 představovala 19,2 % zaměstnaných, v roce 2013 to bylo již 20,4 %. V **1. - 3. čtvrtletí 2014** tento podíl dosáhl hodnoty **20,5 %** (ženy 32,9 % a muži 9,9 %). V **ČR** tento ukazatel po nárůstu v době propuknutí celosvětové hospodářské a finanční krize v letech 2009 a 2010 poklesl v roce 2011 na 5,5 %, v roce 2012 vzrostl na 5,8 %, v roce 2013 dále rostl na 6,6 %.

V 1. - 3. čtvrtletí 2014 meziročně klesla hodnota tohoto ukazatele na 6,4 % (ženy 10,4 % a muži 3,3 %). Aktuálně je v ČR 4. nejnižší podíl kratší pracovní doby v rámci EU 28, nižší podíl vykazalo jen Chorvatsko, Slovensko a Bulharsko. Podíl vyšší než 27 % dosahují v Nizozemsku, Německu a Rakousku. V Nizozemsku tvoří podíl kratších úvazků 50,5 %, což je 2,5 krát více než průměr EU 28, u žen dokonce 76,9 %.

graf č. 23

### Srovnání míry nezaměstnanosti v EU 28 a ČR



**Míra nezaměstnanosti (MN) v ČR je dlouhodobě podprůměrná,** v posledních letech navíc vykazuje pozitivnější tendenci ve vývoji oproti MN EU 28. V roce 2013 hodnota MN EU 28 meziročně vzrostla na 10,9 %, zatímco MN ČR stagnovala na hodnotě 7,0 %. **V roce 2014 míra nezaměstnanosti v ČR meziročně klesla na 6,1 %.** Dynamika poklesu v EU 28 byla nižší a MN zde činila 10,2 %.

**Česká republika** měla v roce 2014 spolu s Velkou Británií **4. nejnižší hodnotu míry nezaměstnanosti** v porovnání s ostatními státy EU 28, 3. nejnižší hodnotu vykázaly shodně Malta a Lucembursko. Dále měli nižší MN než ČR v Rakousku a

Německu. Nejvyšší hodnota míry nezaměstnanosti byla v roce 2014 zaznamenána v Řecku a ve Španělsku (více než 24 %).

Po plynulém nárůstu **MN žen v EU 28** v období 2009 – 2013 došlo **v roce 2014 k poklesu**, a to z 10,9 % na **10,3 %**. V **ČR** po mírném nárůstu v letech 2012 a 2013 MN žen v roce 2014 meziročně klesla na hodnotu **7,4 %**.

**MN mužů v EU 28** po mírném nárůstu v roce 2013 na 10,8 %, **klesla v roce 2014 na 10,1 %**. V **ČR** se mírný pokles z roku 2013 (5,9 %) v roce 2014 dále prohloubil a MN mužů tak dosáhla hodnoty **5,1 %**.

**Míra nezaměstnanosti mladých ve věku do 25 let** (vztažené k pracovní síle ve stejném věku) v roce 2012 v EU 28 i ČR vykázala podobnou rostoucí tendenci. V roce 2013 došlo k odlišnému vývoji, v EU 28 hodnota tohoto ukazatele i nadále mírně rostla, naopak v ČR byl zaznamenán mírný pokles. **V roce 2014 poklesla v EU 28** míra nezaměstnanosti mladých z 23,7 % na **22,2 %**, **v ČR** byla **dynamika poklesu větší**, míra nezaměstnanosti mladých se zde meziročně snížila o 3,0 p.b. z 18,9 % na **15,9 %**, což byla v rámci zemí EU 28 sedmá nejnižší hodnota. K zemím s nejvyšší hodnotou MN mladých patří Španělsko a Řecko, jejichž MN je vyšší než 50 %, zatímco na hodnotě nižší než 12 % se nachází v Německu a Rakousku. Národní cíl ČR v rámci **Strategie Evropa 2020** předpokládá snížení MN mladých o jednu třetinu (ve srovnání s rokem 2010), tj. **na cca 12,2 %**.

**Pokud jde o míru nezaměstnanosti osob s nízkou kvalifikací** (stupeň ISCED 0-2 mezinárodní klasifikace vzdělání), je **národním cílem ČR** v rámci **Strategie Evropa 2020** její snížení do roku 2020 o jednu čtvrtinu, tj. **na cca 18,8 %**. V **EU 28** se v roce 2013 zvýšila na 19,2 %, **v roce 2014** se snížila na **18,4 %**. Současná situace **v ČR** je na rozdíl od celkové míry nezaměstnanosti a míry nezaměstnanosti mladých výrazně horší než průměr EU 28. Postupně ale dochází ke snižování míry nezaměstnanosti této kategorie, v roce 2013 se MN osob s nízkou kvalifikací snížila na 25,6 %, **v roce 2014** dále na **22,1 %**. MN osob s nízkou kvalifikací vyšší než v ČR byla zaznamenána v sedmi státech, nejvyšší na Slovensku (41,1 %). Nejpříznivější situace byla v Rumunsku a na Maltě, kde byl tento ukazatel pod úrovní 10 %.

**Míra dlouhodobé nezaměstnanosti** (podíl nezaměstnaných déle než 12 měsíců na pracovní síle) z dlouhodobého hlediska v EU 28 plynule roste. Hodnota míry dlouhodobé nezaměstnanosti v **EU 28** vzrostla z 2,6 % v roce 2008 na 5,1 % v roce 2013, **v roce 2014** stagnovala na úrovni **5,1 %**. **V ČR** byla v roce 2013

naměřena míra dlouhodobé nezaměstnanosti 3,0 % a v roce 2014 poklesla na **2,7 %**. Hodnota nad 10 % byla zaznamenána v Řecku, Španělsku a Chorvatsku. Nejnižší hodnota tohoto ukazatele byla zjištěna v Rakousku, Švédsku, Lucembursku, Dánsku a Finsku (1,5 % - 1,9 %).

Ukazatel **míry volných míst** (procentní podíl volných míst k součtu volných a obsazených míst) dosáhl v roce 2013 za **EU 28** hodnoty 1,5 % (průměr EU 28 vykazuje EUROSTAT pouze bez zahrnutí primárního sektoru), v **1. - 3. čtvrtletí 2014** se míra volných pracovních míst v EU 28 mírně zvýšila na **1,6 %**. Míra volných míst **v ČR** v roce 2013 dosáhla hodnoty 0,9 %, v 1. - 3. čtvrtletí 2014 vzrostla na **1,2 %**. Z jednotlivých zemí, které data pro tuto statistiku poskytují, mělo nejvyšší míru volných pracovních míst v tomto období Německo (2,8 %), dále Švédsko a Finsko. Nejnižší hodnotu zaznamenalo Lotyšsko (0,4 %).

Z výše uvedeného vyplývá, že **ČR vykazuje vyšší hodnoty než průměr EU 28 u míry zaměstnanosti všech kategorií sledovaných ve Strategii 2020 a velmi zaostává ve využívání kratší pracovní doby.**

**Celková míra nezaměstnanosti, míra nezaměstnanosti mladých a dlouhodobě nezaměstnaných je pod průměrem EU 28, naopak míra nezaměstnanosti osob s nízkou kvalifikací je ve srovnání s průměrem EU 28 1,2krát vyšší. Nezaměstnanost osob s nízkou kvalifikací se ale v posledním období zlepšovala, jejich míra nezaměstnanosti v roce 2013 a 2014 klesala.**

## VI. Očekávání ve vývoji zaměstnanosti a nezaměstnanosti

Snižování výkonnosti ekonomiky z roku 2012 (pokles o 0,8 %) se v roce 2013 mírně zpomalilo (pokles o 0,7 %). V roce 2014 došlo k pozitivnímu obratu v ekonomickém vývoji, HDP meziročně rostl ve všech čtvrtletích, **HDP v roce 2014 meziročně rostl o 2,0 %**. Zaměstnanost v roce 2014 dále meziročně rostla, což dokládají výsledky Výběrových šetření pracovních sil.

Základní informace o dalším vývoji na trhu práce podle Výběrových šetření pracovních sil za 1. čtvrtletí 2015 zveřejní ČSÚ formou Rychlé informace počátkem května 2015 (publikace s podrobnými výsledky bude zveřejněna až počátkem července 2015).

Další vývoj na trhu práce zatím vykazují pouze výsledky z odvětvových statistik, podle nichž meziročně **vzrostl průměrný evidenční počet zaměstnanců** v podnicích s 50 a více zaměstnanci **v průmyslu v lednu 2015 o 3,0 %, v únoru o 3,2 %, v březnu o 3,3 %** a pokračoval tak nárůst z prosince 2014, který činil 2,3 %. **Průmyslová produkce v lednu** meziročně reálně **vzrostla o 2,9 %, v únoru 2015 o 4,5 %, v březnu o 6,2 %**. Tržby z průmyslové činnosti v běžných cenách v lednu meziročně vzrostly 3,2 %, v únoru o 3,5 %, v březnu o 6,5 %.

Ve **stavebnictví** byl v **lednu** zaznamenán **meziroční pokles zaměstnanců o 3,1 %, v únoru o 1,7 %, v březnu o 1,6 %** (v prosinci 2014 se meziročně snížil o 2,5 %, za celý rok 2014 poklesl o 4,8 %). **Stavební produkce vzrostla v lednu** meziročně reálně **o 5,8 %, v únoru o 6,0 %, v březnu o 8,4 %**. Růst stavební produkce byl podstatně ovlivněn příznivým počasím.

**Z konjunkturálního očekávání ekonomické situace** respondentů **v průmyslu** je zřejmé, že se hodnocení celkové ekonomické situace v dubnu 2015 mírně zvýšilo, hodnocení celkové poptávky i zahraniční poptávky se snížilo. Respondenti očekávají pro příští tři měsíce mírné zvýšení tempa výrobní činnosti a neměnnou zaměstnanost. Celkově se důvěra v průmyslu v dubnu mírně snížila a je nižší i v meziročním srovnání.

Ve **stavebních podnicích** se hodnocení současné ekonomické situace v dubnu téměř nezměnilo, hodnocení celkové poptávky se zvýšilo. Respondenti očekávají pro příští tři měsíce neměnnost tempa stavební činnosti a růst zaměstnanosti. Celkově se důvěra ve stavebnictví meziměsíčně i meziročně zvýšila.

V **odvětví obchodu** se hodnocení celkové ekonomické situace v dubnu oproti minulému měsíci téměř nezměnilo, očekávání pro období příštích tří i šesti měsíců se zvýšila. Celková důvěra v obchodě se meziměsíčně i meziročně zvýšila.

Hodnocení celkové ekonomické situace ve **vybraných odvětvích služeb** (vč. bankovního sektoru) se v dubnu nezměnilo, hodnocení poptávky se zvýšilo, její očekávání pro příští tři měsíce se snížila. Celkově je důvěra v těchto odvětvích oproti předchozímu měsíci i ve srovnání s dubnem 2014 vyšší.

Podle doposud zveřejněných predikcí makroekonomických indikátorů **Ministerstva financí ČR** (MF ČR) „Makroekonomická predikce ČR duben 2015“ a **České národní banky** (ČNB) „Zpráva o inflaci II/2015“ **v roce 2015** předpovídá ČNB nárůst **HDP** o 2,6 %, MF ČR předpokládá nárůst o 2,7 %, **v roce 2016** předpokládá ČNB zrychlení růstu HDP na 3,2 %, MF ČR nárůst očekává nárůst HDP o 2,5 %. **MPSV** odhaduje **v roce 2015** meziroční vývoj HDP v intervalu od 2,1 % do 3,1 %, **v roce 2016** nárůst v intervalu 2,4 až 3,2 %.

**MF ČR** očekává v roce 2015 **nárůst zaměstnanosti** o 0,7 % a v roce 2016 zpomalení nárůstu na 0,2 %. **ČNB** ve své predikci předpokládá v roce 2015 růst zaměstnanosti o 1,0 %, v roce 2016 nárůst o 0,6 %. **MPSV** s ohledem na dosavadní vývoj odhaduje v roce 2015 i v roce 2016 nárůst zaměstnanosti o 0,4 %.

Oživení ekonomiky pozitivně ovlivňuje vývoj na trhu práce, zvyšuje se počet volných pracovních míst a postupně klesá počet evidovaných uchazečů o zaměstnání na ÚP ČR. Přesto stále převládá nabídka pracovní síly nad poptávkou po ní, poměr nabídky a poptávky na trhu práce ale postupně klesá.

V roce 2014 byl průměrný počet **volných pracovních míst** hlášených na ÚP ČR 48,7 tis. Na začátku roku 2015 byl počet volných míst vyšší, v lednu jich bylo hlášeno 62,3 tis., v únoru 69,0 tis., v březnu 76,0 tis. a v dubnu již 83,7 tis. **Na jedno volné místo** připadlo v lednu 8,9 uchazečů o zaměstnání, což bylo podstatně méně než před rokem (17,3), v únoru to bylo 7,9 uchazečů o zaměstnání, tj. méně než v únoru 2014 (16,3), v březnu 2015 pokračoval pokles na 6,9, v dubnu na 5,9.

V roce 2014 dosáhl počet evidovaných **uchazečů o zaměstnání** průměrné hodnoty 561,4 tis., což bylo o 3,0 tis. méně než v roce 2013. Vzhledem k ekonomickému oživení v roce 2014 se meziroční úbytky uchazečů o zaměstnání i nadále zvětšují. Počty uchazečů o zaměstnání v lednu 2015 (556,2 tis.), únoru 2015 (548,1 tis.), březnu 2015 (525,3 tis.) a dubnu 2015 (491,6 tis.) klesaly a jejich

meziroční rozdíly se zvětšovaly (v lednu meziroční pokles o 73,1 tis., v únoru o 77,3 tis., v březnu o 83,0 tis. a v dubnu o 83,3 tis.).

Nový ukazatel registrované nezaměstnanosti - **podíl nezaměstnaných osob** (který od ledna 2013 nahradil míru registrované nezaměstnanosti) dosáhl v roce 2014 průměrné hodnoty 7,7 %. V lednu 2015 byla hodnota tohoto ukazatele na úrovni 7,7 %, v únoru se snížila na 7,5 %, v březnu dále klesla na 7,2 % a v dubnu na 6,7 %.

Očekáváme, že **průměrný podíl nezaměstnaných osob v roce 2015** dosáhne hodnoty **6,6 % - 7,0 %**, **v roce 2016** se nezaměstnanost bude pohybovat v intervalu **6,4 - 7,0 %**. **V roce 2015 MF ČR** odhaduje hodnotu tohoto ukazatele **6,5 %**, **ČNB** odhaduje hodnotu **6,7 %**, **v roce 2016** předpokládá **ČNB** pokles na **6,2 %**, **MF ČR** očekává pokles na **5,9 %**. Pokles podílu bude zmírňován poklesem obyvatelstva v produktivním věku (15 – 64 let), k němuž se při výpočtu tohoto ukazatele počet uchazečů o zaměstnání poměruje.



## Metodické poznámky

### Zaměstnanost

MPSV pro hodnocení vývoje na trhu práce využívá pro oblast zaměstnanosti údaje ČSÚ především z Výběrových šetření pracovních sil (VŠPS).

#### Výběrové šetření pracovních sil (VŠPS)

Předmětem šetření ve VŠPS jsou domácnosti bydlící v náhodně vybraných bytech. Šetření podléhají všechny osoby obvykle bydlící ve vybraném bytě, přičemž není rozhodující a není ani sledováno, mají-li zde pobyt trvalý, přechodný, dlouhodobý nebo nehlášený. U osob mladších než 15 let se sledují základní údaje týkající se vztahu k osobě v čele domácnosti, věku, pohlaví, národnosti a státní příslušnosti. Za osoby starší 15 let se vyplňují další otázky, které popisují jejich uplatnění na trhu práce. Šetření se nevztahuje na osoby bydlící dlouhodobě v hromadných ubytovacích zařízeních. Z toho důvodu jsou údaje za určité skupiny obyvatelstva, zejména za cizí státní příslušníky žijící a pracující na území republiky, k dispozici v omezené míře. Podle doporučení EUROSTATu lze údaje za tyto osoby získat buď z administrativních zdrojů, nebo zvláštním šetřením organizovaným zásadně mimo rámec VŠPS.

**Zaměstnaní** jsou všichni ve věku 15 a více let, kteří během referenčního týdne příslušeli do kategorie placení zaměstnaní nebo zaměstnaní ve vlastním podniku. Pro účely zjišťování je pojem práce interpretován jako práce **alespoň po dobu jedné hodiny** v referenčním týdnu. Za zaměstnané jsou považováni i **učni**, kteří dostávají mzdu, plat nebo odměnu podle stejného principu jako jiné osoby. Obdobně **studenti**, osoby **pobírající důchod**, osoby v domácnosti a další osoby zabývající se především mimoekonomickými aktivitami, **kteří** však v referenčním období **byli navíc v zaměstnání, jsou také považováni za zaměstnané**. Do skupiny zaměstnaných naopak nejsou automaticky zahrnovány osoby na rodičovské dovolené, jejichž postavení má podle metodiky Mezinárodní organizace práce (ILO) odlišný charakter.

### Nezaměstnanost

Pro nezaměstnanost MPSV využívá údaje ČSÚ z VŠPS a statistiky MPSV z administrativních dat úřadů práce.

Rozdíly v metodě zjišťování údajů o počtu registrovaných uchazečů o zaměstnání po linii úřadů práce a zjišťování počtu nezaměstnaných podle výsledků VŠPS:

#### Velikost souboru

- MPSV - úplná evidence registrovaných uchazečů o zaměstnání.
- ČSÚ VŠPS - výběrový soubor (ve 4. čtvrtletí roku 2014 necelých 0,6 % všech trvale obydlených bytů v ČR, v nichž bylo přes 54 tis. respondentů všech věkových skupin, z nich je téměř 47 tis. respondentů ve věku 15 a více let). Všechny údaje z výběrového souboru jsou převáženy na věkovou strukturu obyvatelstva podle demografické projekce středních čtvrtletních stavů pro výběrové šetření pracovních sil.

#### Způsob zjišťování

- MPSV - podmínky registrace a vyřazování uchazečů o zaměstnání jsou spolu s definicí uchazeče o zaměstnání stanoveny zákonem o zaměstnanosti.

O zprostředkování se občan uchází u krajské pobočky Úřadu práce, v jejímž správním obvodu má bydliště.

- ČSÚ VŠPS - dobrovolné anonymní zjišťování za osoby obvykle bydlící (nikoliv trvale bydlící) ve vybraných bytech. Shodně s metodikou EUROSTATu nejsou zjišťovány údaje za osoby bydlící mimo byty, tedy ani za osoby bydlící v hromadných ubytovacích zařízeních.

#### Obsah ukazatelů

- MPSV - uchazeč o zaměstnání je podrobně vymezen zákonem o zaměstnanosti. **Uchazečem o zaměstnání** může být (pokud zákon nestanoví jinak) pouze fyzická osoba s trvalým bydlištěm na území ČR, která osobně požádá o zprostředkování vhodného zaměstnání krajskou pobočku Úřadu práce ČR a které nebrání v zařazení do této evidence překážky uvedené v ustanovení § 25 zákona o zaměstnanosti, např. není v pracovním nebo obdobném vztahu nebo nevykonává samostatnou výdělečnou činnost. Z evidence uchazečů o zaměstnání je uchazeč o zaměstnání vyřazen, mimo jiné, jestliže bez vážných důvodů odmítne nastoupit do vhodného zaměstnání nebo úmyslně maří součinnost s krajskou pobočkou Úřadu práce ČR při zprostředkování zaměstnání. Evidence na Úřadu práce ČR je ukončena např. nástupem do zaměstnání nebo na základě vlastní žádosti uchazeče o zaměstnání. Zákon nevylučuje, aby uchazeči o zaměstnání byli např. osoby dočasně práce neschopné, na rodičovské dovolené, nebo ti, jimž byl přiznán starobní důchod. Zařazení a vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání nebrání ani výkon činnosti na základě pracovního nebo služebního poměru nebo výkon činnosti na základě dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní činnosti, pokud měsíční výdělek nebo odměna nepřesáhne polovinu minimální mzdy (tzv. nekolidující zaměstnání), nesmí však být překážkou pro poskytování součinnosti ÚP ČR při zprostředkování vhodného zaměstnání a pro přijetí nabídky vhodného zaměstnání. Uchazečem o zaměstnání může být i fyzická osoba soustavně se připravující na budoucí povolání, pokud získala v rozhodném období zaměstnáním nebo jinou výdělečnou činností dobu důchodového pojištění v délce alespoň 12 měsíců.
- MPSV ve snaze maximálně přiblížit metodiku registrované nezaměstnanosti metodice ILO zavedlo ukazatel tzv. **dosažitelní uchazeči o zaměstnání**. Jedná se o uchazeče o zaměstnání, kteří mohou bezprostředně nastoupit do zaměstnání při nabídce vhodného pracovního místa, tj. evidovaní nezaměstnaní, kteří nemají žádnou objektivní překážku pro přijetí zaměstnání. Za dosažitelné se nepovažují uchazeči o zaměstnání ve vazbě, ve výkonu trestu, v pracovní neschopnosti, uchazeči o zaměstnání zařazení na rekvalifikační kurzy nebo vykonávající krátkodobé zaměstnání, a dále uchazeči o zaměstnání, kteří pobírají peněžitou pomoc v mateřství nebo kterým je poskytována podpora v nezaměstnanosti po dobu mateřské dovolené.
- ČSÚ VŠPS - nezaměstnaní jsou podle metodiky ILO a metodiky EUROSTATu všichni ve věku 15 a více let, kteří ve sledovaném období (referenčním týdnu) souběžně splňovali tři nutné podmínky:
  - nebyli zaměstnaní,
  - hledali aktivně práci,
  - byli připraveni k nástupu do práce, t.j., během referenčního období byli k dispozici okamžitě nebo nejpozději do 14 dnů pro výkon placeného zaměstnání nebo zaměstnání ve vlastním podniku.

**Pokud osoby nesplňují alespoň jednu ze tří uvedených podmínek, jsou klasifikovány jako zaměstnané nebo ekonomicky neaktivní.** Jedinou výjimkou je skupina osob, které práci nehledají, protože ji našly a jsou schopny nástupu nejpozději do 3 měsíců. Tyto osoby jsou podle definice EUROSTATu zařazeny rovněž mezi nezaměstnané.

Jestliže do konce roku 1997 převyšoval počet nezaměstnaných vymezených podle mezinárodní definice počet registrovaných uchazečů o zaměstnání na úřadech a od roku 2000 do 3. čtvrtletí roku 2001 byl rozdíl mezi oběma ukazateli minimální, tak od 4. čtvrtletí 2001 počet registrovaných uchazečů o zaměstnání na úřadech práce výrazně převyšoval počet nezaměstnaných zjišťovaných ve výběrovém šetření statistiky podle ILO.

Ve 4. čtvrtletí 2014 činil průměrný počet registrovaných uchazečů o zaměstnání podle skutečné evidence na ÚP ČR 524,2 tis. osob, z toho 507,0 tis. dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15 – 64 let, srovnatelný ukazatel zjištěný výběrovým šetřením (počet nezaměstnaných dle VŠPS 305,3 tis. tis.) se tedy lišil o 218,9 tis. resp. o 201,7 tis.

Rozdíly jsou jednak v jiném způsobu zjišťování po obou liniích, odlišném metodickém vymezení registrovaných uchazečů o zaměstnání a nezaměstnaných podle mezinárodní definice ILO a v tzv. nevýběrové chybě, která je průvodním znakem prakticky všech statistických zjišťování u domácností. Je nutné zdůraznit diferenci mezi pojmem registrovaný uchazeč o zaměstnání a nezaměstnaným podle mezinárodní definice ILO. Zatímco registrovaný uchazeč o zaměstnání je vždy definován národní legislativou, nezaměstnaný podle definice ILO je vymezen jasnými kritérii, která umožňují mezinárodní srovnatelnost výše zjištěných výsledků šetření. Vazba mezi oběma ukazateli není bezprostřední. Na jedné straně se vyskytují případy nezaměstnaných, kteří si nehledají práci prostřednictvím úřadů práce (ve 4. čtvrtletí 2014 to bylo 38,4 tis. osob) a na druhé straně značná část registrovaných uchazečů o zaměstnání nesplňuje podmínky dané mezinárodní definicí.

Zásadní diference mezi oběma zdroji je v absolutní hodnotě počtu registrovaných uchazečů o zaměstnání a počtu nezaměstnaných. Projevuje se několik faktorů:

1. Od roku 2002 byl plně **harmonizován dotazník VŠPS se standardem EUROSTATu včetně pořadí otázek** kladených respondentovi. Prioritou je dotaz na **ekonomickou aktivitu respondentů v referenčním týdnu**. Jestliže respondent uvedl, že v tomto týdnu **pracoval alespoň 1 hodinu, je striktně podle metodiky ILO klasifikován jako osoba v zaměstnání**. Teprve poté následuje otázka o registraci na úřadu práce. ČSÚ nemá možnost vzhledem k nutnosti dodržení anonymity a dobrovolnosti účasti ve výběrovém šetření porovnávat zjištěné údaje s jinými zdroji, např. s evidencí ÚP ČR.
2. Relativně vyšší **míra neodpovědí** je způsobena vysokým podílem prázdných bytů ve výběrovém souboru a hlavně kategorickým odmítnutím spolupráce. Na základě struktury odmítnutých odpovědí při opakovaných návštěvách je třeba předpokládat, že sociální skladba domácností, které nechtěly spolupracovat, se částečně liší od sociální struktury vyšetřených domácností a je v nich nadprůměrně zastoupena skupina nezaměstnaných, kteří odmítají komunikovat v rámci výběrového šetření.

Rozdíly údajů o nezaměstnanosti mezi oběma zdroji jsou obvyklé. Z porovnání s členskými a ostatními kandidátskými zeměmi EU vyplývá, že diference mezi obecnou mírou nezaměstnanosti z VŠPS a registrovanou mírou nezaměstnanosti v ČR je nižší než ve většině těchto zemí. Rozdíl mezi obecnou mírou

nezaměstnanosti a mírou registrované nezaměstnanosti je v řadě zemí značný a lze z toho usuzovat, že oboustranné statistické odchýlení je důsledkem především odlišností v legislativě a míře aktivní politiky zaměstnanosti a dalších oblastí sociální politiky jednotlivých zemí. Přitom je třeba poznamenat, že řada členských zemí EU obě míry nezaměstnanosti oficiálně nepublikuje.

V rámci výběrového šetření jsou zjišťovány údaje i za **osoby, které neppracují, aktivně práci nehledají a nesplňují tak podmínky ILO pro nezaměstnané**, ale přitom uvádějí, že by chtěly pracovat. Ve 4. čtvrtletí roku 2014 činil jejich počet 127,1 tis. osob, tj. o 12,2 tis. méně než ve stejném období roku 2013. Většina osob, které by chtěly pracovat, však nemůže ihned nastoupit do případného zaměstnání. Nejpozději do 14 dnů je schopno nastoupit 49,2 tis. osob.

Základem pro rozhodování v oblasti nezaměstnanosti je zásadně úplná evidence úřadů práce. Výběrové šetření pracovních sil, které je pro členské země EU závazné, tyto administrativní údaje doplňuje a poskytuje mezinárodně srovnatelné ukazatele v požadovaném rozsahu a frekvenci.

Od července 2004 do prosince 2012 počítalo MPSV míru registrované nezaměstnanosti jako podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání evidovaných na ÚP ČR k pracovní síle, tj. součtu počtu zaměstnaných v národním hospodářství s jediným nebo hlavním zaměstnáním podle výsledků výběrových šetření pracovních sil – VŠPS, počtu pracujících cizinců ze třetích zemí s platným povolením k zaměstnávání, zaměstnaných občanů EU registrovaných ÚP ČR a cizinců s platným živnostenským oprávněním, registrovaných dosažitelných neumístěných uchazečů o zaměstnání (občanů ČR a občanů EU(EHP)), vedených úřady práce.

Srovnávání nebo záměna obecné míry nezaměstnanosti ČSÚ a míry registrované nezaměstnanosti MPSV a jejich nesprávná interpretace, pracovní síla pro výpočet míry registrované nezaměstnanosti tvořená kombinací údajů z více zdrojů, patřily mezi důvody pro zavedení **nového relativního ukazatele registrované nezaměstnanosti, podílu nezaměstnaných osob, který srovnává počty dosažitelných uchazečů k obyvatelstvu ve věku 15 – 64 let.**

**Definice výpočtu podílu nezaměstnaných osob:**

$$\text{Podíl nezaměstnaných osob (ve věku 15 – 64 let)} = \frac{\text{UoZ}_{15-64 \text{ let}}}{\text{P}_{15-64 \text{ let}}}$$

UoZ<sub>15-64 let</sub> – počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15 - 64 let

P<sub>15-64 let</sub> – počet obyvatel ve věku 15-64 let

Změna, která vstoupila v platnost počínaje lednem 2013, se týká pouze ukazatele míry registrované nezaměstnanosti. **MPSV i nadále jako doposud vykazuje celkové počty uchazečů o zaměstnání a počty dosažitelných uchazečů.** Vzhledem k tomu, že nový ukazatel má kvůli odlišné definici jinou úroveň a je s původním ukazatelem registrované nezaměstnanosti i obecné míry nezaměstnanosti nesrovnatelný, pro sledování jejího vývoje byla do úrovně okresů zpětně dopočtena časová řada (viz [http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/casove\\_rady](http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/casove_rady)).

## Seznam použitých zkratk:

APZ	aktivní politika zaměstnanosti
ČNB	Česká národní banka
ČSÚ	Český statistický úřad
EAO	ekonomicky aktivní obyvatelstvo
EHP	Evropský hospodářský prostor
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
EUROSTAT	Statistický úřad Evropského společenství
GP	grantový projekt
HDP	hrubý domácí produkt
CHPM	chráněné pracovní místo
ILO	Mezinárodní organizace práce
IPS	informačně poradenské středisko
CZ-ISCO	Klasifikace zaměstnání
LFS	Labour Force Survey (VŠPS – Výběrové šetření pracovních sil)
MEA	míra ekonomické aktivity
MN	míra nezaměstnanosti
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MZ	míra zaměstnanosti
NH	národní hospodářství
NIP	národní individuální projekt
NUTS3	Nomenklatura územních statistických jednotek, úroveň kraj
NACE	Odvětvová klasifikace ekonomických činností
OP LZZ	Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
OZP	osoba se zdravotním postižením
p. b.	procentní bod
PNO	podíl nezaměstnaných osob
PvN	podpora v nezaměstnanosti
RIP	regionální individuální projekt
SIP	systémový individuální projekt/systém investičních pobídek
SPZ	státní politika zaměstnanosti
SR	státní rozpočet
SÚPM	společensky účelná pracovní místa
SVČ	samostatná výdělečná činnost
ÚP ČR	Úřad práce České republiky
ÚP ČR - GŘ	Úřad práce České republiky - Generální ředitelství
VPM	volné pracovní místo
VPP	Veřejně prospěšné práce
VŠPS	Výběrové šetření pracovních sil
MF ČR	Ministerstvo financí České republiky
MO	Ministerstvo obrany
MV	Ministerstvo vnitra
PMS	Probačně mediační služba